M. LEONELLI FAVENTINI DE VICTORIIS,

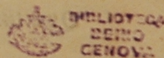
Famosissimi quondam apud Felsinenses Ordinarij Practici, de ægritudinibus Infantium Tractatus admodum salutifer.

De eadem tractatione Appendicula, priore haud minus frugifera, per D. Georgium Khufnerum Iuniorem exarata.

Accedit etiam Oratiuncula, in celebri literatissimorum Virorum consessu Ingolstadij, per eundem iamiam citatum Authorem publice habita.

Omnia denuo summa cum diligentia castigata.

Venetijs ex Officina Erasmiana, Vincentij Valgrisij, & Balthesaris Constantini ad Signum diui Georgij.

M. D. LVII.

AD CANDIDVM Lectorem Sebastianus Solidus.

Si varias morbi caussas, speciesq; malorum,
Quæris, & his notis pharmaca ferre malis.
Præcipuè teneræ prosint quo tempore pubi:
Mollis ut est ætas, sic quoque molle cupit.
Ergo legas Khufner quos dat tibi laude libellos
Hic Iunior, Patris non tamen arte minor.
Si tales in Vere potest producere fructus,
Quantus in Autumno: commoda quanta dabit?

ILLVSTRISS. CLEMENTISSIMO'QVE *Principi, ac D. Domino Alberto, utriusque Baioariæ Duci, Comiti Palatino Rheni, suo gratiosissimo Domino,*

Georgius Khufnerus Iunior, Artium, & Medicinarum Doctor, uitam precatur per omnia fortunatissimam, ac diutissimam.

SOLENT Illustrissime Princeps, ij, qui memoria digni quidpiã literis mandare consueuerunt, sua scripta sub Magnatum, sibi bene fauentium, tanquam Mœcenatum aduersus stridulos, & petulantes Morsiculatorum gannitus tuitione, & auspicio, in publicum promere. Quorum exemplo percitus ego, primitias mei studij, hoc est, diuinum planè, necnon perpete posteritatis memoria dignissimum, M. Leonelli Fauentini de Victorijs, doctissimi, & expertissimi Practici, qui haud ita dudum Artem Pæoniam Felsinæ celebriter admodum professus est, de Infantilium ægritudinum medicatione Libellum, opera, & sedulitate mea (quã potui) à mendis quibus scatebat innumeris, tersissimè castigatum, imò & meam de eadem tractatione (uidelicet infantium morbis, à cunis ipsis, ad puerilem, et Ephebeam usque ætatem sese extendentibus) Appendiculam haud minus sospitalem, & utilem partim ex optimis Medicinæ authoribus, Hippocrate, Galeno, Aetio, Auicenna, Rhaze, Aegineta, Auerrhoe, Haly Abbate, Isabaco, Mesueo: Et inter recentiores: Bartholomæo Mõtegnano, Guilhelmo Varignano, Georgio Valla, Petro Hispano, Ioãne Stockero, Vuolph

AD CANDIDVM Lectorem Sebastianus Solidus.

Si varias morbi caussas, speciesq; malorum,
Quæris, & his notis pharmaca ferre malis.
Præcipuè teneræ prosint quo tempore pubi:
Mollis vt est ætas, sic quoque molle cupit.
Ergo legas Khufner quos dat tibi laude libellos
Hic Iunior, Patris non tamen arte minor.
Si tales in Vere potest producere fructus,
Quantus in Autumno: commoda quanta dabit?

ILLVSTRISS. CLEMENTISSIMOQVE Principi, ac D. Domino Alberto, utriusque Baioariæ Duci, Comiti Palatino Rheni, suo gratiosissimo Domino,

Georgius Khufnerus Iunior, Artium, & Medicinarum Doctor, uitam precatur per omnia fortunatissimam, ac diutissimam.

OLENT Illustrissime Princeps, ij, qui memoria digni quidpiã literis mandare consueuerunt, sua scripta sub Magnatum, sibi bene fauentium, tanquam Mœcenatum aduersus stridulos, & petulantes Morsiculatorum gannitus tuitione, & auspicio, in publicum promere. Quorum exemplo percitus ego, primitias mei studij, hoc est, diuinum planè, necnon perpete posteritatis memoria dignissimum, M. Leonelli Fauentini de Victorijs, doctissimi, & expertissimi Practici, qui haud ita dudum Artem Pæoniam Felsinæ celebriter admodum professus est, de Infantilium ægritudinum medicatione Libellum, opera, & sedulitate mea (quã potui) à mendis quibus scatebat innumeris, tersissimè castigatum, imò & meam de eadem tractatione (uidelicet infantium morbis, à cunis ipsis, ad puerilem, et Ephebeam usque ætatem sese extendentibus) Appendiculam haud minus sospitalem, & utilem partim ex optimis Medicinæ authoribus, Hippocrate, Galeno, Aetio, Auicenna, Rhaze, Aegineta, Auerrhoe, Haly Abbate, Isabaco, Mesueo: Et inter recentiores: Bartholomæo Mõtegnano, Guilhelmo Varignano, Georgio Valla, Petro Hispano, Ioãne Stockero, Vuolph

gango Peyssero: Partim etiam ex patrijs Pragmagraphis, Hemeridijs, siue Diurnalibus, deprõptam : deniq; proprio etiam ingenio exaratam, æditurus. Meditabũdus intra me, animo agitaui sæpius, cuinam idoneo Tutori, ac Patrono, primos illos ingenij mei rudioris (non diffiteor) partus cõmodissime deberem dicare. hoc ita scrupulosius perscrutanti, tandem subito in mentem uenit, neminem esse usquequaque gentium, cui uel aptius, uel decentius ijdem competerent, quam uni, ac soli bonarum scientiarum, & artium, earundemq; cultorum Archi Mœcenati, Illustrissimo nimirum Boiorum Duci, Alberto, Domino meo gratiosissimo, utpote sub cuius Ducatu lustrum unum degerim, quin & in celebratissimo Ingolstadiensi gymnasio, à suis clarissimis Progenitorib. instituto, literariæ militiæ tyrocinium fecerim, & palmam euicti laboris gymnastici, eodẽ tum actum meum sua Illustri præsentia honorare dignãte obtinuerim. Denique cum plurimi (uti popularis fama fert) Regale connubium illi ominentur, non solum ut hac mea lucubratiuncula eidem humili mente quidem, sed pia prorsus, ac deuota cõgratularer, uerumetiam ut (si superis collibitum foret) idem pater patrimus factus, hoc est, multa sobole, seu potius Heroinis auctus, ijsdem si forte languerint, præsentaneis medelis succurrere possem. Ob has (inquam) causas legitimas, haud iniquum mihi uisum est, meam illam tametsi præcocem opellam, suæ Celsitudini nominatim nuncupare, & cum iam instet nouus Annus (ut peruulgati moris est) Hymenæi, uel potius Genethliaci munusculi loco humiliter offerre. Non quòd putem talem, ac tantum Heroa, tantilla donatione delectari, sed ut ansam arriperem, eundem

(quem certatim omnes dignis encomijs celebrant, & perfectæ laudis amplissimum testimonium reddunt) pro crassuli ingenij mei modulo collaudarem, & in illius gratiam memet insinuarem, licet non ignorem, illius præconia ita populariter esse dispalata, ut nec meo, nec cuiusquam eloquio indigeant. Nam (si claritudinis suorum natalium originem respicias) quid suo genere illustrius? Quid sua inclita prosapia nobilius, uel antiquius? Nonne è gente illius procreati sunt olim Reges? Nonne huic cum binis illis inuictissimis, ac potentiss. orbis Christiani Monarchis, Carolo uidelicet Imperatore augustissimo, & ter maximo, imò & Ferdinãdo, sacri Romani Imperij Sceptrigero Rege Serenissimo, intercedit arcta quædam propinquitas, & generosissimi sanguinis coniunctio? Quod autem ad personam ipsius attinet, nihil suis moribus cultius est, nihil uitæ elegantia, honestamento, synceritateq; celebratius. Si quis absolutum ueræ prudentiæ exemplar, & expressam idæam requirit, à nemine rectius petierit, quàm à moderatissimo in rebus omnibus hoc nostro Principe, Phœbi profectò Tripode digno, necnon omni uirtutum genere instructissimo. Cuius super omnia mores sic integri sunt, & fama sic illibata, ut nemo sit tam impudens sycophanta, quem non pudeat male de eo loqui. In quo serenissimo Principe, adhuc iuuene, mira indoles effulget, sic ut omnibus magnæ sit expectationi. Porrò cum prima illius ætas tam manifestum iter ad uirtutes ostendat, quid non boni (sicubi pubertatis annos supergressus fuerit) sperandum erit nascituris se regnante inferioribus? O felix Regio : O Natio faustissima, quæ talem cœlitus tibi demissum sortita es Dominum, qui nihil antiquius ha

bet, quàm pacem, quæq; ad Reipublicæ commodū faciunt,
quiq; (ut breuibus multa coarctem) omnes Regij animi do
tes habeat in numerato. Hic unus multorum Heroum pri=
scorum decôra refert. Iustiniani nimirum æquitatem, cui
impensè dat operam: Ptolomæi Philadelphi studium erga
bonas literas: Mœcenatis in Musophilos omnes diligentis=
simam beneficentiam: Alexandri magni fœlicitatem, ac
fortunam exoptatissimam: Cæsaris inuictam uim animi: Au
gusti comitatem, ac humanitatem gratissimam omnibus:
Traiani mansuetudinem eximiam: Alexandri Seueri dexte
ritatē, & integritatem: Marci Antonij doctrinam: Theo
dosii pietatem, et si quid aliud maius esse potest. In summa,
talis ab omnibus prædicatur ille noster Princeps, qui sit
uel ipsa probitate melior. Sed ne uidear Agathoniam cane
re cantionem, cunque penes me non sit, dignis illum efferre
laudibus pro decentia, iam receptui canam. Prius tamen æ=
ditionis meæ causas obiter percurram: Ita tamen, ut nemo
tam perditus, tamq; inuidus inueniri possit, qui id non iure
factum fateatur. Prima igitur causa est, quòd noluerim
tanti authoris, nempè Leonelli, egregium, ac salutiferum
Opusculū suppressum iri. Altera, ut infantiæ, ac pueritiæ
morbidæ, & languescentis saluti consulerem. Vt si quis æ=
gritudinis casus tenellis infantulis accideret, esset in prom=
ptu medicamen, huic ætatulæ commodum. Si quidem mul=
ti (quod palam est) obstetricum, & Vetularum inscitia, te
meritate, iniuriaq; miseram oppetunt mortem. Sunt etiam
aliâs Infantes ab ipso uitæ limine, uarijs, & ancipitibus
morbis obnoxij. Itaq; quo magis calamitosum, & execra=
bile infanticidium præcaueretur, à ratione minime alienū

uidebatur, Epithomen hanc in publicum dare, ne tanta de=
trimenta misellis infantulis inferrentur posthac. Nec enim
uitio mihi uerti poterit æditio illa (ut opinor) cum non ob
uanam gloriam, sed commiserationē insontium puellorum
(qui aliâs cruciabili exitu forte perirent) motus, has meas
uigiliolas publicè promulgauerim. Quid enim utilius, quàm
ijs ipsis medica ope succurrere, cum sint pulcherrimū cun
ctorum creatorum Dei opificium, & mortalibus unicum,
ac delectabilissimum delitiū, solatiumq; non mediocre. Præ
sertim cum sint loquelæ expertes, nec aliter affectus suos,
nisi per uagitum exprimere queant, & indicare. Videmus
etiam bruta nimirum animalia, pullos, & catulos suos in=
stinctu naturæ lingendo, expoliendo, incubando, fouendo,
alendoq; sustentare. Quanto magis homini eadem natura
hoc ingenerauit, ut saluti liberorum, ac pignorum suorum
charissimorum, nutricatu, educatione, & remediatione con
sulant. Ideo non absurdum fuerit, imò maximè necessariū,
cum id à natura comparatum, & insitum sit, eisdem non ali
monijs solum, sed salutiferis quoque medelis (si quæ impro
spera ualetudo ingruerit) auxiliari. Quid præterea hone=
stius, magisq; necessarium, quàm easdem nobiles fœturas, ab
ærumnabili discrucio uindicare, et adserere, et ipsis nepha
rijs infanticidis certū salutiferumq; curandi non interficien
di, modū præscribere. Lubuit insuper Illustriss. Princeps,
meam illam Oratiunculam in frequentissimo celebrium ho=
minum cœtu, dum insigniendus essem, Ingolstadij habitam,
cui Illustris Celsitudo tua, pro insigni, immensaq; sua mode
stia interesse dignata est, Appendiculæ uice adnectere: Cer
tè non captandæ famæ gratia, sed ut cognati, & consangui

nei mei profectus studij mei degustationem tanquam aliquã acciperent. Neq; etiam uolui encomiastarum mihi ob adeptam insignitionis meæ dignitatem congratulantium, & applaudentium, perdocta, & luculentissima metra supprimerentur, sed uelut ex umbraculis in Solem proferrẽtur. Itaque cum publica consuetudine receptum sit, ut solennibus xeniolis ineunte nouo anno uicissim sese adficiant homines, ac concilient, uolui sub tui Celebratissimi nominis Epigraphia, nouitium hunc meum partum uita donatum iri. Nam si is eiusdem nominis tui splendore fultus fuerit, dentes dubio procul Theoninos retundet, omnemq; liuorem Zoilorũ facile uitabit. Tuam igitur Illustrissimam Celsitudinem supplex obtestor, ut hanc Saturnaliciam Strænam, posteris ac nepotibus tuis si quos (quod Deus optimus, maximus faxit) natura tibi concesserit, sicubi dispendium bonæ ualetudinis (quod longe absit) agant, haud dubie per magno usui futuram, hylari uultu suscipias. Neq; tui gymnasii deuotum, & obsequentissimum alumnum, pro tua ingenita benignitate commendatum habeas, tuaq; principali gratia, et immensa Clementia foueas. Interim tuam Illustrem Claritudinem quàm diutissime, fœlicissimeq; incolumẽ seruet immortalis Iesus. Data Reginonburgi. Pridie Calendas Decembres, Anno Soteriorum Christianorum. 1543.

Illustrissimæ Clementiæ Tuæ.

Obtemperantissimus, Georgius Khufnerus iunior,
Artium, & Medicinarum Doctor.

PRAE=

Præfatio.

PRO cura ægritudinum Infantiũ, notãdi sunt primo quatuor Canones, quos ponit Auicena, tertia primi, Cap. 3. de ægritudinibus Infantiũ. Quorũ primus, in curationibus infantium ægritudinum regatur nutrix, & hoc duabus de causis: prima, quod plures ægritudines prouenientes infantibus proueniunt ex malo regimine nutricis, ex quo corrumpitur lac, & postea causat ægritudines in pueris. Secundo, quia infantes non possunt tolerare fortia alterantia, & euacuantia. Secũdus Canon est, quòd debes considerare dispositionem nutricis, an in ea sit repletio sanguinis, uel alterius humoris, propter quod fiat in humoribus ebullitio, unde generatur lac malum, pro pueri nutritione, & ideo tollatur talis repletio euacuatione propria. Tertius Canon est, si patiatur nutrix aliquam ægritudinem, tunc curanda est cum ijs, quæ comeduntur, & bibuntur: Et aliquando corruptio humorum, unde postea ex tali ebullitione lac generetur corruptum. Curetur igitur quantum est poßibile, cum cibo, & potu, & bono regimine in omnibus. Quartus Canon est, quod si contingat, quod nutrix accipiat aliquãdo medicinam solutiuam, uel uomitiuam, pro illo die non lactet puerum, sed alia mulier sana lactet illum. Considerandæ sunt secundo, ægritudines particulares, quæ possunt ipsis pueris contingere, & ponuntur ab Auicenna numero 34. Et diuisim de unaquaque eius curam ponemus.

Quatuor intentiones in Curãdis Infantiũ morbis obseruãdæ.

De

Leonellus. De tumore, & Apostemate Gingiuarum, & spasmo Cordarum, Maxillarum, in ortu dentium. Cap. 1.

Causa huius morbi. CAVSA istarum ægitudinum, quia cum oriuntur sunt acuti, in primis, & pungunt Gingiuam, adeò, quòd magnum dolorem inducunt, & ex dolore trahitur materia ad locum, & causatur tumor, & apostema: Similiter fit in Cordis Gingiuarum.

Cura est talis. Cura dispositionis suprascriptæ pficitur isto modo. Prematur locus apostemosus cum digito, leuiori modo, quo poßibile est, ut ex tali preßione, materia ibidem collecta dispergatur, & deinde uia detur oriēdi, & cito crescat.

Vnguētum. Deinde fiat inunctio circa Gingiuam, ex rebus mitigantibus dolorem, & facientibus dentes oriri.

Alia Vnctio.

Vnctio. Recipe. Adipis Gallinæ. unc. 1.
Vngatur Gingiuæ, ut supra.

Linimentum.

Linimētum. Recipe. Olei chamomælini.
Mellis. ana. unc. 1. Misce bene ad inuicem agitando, & linatur locus læsus: Nam ex melle fit absterslo, & exiccatio materierum ad locum currentium: Et ex oleo de camomilla fit sedatio doloris.

Aliud ad idem.

Aliud. Recipe. Terebinthinæ.
Mellis ana. unc. 1. s. Misce, & ungatur Locus. Nam ex Terebinthina fit Resolutio Humorum,

Ex

Ex Melle, fit absterslo. Embrocatio. Embrocatio

Recipe. Camomillæ.
Meliloti.
Anethi. ana. Manip. 1. Bulliant in. s. q. Aquæ dulcis, ad consumptionem tertiæ partis: Et cum hoc caput infantis embrocetur. Resoluit enim humores descendentes ad Gingiuas.

De Fluxu Ventris. Cap. 2.

CAVSA istius ultra istas duas, quas Auicenna ponit in Textu, quomodoquidem infantes incipiunt emittere dentes, propter uehementem dolorem trahitur humiditas ad os, & transgluitur, & transiens ad stomachum, & intestina facit fluxum catarrhalem. Causa fluxu Ventris.

Curatio.

Cura huiusmodi fluxus, præmisso debito Regimine nutricis, quod debet declinare ad Stipticum. Si fluxus non nimium molestat, non debemus aliquid facere. Si autem superfluit, curetur hoc modo. Cura.

Embrocatio pro Ventre.

Recipe. Seminis rosarum rubearum. Seminis Embrocatio
Cimini. Fœniculi.
Ameos. ana. Manip. semis. Bulliant in s. q. Aquæ, ad consumptionem medietatis, embrocetur uenter: Nam ex tali embrocatione, stipticatur uenter duobus modis.

Vno modo, quia per calidum, rerum calidarum trahitur materia uersus cutem, euaporando. Secundo, per frigida, stiptica, confortantur intestina, ne recipiāt materiam.

Aliud

Aliud ad idem.

Alia Embrocatio

Recipe. Olei omphacini: idest, Oliuarum immaturarum. Myrtini. ana. ℥. 1. Misceatur, & inungatur uenter.

Emplastrum ad idem.

Emplastrũ.

Recipe. Rosarum rubearum. Cimini. ana. lib. ſ. Bulliant in. ſ. q. Aceti. Deinde pistē tur, & reducantur ad formam emplastri. cum modico olei Myrtini. Et super petiam extendatur, postea uentri applicetur.

Aliud ad idem.

Emplastrũ.

Recipe. Coaguli hœdini. ℈. ſemis. Vel Leporini, eiusdem ponderis. Et Aquæ frigidæ, cochleare. 1. Misce, & exhibeatur.

Canon notãdus.

Et aduerte, quando datur tale remedium illo die infans non lactetur: coagularetur enim in stomaco, & intestinis. Ideo nutriatur illa die, cum uitellis ouorum, et mica panis cocta in aqua, et cum Kist frumenti.

De Constipatione Ventris. Cap. 3.

Causæ constipationis Ventris.

Cavsa ipsius Constipationis potest esse multiplex: Aut quia cholera non trasmittitur à chisti fellis ad intestina: Aut propter calorem nimium epatis, et renum, exiccantur feces: Aut propter nimiam attractionem uenarum: Aut propter nimium æstũ interaneorũ:

Cura.

Curatio

Cura istius ægritudinis, Debet primo nutriri Nutrix cibarijs, et potu lenientibus, deinde cum remedijs applicatis infrascriptis,

Suppo-

Suppositorium.

Glandula Suppositititia

Recipe. Stercoris Muris. ʒ 1. Puluerizetur. Et cum Adipe renum Capræ, Vel Hirci. Fiant Suppositoria gracilia, & curta.

Aliud Suppositorium.

Suppositoria.

Recipe. Mellis bene cocti, & aliqualiter indurati ʒ 1. semis. Fiant Suppositoria curta, & gracilia. Nam abstergunt, & mundificant.

Aliud ad idem.

Licinium.

Recipe. Menthastri, folia 5. uel 6. Terantur manibus, quousque ueniant ad formam Licinij parui, & ponantur in anum pueri: Nam abstergit, & incitat uirtutem expulsiuam.

Aliud.

Formulæ Egestificæ.

Recipe. Radicis Ireos num. 1. Fiat Suppositorium curtum, & gracile.

Aliud.

Recipe. Caulium. Vel Blitis. num. 1. ut supra. Ad idem ualet. Si fiat, ex Lardo, & laudatur.

Exhibendum per Os.

Suppositorium Laridatum Per Os sumendum.

Recipe. Stercoris Muris. grana 3. Aquæ frigidæ Cochlearia 5. Misce, & exhibeatur. Hoc est remedium Auicennæ, & magis placet Suppositorijs supradictis uti, præsertim ubi ætas permittit, & circumstantiæ consentiunt. Tamen meo iudicio, tutius esset uti balanis, ut adserit Rhazes, in Compendiolo, de Infantium morbis.

Auicennæ.

Rhazes.

Aliud ad idem.

Recipe.

Per Os exhibendum. Recipe. Mellis crudi. Cochleare semis. Exhibeatur: Abstergit nanque, & incitat Virtutem Expulsiuam.

Aliud ad idem.

Simile prioribus. Recipe. Terebinthinæ. Quantitatem ciceris. 1.
Nam auctoritate Auicen. & Serapionis, lenit Ventrē, & abstergit.

Aliud.

Recipe. Passularum enucleatarum ℥. 1.
Sacchari Taberzeth. ℥. semis. Misce, & pistentur ad inuicem, quousque ueniant ad formam Electuarij liquidi, & exhibeatur cochleare 1. paruum.

Aliud.

Eiusdem farinæ. Recipe. Amigdalas dulces.
Et Saccharum. Pista bene, ad inuicem, & exhibeantur.

Linimentum, seu Vnctio.

Linimētum seu vnctio. Recipe Fellis bouis, num. 1. uel alterius animalis. Vngantur loca pectinis, & umbilici. Nam authoritate Serapionis, omnia fella soluunt uentrem: Idem habetur ab Auicenna, Secundi Canonis Cap. 1.

Aliud linimentum.

Linimētum. Recipe. Succi Panis porcini, ℥. semis.
Liniantur loca circa pectinem, & umbilicum.

De Vesicis, quæ nascuntur in Gingiuis. Cap. 4.

Causa Vesicarum Gingiuæ. CAVSA istarum uesicarum, ut plurimum est lac nutricis corruptum, uel acutum; Nam cum huiusmodi lac sugitur à pueris, uesicantur gingiuæ: Et huiusmodi lac generatur ex malo regimine nutricis, comedentis acuta, & corruptibilia.

Cura

Cura harum Vesicarum.

Cura Vesicarum Gingiuæ. Nutrix nutriatur cum rebus frigidis, & humidis, alterantibus lac, & prohibentibus acuitatem, & corruptionem eius: Deinde fiant Remedia infrascripta, circa gingiuas pueri.

Linimentum.

Linimētum. Recipe Lentium excorticatarum ℥. 4.
Pistentur, & masticētur, & apponatur circa gingiuas pueri, & fiat linimentum: Nam exiccat, & prohibet uesicas fieri.

Aliud ad idem.

Simile superiori. Recipe. Farinæ Milij. ℥. semis
Aquæ Rosarum.
Olei Omphacini. ana. q. s. Pro linimento finiendo misce, & fiat unctio, circa gingiuas. Auicenna hic ponit duo remedia, quorum secundum est inusitatum, & mihi non placet.

Primum remedium.

Recipe Carnes putrefactas, puluerizatas ℈ 4.
Fiat linimentum, circa gingiuas. Nam abstergit eas, ab humiditate nitrosa, faciente uesicas, & cum hoc exiccat. Modus faciendi Carnes Putrefactas de quibus iā iam facta est mentio.
Recipe. Carnes bouis. Vel Castrati. Et aspergantur Sale, & appendantur ad Solem, uel fumum quousque exiccentur, & putrefiant, putrefactione non propria, sed impropria, scilicet exiccatiua & corruptiua.

De

De Spasmo. & primo de Spasmo ex Repletione. Cap. 5.

Causa Spasmi ex repletione. CAVSA istius aliquando est maximus dolor in gingiuis, ex ortu dentium, ex quo dolore currit materia ad neruos dentium pueri, & implet neruos, & facit Spasmum. Aliquando etiam est causa, debilitas neruorum, quæ est causa, ut faciliter nerui imbibantur humiditate, & hoc maxime in humidis, & crassis.

Causa.

Cura istius.

Cura. Primo debet regi nutrix, cum nutrimentis calidis, & siccis, aduersantibus humori phlegmatico. deinde circa neruos, & originem suam, fiant tales unctiones.

Vnctio.

Vnctio. Recipe. Olei Liliacei. ℥.1. Vngantur nerui pueri.

Alia.

Vnguētum. Recipe. Olei de Alcanna. ℥.2. Vngantur Nerui.

Hic nota, quòd quidam dicunt, quòd Alchanna est arbor

Canon. Cipri: Et quòd ex floribus suis fit Oleum Ciprinum. Alij uolunt, quòd sit aliud arbustum, ex quo tinguntur panni, & est calidæ, & siccæ complexionis.

Alia unctio.

Vnctio. Recipe. Olei de Cherua. ℥.1. semis. Vngantur nerui: Confortat enim Neruos mirabiliter, & exiccat.

Vnctio pro origine neruorum.

Vnguētum. Recipe. Olei Mastichini

Cammomælini. ana ℥.1. ß. Misce, fiat Vnctio.

Cura istius est.

Humectare bene loca spasmata, & originem Neruorum.

rum. Vnde Oleum commune, mistum, cum Oleo Violato, & cera alba, est conueniens: & inunge nucham, & loca Spasmata. Et confert cum iisdem embrocare caput. Vnctio.

Oleum Violarum solum non est conueniens, propter frigiditatem, quia cerebrum congelaret.

De Thetano, & primo ex Repletione. C. 6.

CVRA istius tota existit in exiccatione humiditatis. quæ est in membris, neruis, lacertis imbibita, ut puta hoc modo, Curatio.

Fomentatio Exiccatiua. Fomentatio

Recipe. Stecadis Arabicæ.

Vuæ.

Betonicæ.

Rorismarini. ana. Manip. semis. Bulliant, in. s. q. Aquæ, ad consumptionem medietatis cum Spongia bene expressa, fiat fomentatio, supra membrum Thetanatū, ter, uel quater, postea exiccato loco, fiat unctio infrascripta.

Recipe Olei Liliacei. Vnctio.

Rutacei ana ℥.1. Misce, fiat Vnctio.

Alia efficatior.

Recipe Olei Cucumeris Asinini.

Liliacei. Inūctio alia

Violacei. ana. ℥. semis. Misce, & fiat unctio, & calefiat, et postea inungatur locus Thetanatus. Oleum Violarum non ponitur hic, ut resoluat materiam, sed ut remittat rigiditatem membri, propter uirtutem suā Obseruatio.

molificatiuam.

Aliud Remedium Auicennæ, efficacius omnibus alijs.

Aquæ.

Recipe. Aquæ decoctionis radicum Cucumeris Asinini. Et cum dicta aqua abluatur locus.

De Thetano, ex Inanitione. Cap. 7.

Curatio.

CVRA istius est similis Curæ Spasmi ex Inanitione: Ideo uide eam.

Oleum.

Oleum.

Vlterius consueuit accipere q.s. Olei communis dulcis et maturi, calefacti, et cum eo, embrocare mẽbra Thetanata.

De Tussi Catharralli. Cap. 8.

Causa. Tussis. Cura.

CAVSA istius, est materia Catharralis, et humiditas multa, descendens à capite ad pectus. Cura istius perficitur. Prohibendo Cursum humiditatum, ad pectus, et materiam iam fluxam resoluere.

Auicennæ remedium.

Auicenna. Canon.

Auicenna, in Canone isto, embrocat infantes cum aqua calida, ipsam proijciendo super commissuram coronalem: Vt propter caliditatem aquæ, aperiantur pori capitis, et fiat resolutio humiditatis currentis ad pectus. Et hoc remedium est inusitatum: Quia faciendo hoc remedium, oportet ut exiccetur caput pueri, cum panno calido, ne humiditas retenta, reducta ad propriam frigiditatem infrigidet, et noceat, et in tali exiccatione conquassatur caput pueri, et sic maxime noceremus

Ideo

Ideo potius ponendum est super commisuram coronalem puluis infrascriptis.

Puluis.

Recipe. Pulueris Sandaracæ. drach. 1. Et ponatur super caput. Et nota, quòd aliud remedium fortius non est faciendum, propter capitis tenuitatem.

Puluis. Obseruatio.

Ad idem.

Alius puluis

Recipe. Corticum Thuris.
Sandaracæ.
Rosarum rubearum.
Maioranæ. ana. ℈ 1. Puluerizentur subtiliter, et fiat puluis pro capite.

Ponendum in Os.

Per Os sumendum.

Recipe. Mellis puri. ℈ 1. semis. Ponatur circa radicem linguæ. Exiccat enim, et abstergit humiditatem descendentem à capite. Præterea prematur radix linguæ digito, et uomat. Quia materia quæ descendit, sic euacuabitur per uomitum.

Regula notanda.

Electuarium ad idem.

Electuariũ.

Recipe. Dragacanthi.
Gummi Arabici. ana. drach. 2.
Seminis Cidoniorum.
Succi Liquiritiæ.
Penidiarum recentium. ana drach. 2. Puluerizentur subtiliter, et cum modico Syrupo de Iuiubis, reformetur Electuarium Melle: De quo ponatur in ore infantis, ad quantitatem auellanæ paruæ; Prohibet enim humiditatem descendere ad pectus, et pectus aliqualiter dilatat.

Ad diuertendum materiam descendentem, à Capite ad Pectus, ut fluat per Nares.

Sternutamentum.

Sternutamẽtum. Recipe. Succi Maioranæ. Parum.
Aquæ Hordei.
Et Sacchari. Misce. Et pone guttam unã ad Nares.

De Difficultate Anhelitus. Cap. 9.

Causa. CAVSA istius procedit ab eadem causa, à qua Tußis in Catarrho descendente.

Cura.

Curatio. Cura ergo huius est, quasi eadem cum cura Tußis. Fiat tamen tale remedium infrascriptum, circa radices aurium, et linguæ, et circa amigdalas: Nam in radicibus eorum est Emunctorium Cerebri.

Vnctio.

Vnguẽtum. Recipe. Olei communis dulcis, maturi ℥. 4. Fiat unctio circa loca prædicta: Nam hoc oleum resoluit humiditatem descendentem ad pectus.

Vnguentum pro pectore.

Inunctio. Recipe. Olei Amygdalarum dulcium ℥. 1. semis.
Butyri recentis, sine Sale. ℥. 1.
Croci. grana. 3. Misce, et fiat Vnctio.

Vnctio. Recipe. Olei Amygdalarum dulcium. ℥ 1.
Violarum.
Buthyri recentis. ana. ℥ semis.
Croci. grana 2.
Ceræ. parum. Fiat unguentum molle.

De Alcola Infantium. Cap. 10.

ALCOLA sunt ulcera in partibus Oris, in palato linguæ circa guttur, uel sunt pustulæ paruæ, quæ multiplicantur infantibus, in alis. Difinitio.

Causa istius est, ut habetur ab Auicenna, in textu: Quia pelliculæ tegentes linguam, et palatum, sunt ualde molles, et à quocunque tangente, ualde læduntur: Et causa est ut primum, acuitas Lactis. Causa.

Nota, quod reperiuntur diuersæ Alcolæ: Quia quædam est sicca, à qua nihil emanat, et est à materia adusta maligna, tendens ad quandam nigredinem, et est carnosa, cæteris deterior: alia tamen est alia minus mala. Regula.

Curatur igitur ista Alcola, cum infrascriptis.

Mistura.

Recipe. Violarum recentium. Mistura.
Rosarum rubearum. ana. Manip. semis. Pistentur, et misceantur bene adinuicem, et applicẽtur circa partes læsas.

Alia Mistura.

Recipe. Succi plantaginis. Mistura.
Portulacæ.
Solatri. ana. ℥ 1. Misce bene ad inuicem, et ponatur pro uice in Os, ad quantitatem medij Cochlearis.

Alia.

Recipe. Succi Agrestæ. Mistura.
Mororum maturorum, si potest haberi. ana. ℥ semis.
Misce, cum medio Cochleari lactis, et exhibeatur ponẽdo in ore infantis.

Alia.

Mistura. Recipe. Aquæ Hordei coctæ. ℥ 4.
Mellis Rosarum, parum. Cum alijs misce, et liniatur Os infantis, et abstergatur. Postea accipiatur Conditum infrascriptum, ad quantitatẽ medij Cochlearis.

Conditum.

Conditum. Recipe Balaustiarum.
Corticum Granatorum.
Sumach.
Myrtillorum.
Acatiæ. ana. ℈ 1. Fiat puluis, et cum Syrupo Myrtino, fiat Conditum liquidum.

Aliud.

Conditum. Recipe. Succi Portulacæ, depurati. ℥ 2.
Syrupi Myrtini: ℥. 3. Misce, & exhibeatur, ut supra.

Notio. Nota, quod Auicenna dicit, quod succus Portulacæ in hoc casu ualet, à proprietate. Et quando dicit, aliquid ualere à proprietate, accipiatur pro efficaciori. Succus ergo Portulacæ, in hoc casu est efficax.

Alia Mistura, pro mitigatione doloris, et consolidatione fienda.

Mistura. Recipe. Aquæ Plantaginis.
Mulcilaginis Psylij: ana. ℥ semis.
Lactis. drach. 1.
Aluminis Zucharini. drach. semis. Misce. omnia simul.

Aliud.

Mistura. Recipe. Gallarum. ℥ 1.
Aquæ plantaginis. q. s. Pistentur crasso modo, et cum

cum prædicta aqua bulliant, & colluatur Os infantis.
Nota, quod alia Remedia fortia, ut sunt, Aqua fortis, non conueniunt in pueris. Obseruatio.

De Fluxu Humoris, ab Aure infantis. Caput. 11.

CAVSA istius dicitur esse superflua humiditas cerebri, ipsorum infantium, quæ est in ultimo humiditatis, in principio ortus sui. Causa.

Cura.

Cura ergo consuletur, ex parte uirtutis, dietãdi ipsum ex cibis siccis, non tamen multum calidis. Et similiter, ex potibus saltem siccis uirtualiter. Potus.

Et nota, hanc Regulam, quòd sit prouidendum, in curatione omnium ægritudinum infantis, ut nutrix semper dietetur dieta contraria causæ ægritudinis infantis. Canon.

Ex parte Infantis, in isto Casu, fiat infrascripta Mistura.

Mista. Recipe. Vini rubei, pontici.
Mellis. ana. unc. 1. s.
Aluminis Zucharini. drach. 1.
Croci, scrop. semis. Puluerizentur puluerizanda: Et simul omnia misceantur. Deinde accipiatur lana, uel cotum, infusum in dicto liquore, in modum Tentæ, aliqualiter expressum, ponatur in aurem infantis: positis tamen prius duabus guttis illius liquoris, in aurem infantis.

Aliud Remedium.

Recipe. Olei Amygdalarum amararum.

Olei. Rutæ. ana. unc. ſ. Miſce, & cum ſupraſcripto, imponatur in aurem Tenta, ex lana, uel bombice facta. Et Tenta ſæpe mutetur. Secundum Auicennam Tenta aliquando infuſa in ſolo uino pontico, ſufficit.

Tenta.

Obſeruatio.

De dolore Auris, ab ventoſitate & humiditate. Cap. 12.

Cura. Cura huius completur, cum infraſcriptis reſoluentibus uentoſitatem.

Sacculus.

Sacculus. Recipe. Origani.
Calamenti.
Seminis Lini. ana. unc. ſ.
Salis. drach. 1. Piſtentur, & contundantur ad inuicem, & fiat Sacculus, qui calefactus parum, ponatur circa aurem infantis.

Oleum ad idem.

Oleum. Recipe. Olei Amygdalarum amararum.
Olei Liliorum, ana. unc. ſemis. Miſce, & de illo Oleo calido, ponantur. 2. uel. 3. guttæ, in aurem: & poſt claudatur foramē, cum modico coti, ſtet et clauſum parum.

Aliud.

Oleū aliud. Recipe. Seminis Anethi.
Carui.
Fœniculi.
Ameos. ana. unc. ſ. Contundantur craſſo modo, & bulliant in uncijs. 4. Olei communis. Deinde fiat, ut ſupra.

Fomentatio.

Recipe.

Fomentum. Recipe. Camomillæ.
Maioranæ.
Stæchadis Arabicæ. Origani.
Calamenti. ana. Manip. ſemis Bulliant in ſ. q. aquæ, & uini, prius concluſa, ad conſumptionem medietatis, & cum ſpongia infuſa in dicta decoctione, & expreſſa, fiat fomentatio circa aurem pueri, ter, uel quater, in die: Deinde ponantur in Aurem. 2. uel. 3. guttæ olei ſupraſcripti & fiat ut ſupra.

Sacculus ad idem reſoluens uentoſitatem ſine mordicatione.

Recipe. Meliloti. Manip. 1. Calefiat ſine aliquo alio qui calefactus ponatur circa aurem. Sacculus.

Liquores.

Recipe Vnum Cepe, concauatum. Et impleatur Oleo de Ruta. Cui adde Pulueris Cimini. ſcrop. 1. Liquores
Aſſetur cepe, ſuper cineres calidos, & cooperiatur foramen Cepæ, cum aliquo coopertorio, & de illo liquore ponātur, 2. uel. 3. guttæ, in aurem: Mitigat enim dolorem, & repellit uentoſitatem.

De Apoſtemate Cranei, in Capite Pueri. Caput. 13.

Nota, quod in hoc Apoſtemate complicatur magis dolor, ut inquit Auicenna, in capite, de Oculorum ægritudine, propter colligantiam eorum, ad cerebrum, per neruos opticas quantum ad oculos, & per uenas deſcendentes ad guttur. Cauen.

Curatio.

Cura

Curatio. Cura est extinguere à principio inflammationem & calorem, prouenientem à tali apostemate, cum infrigidantibus, & humectantibus isto modo.

Epithema. Compositio quædam.

Recipe. Corticum Citrulli.
Cucurbitæ recentis. Et applicentur circa commissuram coronalem, & circa illas partes.

Liquor.

Liquor. Recipe. Succi Solatri.
Portulacæ.
Plantaginis.ana ℥ 1. Misce, et in dicto liquore, infundantur petiæ, & applicentur Capiti.

Ad idem.

Linimētum Recipe. Olei Rosarum ℥ 4.
Aceti parum. Misce, & fiat Linimentum, circa caput.

Linimentum pro confortatione capitis, & remissione doloris, post prædicta.

Linimētum Recipe. Vitellum Oui. 1.
Croci. grana 3. Misce, & liniatur caput, circa commissuram coronalem, & tempora.

De aqua, quæ nascitur in Capite Pueri. Caput. 14.

Causa. Ista Aqua nascitur tantum, quòd caput fit adeò magnum, quòd truncus caput portare non potest, sic uisum est per experientiam: Et aqua ista est aliquando intra craneum, aliquando extra craneum. Et signū quod est intra craneum, est, quòd non apparet tantus tumor,

tumor circa cutim capitis, & sentit grauedinem, & pondus intra Craneum, adeò quòd Oculi claudi non possunt. Signum est autem, quòd extra Craneum quandoque uisu compræhenditur: Ipsa namq; cutis capitis in tantum extenditur, quòd possumus uidere ultra ipsam aquam. Et ego uidi istud in quodam puero, filio Vincentij, de Refrigerijs. Quòd tantam aquam habebat extra craneum, quòd scissuræ apparebant apertæ.

Causa istius aquæ, et maxime extra craneum potest esse, propter obstetricem, uel propter nutricem. Quod quandoque in extractione fœtus, uel in nutriendo, uel in faciendo, caput stringunt ultra modum: unde commissuræ scinduntur, & aperiuntur, et exprimitur humiditas illa, quæ est in cerebro, ad exteriora cranei, intra cutem, & craneum, & sic intumescit caput uehementer. Causa.

Cura.

Circa curam ergo sciendum, quod Auicenna dicit, quod aqua ad intra craneum curari non potest. Cum autem est ad extra, bene curatur, & secundum opinionem meam credo magis Auicennæ, quàm Rhazi. Et ratio istius est, quia sine exhibitione medicare, in pueris, & infantibus est malum. Cura.

Curatur ergo illa, quæ est extra craneum, isto modo. Nam si aqua dicatur esse multa, & multum extēdens, debet extrahi pro parte, & pro parte resolui: Et extrahitur isto modo. Fiat incisio cutis, secundum longum, uel latum, ita, quod posit aqua illa exire, dein quādo exierit, licet non tota una uice, accipiantur panni linei, Curatio. Extractio.

nei, duplicati, et infundantur in infraſcripto Liquore.

Liquor. Recipe Vini Stiptici.
Olei Communis ana ℥ 4. Miſce in dicto liquore: Infundantur petiæ, ut ſupra, & ponantur ſuper caput, cum ligatura ſatis forti, & ſtricta, & ſic procedatur, per duos, uel tres dies: Dein fiat hoc linimentum, circa caput.

Linimentum.

Linimētum. Recipe. Olei Camomælini. ℥ 4.
Sulfuris ℥ 1. Puluerizetur Sulfur, & ſimul miſceatur cum Oleo Camomælino, et totum caput liniatur. Exiccat enim, et ſtringit caput, et confortat.

Emplaſtrum ad idem.

Emplaſtrū. Recipe. Olibani.
Sarcocollæ.
Gummi Ceraſorum. ana ℥ 1. Liquefiant in Aceto, et Vino ſtiptico. Deinde miſceantur cum Oleo Camomælino. Et fiat Emplaſtrum, quod ſupra petiam extenſum, ponatur ſuper totum caput inflatū, et ligetur.

Aliud expertum.

Emplaſtrū. ſimile. Recipe. Limaciarum cum teſtis. Eorum numero. 36. Piſtentur cum teſtis ſuis, et reducantur ad formam Emplaſtri, et ponatur ſuper caput, et dimittatur quouſque per ſe cadit: Reſoluit enim mirabiliter.

Cura alia.

Cura alia. Notio. Pro cura etiam illius aquæ, intra craneum, licet dixi, non poſſe curari, poteſt tamen procedi iſto modo infraſcripto, exiccatiuo. Siccari faciunt aliqui, applicando remedia intra Aures, et Nares.

Liquor

Liquor ponendus in Auribus. *Liquor.*

Recipe. Olei de Been.
de Lilio.
de Ruta. ana ℥ ſemis.
Sulfuris ʒ 1. ſ.
Serapini ℈ 1. Puluerizentur ſubtiliter, et miſceantur omnia ſimul, et imponentur 3. uel 4. guttæ, iſtius liquoris, in aurem, pro uice.

Liquor pro Naribus. *Liquor.*

Recipe. Aquæ Maioranæ.
Abſynthij. ana ℥ 2.
Cubebarum.
Radicis Acori.
Corticis Thuris. ana ʒ ſemis.
Nucis Moſchatæ ℈ 1. Puluerizentur Puluerizanda ſubtiliter, et miſceantur cum prædictis Aquis; Deinde cum penna, in utraque parte immiſſa, infletur de illa aqua, in naſum pueri. Si quis ergo modus curationis adeſt, in curatione huiuſmodi aquæ, ad intra craneum, eſt iſte, qui dictus eſt.

De inflatione Oculorum. Cap. 15.

CAVSA iſtius eſt humiditas multa cerebri. quæ propter multum fletum deſcendit ad Oculum, et illum inflat. Curetur ergo hoc modo, ut ſequitur. *Cauſa.*

Linimentum. *Linimētum.*

Recipe. Litij ℥ 1.
Lactis, parum. Miſce, et fiat Linimentum, circa palpebras oculi.

Vnctio.

Vnctio ad idem.

Vnctio Recipe. Carui.
Origani.
Pulegij. ana. Manip. ſemis. Bulliant in.ſ.q. aquæ,et
uini,et abluantur oculi. Exiccat enim,et remouet prio
rem liquorem adhibitum.

De Albugine Oculi. Cap. 16.

Cauſa CAVSA iſtius, eſt humiditas nitroſa,et ſalſa, ad-
ueniens eorum Oculis.

Cura.

Cura Curatur iſta ægritudo, ſecundum Auicennã,in Textu,
lauando partem ſcabioſam Oculi, et pruriginoſam,
Lotio cum ſucco Solatri, ſcilicet, palpebras, et alias par-
tes. Confert etiam lauare, cum Aqua Roſarum. Quæ
Alia Lotio. omnia habent remittere caliditatem loci, et reper-
cutere.

De Febre Infantium. Cap. 17.

Obſeruatio. ADVERTENDVM, quòd febres aduenientes
infantibus,ut plurimum ſunt cholericæ. Quia Lac faci
liter conuertitur in choleram, et inflammatur. Vide
Arculanum, ſuper Auicennam, prima quarti: Can. 7.
De Cura uniuerſali febris putridæ: Circa iſtum Textũ:
Et cum infans lactans febricitat. &c.

Cura.

Cura Cura eius pro maiori parte circa nutricem habenda,
rectificando lac eius,cum rebus frigidis,et humidis. De-
Dieta. tur ergo nutrici digeſtiua conuenientia, ſecundum exi
gentiam

gentium materiæ, facientis febrem. Dein, ſi fieri po- Solutio.
teſt, fiat euacuatio in nutrice, cum medicinis conue- Alui lenitio.
nientibus, id eſt, lenientibus: Vt eſt, Caſſia, Manna.
Non exhibenda ſunt fortia Solutiua. Et ea die, qua ac-
cipit pharmacum, nõ lactet Infantem: Circa Canones Canon.
poſitos ſupra, de mente Auicennæ. Sed alia mulier ſa
na, lactet ipſum.

De dolore Ventris. Cap. 18.

DOLOR uentris in infantibus quandoq; accidit à Cauſa.
Ventoſitate exiſtente in inteſtinis, quandoq; à frigidita
te Aeris, uel alia cauſa infrigidante uentrem: quando
que etiam prouenit à uermibus pungentibus inteſtina.

Cura.

Curatur ergo hæc ægritudo: Primo, cum aqua calida Cura
embrocando uentrem pueri, & cum ſpongia fomentan
do: Aperit enim poroſitates uentris, & uentoſitates
reſoluit. Ad idem ualet, accipere Oleum commune,
cui adiungatur modicum Croci. Et in tali Oleo in- Oleum.
funde petias, & illas uentri applica.

Fomentatio ad idem.

Recipe. Meliloti. Fomentatio
Camomillæ. ana. Manip. ſemis.
Aniſi.
Fœniculi.
Carui. ana. Manip. ſemis. Bulliant omnia, in ſ. q. a-
quæ, ad conſumptionem medietatis, deinde fomentetur
locus, id eſt, uenter, cum ſpongia, ter, uel quater. poſtea
ungatur locus, cum unctione infraſcripta.

Vnctio.

Vnctio.

Vnctio. Recipe. Olei Camomælini.
Liliacei.
Anethini. ana ℥ semis. Misce fiat Vnctio, ut supra.

Cura.

Cura. Cura doloris prouenientis à uermibus, habetur in Cu=
ra Vermium.

De Sternutatione Continua. Cap. 19.

Causa. CAVSA ictius aßignatur ab Auicenna, in Textu
dupliciter. Vna propter apostema calidum in capi=
te, lædens cerebrum, & uniuersaliter à quacunque re
pungente, & lædente cerebrum. Aliquando acci=
dit propter oppillationes Narium, à materia crassa in
uiscata, quæ ibidem includitur, & lædens cerebrum,
causat sternutationem.

Cura.

Cura. Curatur ergo quantum ad primam causam epithiman=
do caput, à principio, cum rebus infrigidantibus caput,
& inungere ipsum cerebrum. Vnde fiat talis Embro=
catio, ad Caput.

Embrocatio.

Embrocatio Recipe. Rosarum rubearum.
Myrtillorum.
Sumach.
Balaustij.
Corticum Granatorum. ana. Manip. 1. Fiat Deco=
ctio in. s. q. Aquæ: Deinde fomentetur caput. & hoc
incipio, & breuiter curatur hæc sternutatio, uti fit cu
ra

ra Phrenesis. Si autem ueniat ab oppilatione, ap= Causa.
ponenda sunt Deopilantia. Vnde Auicenna tale Re=
medium, in Textu ordinauit.

Sternutamentum.

Recipe. Ozimi.
Basiliconis. ana. ʒ 1. s. Puluerizentur subtiliter, Sternutatorium.
& naribus inflentur. Nota tamen, quod Auicenna Notio.
in secundo Canone, Capite de Bedarungi, seu Ozimo
dicit: Quod suo odore causat Sternutationem: Di=
cens, Quòd si sternutatio fiat ab apostemate, uel ab
aliqua repungente, Ozimum non est conueniens. Si
uero à materia opilante proueniat, tunc est cõueniẽs.

Ad idem ualet Caput purgium infrascri=
ptum.

Recipe. Aquæ Maioranæ. ℥ 2. Caput purgium.
Succi Blitis, residentia facta ℥ 1.
Nucis Moschatæ.
Charyophyllorum. ana ʒ semis. Misce omnia si=
mul, & fiat Caput purgium; Aperit enim uias nariũ.

De Bothor. Cap. 20.

MVLTOTIENS apparent Apostemata par Bothor quid
ua in capite pueri, quæ dicuntur Bothor: De quo=
rum numero sunt Morbilli, & Variolæ. Et quan
doque in corpore toto pueri apparent infectiones ru Differentia
beæ, absque apostemate, & ulceratione, uel tubero=
sitate.

Primo, enim Apostemata, quæ dicuntur Variolæ, & Causa.
Morbilli, possunt prouenire à multis causis. Qua=

Prima cauſa. rum primaeſt, ut plurimum reſiduum ſanguinis Mē ſtrui, quòd poſt impregnationem, uſq; ad horam partus in uenis pueri detinetur, et cum fœtus exit utero, fit expulſio talis Menſtrui, fortificata uirtute ad cutē, & fiunt huiuſmodi Variolæ, & Morbilli.

Cauſa, ſecūda Secunda cauſa poteſt eſſe ebullitio ſanguinis, eius putrefactio, & expulſio ad cutem, ex quibus cauſatur Bothor. Secunda cauſa eſt corruptio lactis aſſumpti, quod inficit ſanguinem pueri, & expellit ad cutem. (Cauſa.)

Cauſa alia. Alia Cauſa poteſt eſſe Aeris infectio, uel Conſtellatio, iſtorum Bothor, & Morbillorum. Quidam dicunt, quod qui ulcerati ſunt, ſicut in Alcola, huiuſmodi Morbilli ſint mortales. (Obſeruatio.) Nam ſicut Alcola, in una parte ulceroſa, & maligna eſt, tanto magis Morbilli in toto corpore. Iſtorum autem quidam dicuntur Violacei: Et omnes iſti ſunt maligni, quia à materia uenenoſa, & aduſta. Quidam ſunt albi, craßi, & pauci numero, & iſti adferunt utilitatem magnam: quia per eos euacuatur ſuperfluitas à corpore. (Differentia inter morbillos.)

Cura.

Curatio. Curantur iſti Bothor, ſeu Puſtulæ: Si ſunt ſani, quia albi, pauci, & ſatis craßi, & tunc curantur hoc modo. Dimittatur, ut maturentur, poſtquam autem fuerint maturi, aperiantur cum acu, ut ſanies exeat, poſtquam uero fuerint aperti, & aliqualiter mundificati, ut non remaneat ueſtigium, in conſolidando debemus uti exiccatiuis ſubtilibus: Qualia ſunt iſta.

Exiccatiuum.

Exiccatiuū. Recipe. Roſarum rubearum.

Myrtillorum.
Foliorum arboris Maſticis, quæ dicitur Lentiſcus.
Tamariſci. ana. quantum uolueris. Bulliant in. ſ. q. Aquæ, & cum illa Aqua lauentur Variolæ, et Morbilli.

Vnctio ad idem.

Vnctio.
Recipe. Olei Roſarum. }
Maſticis. } ana ʒ ſemis.
Myrtini. }

Miſce, fiat Vnctio. Vbi autem facto ulcere apparet ſanies craſſa: abſtergatur primo ſanies, cum aqua mellis. In qua ponatur modicum ſalis. Vbi autē ſanies ſit ualde craſſa, et multa: Tunc fiat abſterſio, cum aqua ſalis, de Baurach. Hoc facto, conſolidentur ulcera Morbillorum, cum exiccatiuis iam dictis, et poteſt fieri talis Puluis, ad conſolidationem.

Puluis.

Puluis.
Recipe. Thuris.
Maſticis.
Roſarum rubearum.
Myrtillorum.
Sarcocollæ. ana ʒ ſemis. Miſce, fiat Puluis. Facta Conſolidatione, aſpergantur ulcera iſto Puluere ad conſolidandum. Quandoque contingit ulcere uere conſolidato, quod caro ueſicatur. (Canon.) Vnde conueniunt lotiones repercußiuæ, et deſiccatiuæ. (Cura.) Facta autem Mundificatione, conueuit Vnguentum de Cerusſa, ſecundum Auicennam, Capite proprio.
Quandoque apparent in pueris infectiones rubeæ, et (Cura.)

istæ proueniunt ex ebullitione sanguinis, à quo pars subtilior exit ad cutim,& tunc experimentum est, ut ponatur sulphur pulueri zatum, cum aqua rosata,& lauetur locus infectus. Et hoc experimentum ponit Guilhelmus de Placentia, in Capite de Asahari.

De Tumore Inguinum. Cap. 21.

Cura. Pro cura istius sciendum, quod huiusmodi Tumor adueniens propter nimium flatum, prouenit ex ruptura Syphach corrumpens intestina, quando extenditur,& dilatatur,& facit circa inguina tumorē, fissuras,& rupturas,& quandoq; descendit Ventositas ad locum illum,& humiditas sine ruptura & facit illic tumorem. Quandoq; uero rumpitur Siphach, & intestina illa descendunt, & ex tunc, absq; quod aliquid descendat, ad Bursam testiculorum,& tunc uocatur Ruptura Inguinis. Quando autem non rumpitur, sed dilatatur didimus,& foramē ipsius Siphach qua dilatatione facta, descendunt ad Bursam Testiculorum aliquando intestina, aliquando aquositas, aliquando zirbus,& tunc dicitur Hernia, uel Ramex. Vnde differentia est inter Herniam,& Rupturam Syphach. Quia in Hernia,& Ramice descendit aliquid ad Bursam Testiculorum,& intumescit Bursa: In Ruptura autem nō descendit, sed remanet tumor.

Obseruatio.

Notio.

Cura.

Cura. Cura autem huiusmodi Tumoris perficitur infrascriptis remedijs.

Recipe Amecos ℥ semis.

Albuminis

Albuminis Oui. Misce, deinde ponantur super petiam,& ponatur super Tumorem,& ligetur ligatura satis forti. Hoc enim remouet Laxitatem Siphach, exiccando,& stringit foramen ne aliquid descendat.

Aliud.

Aliud. Recipe. Lupinorum amarorum, ustorum drach. 2.
Bulliant in. s. q. Vini rubei, stiptici, usque quo ferè dissoluantur, Deinde pistentur simul,& cum Albumine Oui reducatur ad formam linimenti,& applicetur ut supra.

Emplastrum aliud.

Emplastrū. Recipe. Balaustiarum. drach. x.
Gallarum drach. v. Puluerizentur subtiliter. Et cum Glutine Piscium dissolutio, in Aceto. Fiat Emplastrum quod applicetur, ut supra.

Emplastrum aliud.

Emplastrū. Recipe. Corticum Masticis,
Cupressi.
Et Nucum eius.
Aloes.
Sarcocollæ. ana. drach. 1.
Glutinis Piscium. drach. 1. s.
Glutem cum alijs Gummis dissoluatur,& reducatur ad formam Emplastri quod apponatur, ut supra, extensum super Alutam, uel Corium: Constringit enim fissuram,& rupturam consolidat.

Ad idem ualet.

Si accipiatur aliquod Gluten,& dissoluatur in Aceto,& extendatur super corium: Sanat enim rupturam

ram in Infantibus, & non in adultis, quia Syphac est membrum spermaticum, quod non consolidatur in adultis.

De Apostemate Vmbilici & eius Tumore, in Puero. Cap. 22.

Causa. CAVSA istius est, cum inscinditur Vmbilicus, accidit dolor magnus, propter quem attrahuntur humores ad locum, & fit apostema. Quandoq; uero aduenit dolor, & causatur eminentia umbilici, absq; apostemate, cuius causa est uentositas, uel humiditas adueniens loco.

Cura.

Cura. Cura istius Apostematis est. Vt prohibeatur quantum possibile est, quod non maturetur. Sed in principio ponantur repercussiua: Sicut Oleum Rosarum, uel Myrtinum, ungendo locum, uel faciendo emplastrum tale.

Emplastrum.

Emplastrũ. Recipe. Rosarum rubearum.
Corticum Thuris.
Corticum Granatorum.
Corticum Myrtillorum. ana. drach. 1. Pulverizentur. Et cum Olei Rosarum. unc. 1. ß. Et parum Aceti. Fiat Emplastrum.

Emplastrum ad resoluendum ipsam, & uentositatem.

Emplastrũ. Recipe. Spicæ Celticæ. scrop. 2. Pulverizentur. Et cum Terebinthina. q. s. reducatur ad formam Emplastri. Quod positum super Locum, resoluit uentositatem.

tatem. & humiditatem.

Razes circa tumorem umbilici facit hoc remedium infra scriptum, & expertum.

Emplastrum Razis.

Razes. Recipe. Lupinorum combustorum.
Pãni de lino combusti ana. drach. 2. Pulverizẽtur. Et cum albumine Oui, reducantur ad formam Emplastri. Et extensum super Corium, ad quantitatem eminentiæ, apponatur, & fortiter ligetur. Emplastrũ

De Vigilijs Infantium. Cap. 23.

Causa. CAVSA istarum est, nimia ingluuies, & auiditas, ad assumendum lac. Vnde quandoq; infans suscipit lac, plusquam digerere potest, & corrumpitur in stomacho: Et ad cerebrum effumans pungit illud, et facit Vigilias. Quandoque uero accidit, propter uermes pungentes stomachum, et intestina.

Cura eorum est.

Cura. Vt reuocetur somnus meliori modo, quo possibile est. Vnde Auicenna ponit 4. Remedia infrascripta.

Linimentum.

Linimẽtum. Recipe. Corticum papaueris albi. Pulverizentur subtiliter. Et cum Aqua Rosata. Et Lacte. ana. q. s. Fiat linimentum circa tempora, frontem, et commissuram Coronalem.

Aliud.

Linimẽtum. Recipe. Seminis papaueris albi ℥ 1. Pulverizetur subtiliter, et eodem modo, quo supra fiat linimentum.

Aliud.

Linimẽtum. Recipe. Olei de Lactuca. ℥ 1 . ſ. Liniatur frons ut ſupra.

Aliud.

Aliud. Recipe. Olei Papauerini ℥ 1. Liniatur frons ut ſupra.

Obſeruatio. Attendendum, quod ex omnibus ſupraſcriptis poteſt fieri talis Medicina.

Vnguentum.

Vnguẽtum. Recipe. Olei Papaueris albi.
Corticum eiuſdem.ana. ℥.ſ. Puluerizentur ſubtiliter. Et cum Oleo Papauerino. Et Oleo Lactucæ.ana.q.ſ. Fiat unguentum. Quod locis ſupraſcriptis applicetur.

Canon. Quandoq; autem adeo inducuntur uigiliæ, et fletus, ut cum iſtis remedijs leuibus, ſomnus induci non poſsit. Vnde Mulieres ueniunt ad Opiata, et diſtemperatur cum lacte. Et eſt unum Opiatum magis uſitatum.

Cura. Accipiunt enim de Requie Nicolai, ad quantitatem fabæ, et diſſoluunt cum uno Cocleari lactis, et exhibent.

Regula. Aduerte tamen, quod non niſi urgente neceſsitate multa huiuſmodi remedia ſunt applicanda pueris, quia habent cerebra nimis humida: Vnde periculum eſſet, ne incurrant Epilepſiam, uel Apoplexiam, uel ægritudines ſimiles. Ideo Cura melior eſt, regere nutricem, alterare lac, cum frigidis et humidis: Non tamen multum exceſsiue, ut Lactuca, et ſimilia.

De Singultu. Cap. 24.

Cauſa. CAVSA poteſt eſſe læſio oris ſtomachi, uel ab aliqua

aliqua re frigida, puta, à materia phlegmatica, exiſtẽte in ſtomacho, uel ab Aere frigido. Quandoque etiã eſt à læſione Stomachi facta à corruptione lactis. Quandoq; à Cholera mordicante os ſtomachi: Et poteſt eſſe duplex, ſcilicet, de Inanitione, et Repletione. De Repletione, ut multitudo alicuius materiæ. De Inanitione, fit à rebus nimis exiccantibus, ſiccis, à nimia euacuatione quocunq; modo facta, uel à caliditate nimia febrili.

Cura iſtius.

Quando eſt à Repletione phlegmatis, uel lactis, ut prouocetur uomitus, cum facilitate premendo radicẽ linguæ, & imponendo pẽnam, intinctam Oleo leuiter, circa guttur, ut euomat, quod eſt in ſtomacho, replens ipſum. ſi autem prouenit ex corruptione lactis, uel à Cholera, præmiſſo Vomitu, exhibeatur tale remediũ, per Auicennam ordinatum. Cura Cura

Iulep.

Recipe. Nucis Indicæ, pulueriʒate ℈ 1.
Cum Saccharo diſſoluto, in ſucco Cidoniorum, fiat Iulep ſpiſſum. Et de iſto exhibeatur Cochlear unum, uel duo ſucceſsiue. Valet enim maxime in ſingultu, à materia Cholerica, uel lacte corrupto. Et facere unum ſuppoſitorium ex melle, poſt huiuſmodi medicinam, eſt maxime conueniens. Si autem à multitudine lactis, propter guloſitatem, tunc facto uomitu, nutrix, procedat in exhibendo lac, diuidendo. Et non permittat Infantem trahere maximam quantitatem lactis, in una uice.

Cura

Cura. Cura autem illius, qui prouenit ex inanitione, est ut procedamus cum humectantibus, & infrigidantibus.

De Vomitu Superfluo. Cap. 25.

Causa. Cavsa istius quandoque est maxima Suctio lactis. Quandoq; est materia Phlegmatica, dilata à capite ad stomachum. Quandoq; est materia cholerica, petens os stomachi ab hepate.

Cura.

Cura. Cura ergo quando prouenit à multitudine lactis, est ut prohibeatur à maxima lactis suctione, si lactare cõuenit. Si est à phlegmate, uel cholera, uel lacte corrupto, confortetur stomachus cum infrascriptis, postquam euomuerit.

Linimentum, quando est à Causa frigida.

Linimẽtum. Recipe. Olei Masticini.
de Spica.
de Absynthio. ana ℥ semis.
Masticis.
Spicæ.
Corticum Thuris.
Charyophylorum.
Ligni Aloes. ana. ʒ semis. Puluerizentur Puluerizanda subtiliter, & cum Cera. q. s. fiat linimentum.

Cura. Ad idem ualet, si in suprascriptis Oleis calefactis infundatur succida Lana, & aliqualiter expressa, ponatur supra stomachum. Si autem causa uomitus sit cholera, facta euacuatione, stringatur uomitus, cum hac

hac inunctione, uel emplastro.

Inunctio in calida Causa.

Recipe. Olei Rosarum.
Myrtini.
Cydoniorum. ana ℥ 1. Inunctio.
Rosarum rubearum. ʒ 1.
Sandalorum.
Corallorum rubeorum.
Coriandrorum præparatorum. ana ʒ 1. Puluerizentur puluerizanda, & cum dictis Oleis, fiat linimentum, sine cera, uel cum cera fiat Vnctio.

De debilitate Stomachi. Cap. 26.

Cavsa istius, ut colligitur ab Auicẽna potest esse raritas texturæ stomachi, et ista est deterior alijs. Potest etiam esse ex parte cuiuscunq; malæ qualitatis seu complexionis stomachi, maxime autem humidi, & frigidi. Causa.

Cura. Si contingat ex raritate texturæ stomachi, tunc debemus procedere cum hijs, quæ adiuuant partes stomachi: Vnde per exteriora fiant infrascripta. Cura.

Oleum.

Recipe. Olei Cidoniorum.
Masticis. Oleum.
Absynthij. ana ℥ 2. Misce, & infundantur petiæ, in tali Oleo calido, & applicetur stomacho. Per superiora autem fiant hæc remedia infra scripta.
Recipe. Moschi. grana. 4.
Dissoluatur in succo Cidoniorum. Liquor.

Seu

Seu Aqua Rosarum. q. s. *Et de isto liquore ponatur in ore Infantis. Nam Moschus sua aromaticitate, & stipticitate confortat stomachum.*

Liquor ad idem.

Liquor. *Recipe. Succi Cidoniorum, facta residentia ʒ. 5. Sacchari Teberzeth, ℥ 1.* *Bulliant adinuicem, deinde facta ebullitione accipiantur sex, uel septem grana Caryophylorum, & ligentur in petia linea, subtili, & infundantur in liquore supradicto, & exprimantur, deinde de prædicto liquore, detur Cochleare unũ pro uice.*

Ad idem ualet, si scropulus unus Galliæ Moschatæ pulverizetur, & eodem modo infundatur in prædicto liquore, & fiat ut supra.

De Somnis terribilibus. Cap. 27.

Causa. CAVSA *istorum (secundum Auicennam) est nimia repletio lactis corrupti, effumantis ad cerebrũ, & inducentis diu insomnia.*

Cura.

Cura *Cura istorum secundum ipsum est, ut stante tali repletione, prohibeatur puer à somno, & à nutrice remoueatur hinc inde. Ita quod somnus prohibeatur usque quo lac descenderit.*

Mel. *Recipe. Mellis puri, Cochleare semis, pro uice, & exhibeatur infanti. Nam abstergit stomachũ à lacte, & expellit ad inferiora.* *Item faciendo Suppositoria ex Melle: Nam trahunt ad inferiora lac corruptum.*

Rhazes. *Rhazes in libro Experimentorũ uocat hãc ægritu-*

dinem, matrem puerorum.

De Apostematibus accidẽtibus intra Os, & Guttur, & dicitur species Synanchis. Caput. 28.

CAVSA *istius ut plurimum est à materia descẽdente à capite ad guttur, quæ est mista ex cholera et phlegmate.* *Causa.*

Cura.

Cura huiusmodi est soluere uentrem cum suppositorio facto ex Melle cocto, cum modico puluere hyeræ simplicis. Dein accipere Rob de Moris immaturis. Vel Succum eorum, & pone in ore pueri, cum modico lactis. *Et confert etiam exhibere Diamoron, ordinatũ à Mesueo, quod fit ex moris immaturis in principio, cum modico lactis.* *Vel accipe modicum Syrupi Myrtini. Et exhibe Cochlear semis, ut supra, pro uice, cum Lacte. Exterius autem conuenit inungere partes gutturis, cum Oleo Amygdalarum dulcium: Et Violarum, simul mistis. ana, partes æquales. Et hæc sunt remedia, quæ conueniunt à principio ægritudinis huiusmodi.* *Suppositoria* *Syrupus Myrtinus.* *Oleum.*

In cæteris autem partibus, procedatur secundũ quod proceditur in Synanchi. Et forte Auicenna per huiusmodi causam intellexit in Textu Synanchem. *Canon.*

De Oregmone, quando Puer dormit, aliâs Oscitantia. Cap. 29.

OREGMON *in Infantibus accidit à materia phlegmatica,* *Causa*

phlegmatica, subtili, & aquosa, sapiente aliquid uiscositatis, cui obuians Aer supercalefactus in corde causat ipsum sonitum.

Cura istius est.

Cura. Accipe Semen Lini, & misce cum melle, aliqualiter decoquendo, & exhibe cochleare semis Infanti pro uice: Nam ratione Mellis abstergit uiscositatem, existentem in canna pulmonis: Et ratione seminis Lini, applanat Cãnam. Et si materia esset craßior, fiat hoc Remedium.

Mistura.

Mistura. Recipe. Seminis Lini, subtiliter puluerizati drach. sem. Mellis cocti parum. Misce, & detur Infanti Cochleare semis, pro uice cũ modico Lactis lãbendo.

De uentositate Infantis in Capite. Cap, 30.

Causa. CONTINGIT aliquãdo in Capite Infantis, uentositas multa, extendens Panniculos cerebri, & cutem capitis, & contrahitur à puero, multa humiditate crassa existente in capite, & uiscosa, obtundente te calorem naturalẽ cerebri: unde humiditas illa conuertitur in uentum.

Cura eius est talis.

Cura. Recipe. Origani.
Cimini.
Castorij. ana. scrop. semis. Puluerizentur subtiliter. Et de isto Puluisculo dentur grana. iij. dissoluta in lacte nutricis modico & exhibeatur.

Notabis

Notabis hic, quod ista uentositas potest generari, à calido diminuto, & sic generatur subtilis uentositas. Aliquando generatur crassa, & fumosa, à uehementi Caliditate, faciente ebullitionem in illa humiditate crassa. De qua uentositate loquutus est hic Auicenna In cuius cura conueniunt subscripta. Canon. Causa

De secunda mentionem fecit idem prima tertij, Capite de Araxa, à uentositate, in Capite proprio. Altera.

Cura.

Pro cuius cura dat Remedia frigida, ad extinguẽdum uehementiam caloris. Vnde applicat Rosas rubeas, huiusmodi infrigidantia. Cura

De Exitu Ani, seu Intestini. Cap. 31.

CAVSA huius est lubricitas uentris, propter humiditatem descendentem, quæ mollificat musculos Ani: Vnde quotiescunq; assellat, exit Anus, & post secessum, remanet multotiens extra, & cum maxima difficultate potest intromitti. Ita taliter extra indura tur ut ex se retrahi nequeat. Tunc in isto casu, obstetrix, uel nutrix lauet anum, cum Decocto Maluæ, ut mollificetur, leniatur, & intromittatur: Et si perseueret Exitus Ani, fiat sequens Remedium. Causa Decoctio Maluæ.

Balneum.

Recipe. Rosarum rubearum. Balneum.
Myrtillorum.
Sumachij.
Maliconij. id est. Corticum Granorum.
Balaustiorum.

Gallarum.

Gallarum.
Nucum Cupreßi. ana ʒ 1.ſ. Contundantur parũ, & bulliant in ſ.q. Vini nigri, & pontici. Deinde ſedeat Infans, ſi poteſt, in hoc Balneum. Et ſi non poteſt, accipiat nutrix ſpongiam, & infundatur in tali liquore, & applicetur Ano, poſtquam Inteſtinum eſt intromiſſum. Et antequam intromittatur, lauetur Anus, uel illud quod exit, cum prædicta decoctione: Et tunc ungatur Anus cum Oleo Omphacino, et Myrtino, & deſuper apponatur puluis iſte. Oleum Omphacinum.

Puluis.

Puluis. Recipe. Corticum Granatorum.
Roſarum rubearum.
Balauſtiorum.
Myrtillorum. ana ʒ .ſ. Pulverizentur ſubtiliter omnia, & de iſto puluere aſpergatur Anus, deinde intromittatur, & poſtquam intromiſſus eſt Anus, fomentetur, ſuffumigetur, cum prædicta decoctione.

De Tenaſmone. Cap. 32.

Cauſa. Tenasmon in Pueris ut plurimum accidit ex frigore.

Cura eſt.

Cura. Recipe. Origani.
Cimini. ana ʒ 2. Pulverizentur ſubtiliter, & cum Butyro ueteri liquefacto miſce, et liniatur Anus cum tali liqnore.

Ad idem.

Liquor. Recipe. Per Anum fumum decoctionis Origani.
Cala=

Calamenti.
Rutæ.
Pulegij. Infundatur Spongia in tali liquore, et applicetur Ano.

Aliud.

Recipe. Lini. Linimẽtum.
Melegetæ: Et eius grana. ana. Manip. 1. Bulliant in Vino rubro, & ponantur in Sacculo, & applicentur.

De Vermibus. Cap. 33.

Quidam ſunt Vermes in uentre puerorum, parui, rotundi, & naſcuntur ut plurimum in Inteſtino recto: Quidam ſunt longi: Quidam ſunt lati. Primi naſcuntur in Inteſtinis inferioribus: Secundi in ſuperioribus: Tertij in medijs Inteſtinis. Quotuplices Vermes.

Cura eſt talis.

Recipe. Pulueris Sementinæ: Et ſit ex herbis ualde amaris: Qualis eſt Centaurea, Semen Centonici: Et de iſto puluere accipiatur ʒ 1. Cum lacte: Et exhibeatur Infanti. Puluis.
Fiat etiam Vnctio contra Vermes, hoc modo, qua ungatur Venter pueri.

Vnctio.

Recipe. Olei de Abſynthio. Inunctio.
de Amygdalis amaris. ana ℥ 1.
Abſynthij.
Menthæ ſiccæ.
Pulegij. ana ʒ .ſ.

Radicis Dyptami.
Tormentillæ.
Zeodariæ. ana ℈ 1. Pulverizentur pulverizanda.
Et cum modica Cera, fiat Inunctio. Cum qua ungatur uenter.

Aliud.

Vnguentum Recipe. Florum Abſynthij.
Marrubij.
Perſicorum. ana. Manip. 1. Piſtentur huiuſmodi res recentes, deinde ponantur ſupra Tegulam calefactam, & aſpergantur aceto forti, & poſtea inungantur ſupra Ventrem.

Emplaſtrum.

Emplaſtrũ. Recipe. Foliorum Abſynthij.
Perſicorum. ana. Manip. 1. ſ.
Seminis Nigellæ.
Sinapi. ana ℥ 1.
Zedoariæ ʒ. ſ.
Tormentillæ.
Dyptami albi. ana. Manip. ſ. Bulliant omnia ſimul in ſ.q. Aquæ, ad perfectam decoctionem: Deinde piſtentur in Mortario, & cum Oleo de Abſynthio, & Oleo Amygdalarum amararum, reducatur ad formã Emplaſtri, & ſuper ponatur Ventri.

Ad idem ualet.

Clyſtere Suppoſitorium. Clyſtere ex lacte ſolo. Similiter ex melle cocto Suppoſitorium.

De Excoriatione Coxarum. Cap. 34.

MVLTOTIENS accidit Excoriatio in Coxis, propter feces, & urinam, quæ retinentur in illis partibus cum infantes ſunt faſciati. Cauſa.

Cura.

Cura primo eſt abſtergere, ſi quid ſanici eſt, & prohibere excoriationem: Vnde lotio illius partis, cum Aqua Roſarum ſolum eſt conueniens. Et Lotio facta ex Lacte. Similiter inunctio cum Oleo Roſarũ cum aqua Myrti. Curatio. Lotio. Inunctio.

Ad idem ualet.

Si accipiatur Myrtus, et pulverizetur ſubtiliter, poſt lotionem aſpergatur ſupra locum ulceratum, Reſoluit enim, & cutem condenſat. Liquor.

Ad idem ualet.

Farina Lentium. Linimentum.
Farina Hordei. Miſta cum Oleo Roſarum, ad modum Linimenti.

Vnguentum.

Recipe. Vnguenti Ceruſæ.
Vnguenti de Lythargirio. ana ℥. ſ. Remolliatur cum Oleo Roſarum. Et Omphacino. Et inungatur locus excoriatus, & ita curabitur. Vnguentum
Attende, ſi non habeatur Oleum Omphacinum, fac Oleum de Roſis immaturis, ut ex Oleo Roſato. Obſeruatio.

FINIS.

DE EADEM TRACTATIONE APPENDICVLA,

priore haud minus frugifera, per Doctorem Georgium Khuefnerum Iuniorem exarata.

CAPVT. I.

ADSTRICTAE, QVIN ET solutæ nimium Alui Pusionum Remedia.

ALVVS ADSTRICTA.

Aluus adstricta si puerulus ægre cuniat.

QVOD si durior, & adstrictior sit Infantis Aluus, Mel Cibo adiectum dabimus. At si nec si quidē deijcit, nec oletum facit, Resinā Terebinthinā, ciceris magnitudine adijciemus. Medelæ quibus in excernendi difficultate peculiariter utimur ego, et parens, sunt hæ. Balanus nimirum ex sale, & melle confectus.

Aegineta. lib. 1. Ca. 6.

Balanus.

Aliud.

Glandes. Recipe. Porrum, & remota radice, quadripartito discindatur, & super quamlibet particulam proijciantur terna Salis grana, & glādis instar administretur,

sede

Sede prius illita Rhodino tepido, siquidem promptè stercus extorquet. Quandoque sum usus eiusmodi Clysterio, quod citra noxam oletare facit.

Recipe. Olei ueteris purißimi. ʒ x. *Enema.*
Sacchari rubei ʒ i. ſ.
Luteum Oui recens nati. 1.
Salis parum. Misce, fiat Enema.

Ventrem quoque leuat Epomphalion subsequens. *Epompha-lion.*
Iuglandis putamen impleatur butyro, quod umbilico tenus admoueatur. Inuncto prius toto uentre subscripto Diachrismate.

Recipe. Olei Amygdalini dulcis. *Diachris.*
Butyri recentis. ana ʒ. iij. Misce simul, liquefacto prius butyro, & fiat unctio.

Ad mouendam aluum Aeginetanum remedium. Si nihil deijciat, aut, excernat puer, aluus ipsa, melle in formam balani redacto, leniter irritetur: Prodest etiam Nepita, seu Calamintha trita, atque cum Melle illita. *Paul. Aegi. Balanus. Nepita. Calamintha.*

Pro Constipatis.

Aluum emollit Vnguentum Mollitiuum, sequens. *Vnguentum Mollitiuum.*
Recipe. Adipis Gallinæ.
Adipis Anseris. Anatis.
Butyri recentis. ana. ʒ iiij.
Olei Camomælini. Lilini.
Amygdalini. ana. ʒ iij.
Medullæ uitulinæ. ʒ ij. Cum competenti pondere ceræ, fiat ad modum unguenti. Quo pectus, latera, & uenter, mane, & sero perungatur.

Lenitio Ventris.

 Recipe.

Hauſtus. Recipe. Lactis uaccini.q.v.
Adde Sacchari Tabarzeth. Et ede.

Euacuatio Decennalibus competens.

Miſtura. Recipe. Carnium Ficuum pinguium.
Paſſularum enucleatarum ana ʒ i.
Iuiubarum exoſſatarum. num. x.
Medullæ Caßiæ fiſtulæ optimæ. ℥.ſ.
Electuarij de Sebeſten.
Diaprunis: Omnium Solutiuorum.ana. ʒ iij.
Cum conditura de Chebulis. Vel Emblicis.
Fiat Miſtura: Doſis ʒ i.

Vnguentum ſtomachale, faciens ſeceſſum.

Vnguẽtum Stomachale Recipe. Aloes Succotrini.
Dictamni. Gentianæ.
Sementinæ. Seminis Portulacæ.
Fellis Tauri.ana. ʒ i.
Scammoneæ ℈ i. Omnia cum Butyro incorporentur: Ex hac Miſtura impleatur teſta nucis, & umbilico applicetur, & alligetur Facit ſeceſſum, & eſt mirabile.

Paſtilli Cathartici pro Pueris.

Paſtilli Catharrici. Recipe. Folliculorum Senæ ʒ xiij.
Zingiberis albi.
Polypodij.
Liquiritiæ.
Mannæ Granatæ.ana. ʒ i.ſ.
Charyophyllorum electorum.
Cinnamomi interioris acuti.
Rhæobarbarici electißimi.

Semi-

Seminis Aniſi. Et Foeniculi. ana. ʒ i.
Sacchari. Lotones. ij.
Fiat Confectio in rotulis. Sacchuro in aqua Betonicæ diſſoluto, & deaurentur. Doſis reſpectu ætatis.

Iulepus Lenitiuus.

Recipe. Iulepi Violati. Iulepus. Lenitiuus.
Iuiubini.ana ℥ ij.ſ.
Aquarum Maluæ.
Betonicæ.
Scabioſæ.ana ℥ ij. uel v. Diſſoluatur in eo.
Diaprunis ſimplicis.
Electuarij lenitiui.
De Sebeſten ſimplicis.
Diacatholiconis.
Caſiæ fiſtulæ cũ Manna.ana ʒ i. Poteſt tertia pars huius Recepti præparari. Miſce ſupradicta ſingula, fiat potus, de quo mane & ſero, Cochlearia 2. uel 3. uel etiam 4. bibat.

Cura in Puella ſeptennali. multum Conſtipata expertà à me puer.

Recipe. Florum Camomillæ. p. 3. Clyſtere.
Fenugreci.
Lini. ana. parum. Bulliant in brodio gallinæ, unica bullitione, poſt coletur. In Colatura ponantur.
Mucilaginum communium ℥.ſ.
Olei Liliacei.
Butyri recentis. ana ℥ 1.ſ.
Florum Caßiæ iam recens extractæ. ℥.ſ. uel ʒ iij.
Salſuginis parum. uel ʒ iij. Fiat Clyſtere, ad ℥ x.

 uel

uel xv. Aut paulo plus.

Ad Duritiem, & Constipationem Ventris.

Potus. Recipe. Ficuum.
Passularum.
Sebesten.
Iuiubarum.
Prunorum.
Tamarindorum.
Casiæ. ana. parum. Fiat decoctio in aquis Borraginis. Et Buglossæ. q.s. Coletur, & in colatura dissoluantur.
Electuarij Lenitiui.
Diacatholiconis.
Casiæ cum Manna Magistralis. ana ℥.ß. Misce fiat Potus ad tres haustus: Capiat singulis noctibus circa mediam noctem haustum unum.

Ad Torsionem Ventris.

Torsio Ventris. Sacculus pro Balneo. Recipe. Maluæ. Nasturtij.
Parietariæ. Hederæ.
Florum Camomillæ.
Furfurum Triticeorum.
Farinæ Fœnugreci. Radicis Euisci.
Chartami ana. Manip. ß. Ponatur in sacculo, & fiat decoctio pro balneo.

Dolor Ventris.

Dolor Ventris Oleum Anodynum. Oleum ad immensum uentris Puerorum dolorem expertisimum

Recipe

Recipe. Oleorum Anethini.
Camomælini. ana. ʒ vi. uel ℥ vi.
Olei Ruthacei.
Styracis liquidæ. ana ʒ iij. uel ℥ iij.
Pulueris Cimini. ʒ ij. uel ℥ ij. Bulliant omnia una bullitione. Deinde coletur, & usui reseruetur: Et quando oportuerit ungatur locus dolorosus, & expertum est.

Nimium Alui Profluuium.

Egestionem nimiam sistentia medicamina. Si tamen Aluus plus satis profluit, fiat Epithema constrictiuum, concinnatum.
Epithema. Cōstrictiuū. De Farina Triticea.
Puluere Arnoglossæ.
Vel Centinodij.
Vel Pulicariæ.
Cum exiguo Aceti. Nec non Albuminibus.
Adiecto Puluere Rosarum.
Thuris. Mastyches.
Boli Armenij. Sanguinis Draconis.
Absynthij. Costi.
Balaustij. Et similium.
Feruefiant omnia in s.q. aquæ pluuialis, ultra dimidij excoctionem: Quo decocto uenter imus epithimetur, fomentetur, & balneetur.
Emplastrū. Item accipe duas partes Consolidæ minoris.
De Plantagine. Et Lanceolata. ana ʒ i.
Et cum succis distempera glissem, siue Leucargillon,

&

& fac in modum Emplastri: Malaxando inter manus, & super imponatur umbilico. Quippe mirandũ modum foriolis auxiliatur.

Porro lubrico puerulí uētri Milium impendio quàm, compescendo prodest.

Dysenteria Puerorum.

Dysenteria. Pro Dysenteria Puerorum Salsa.

Salsa. FIAT Salsa ex granis, seu fructibus, uulgo Elsenber dictis.

Addendo sacchari penidiati.

Et puluisculo de Corallio rubro.

Et Nucis Moscatæ. Necnon Sandali rubri, ana. debitam portionem. Et est expertum pro Pueris aluinis.

Cura experta in nobili quodam Puero nouennali, qui Dysenteriam sæuissime patiebatur.

Haustus. Decoquatur in primis Vesicæ Antacæi, idest Husonis frustum unum in uino rubello, duabus, uel tribus bullitionibus: Bibatur de eo.

Vtendum in cibo, & potu sequenti Tragea.

Tragea. Recipe. Specierum Diacameron ℈ iiij.

Boli Armenij. ℥ ſ.

Mastyches.

Rasuræ Eboris.

Corallij rubri. ana ℈ i.

Sacchari Penidiati. unc. iij. Fiat Tragea. bibatur ex Lacte Amygdalino. Vel Vino nigro.

Aliud ad idem.

Recipe.

Recipe. Silices fluminis. numero. iij.

Igniantur, & extinguantur cum Aqua: In qua bulliat Vesica Husonica, unciaria portio, & cum illa aqua fiat lac Amygdalinum. Cui apponantur Albumina Ouorũ bene agitata, numero. iij. Et optimé sistit Profluuium Alui. Lac Restrictum.

Potus æquiualens superioribus.

Recipe. Foliorum Quercus. Haustus.

Tapsi barbati. Spicænardi. ana. Manip. 1.

Decoquantur in Aqua, & bibat. Edat mane, & nocte Castaneæ quantitate Saccharum Berberorum. Canon.

Post modicum bibat de Syrupo acoris Citri. Et de Agresta. Et continuet sic per octiduum.

In dysenteria expertissima Cura.

Mane edat Zedoariam, & diu in Ore contineat post degluttat. Zedoaria.

Potus ieiune sumendus.

Recipe. Aquarum Rutæ. Potus.

Aquarum Absynthij.

Abrothani. ana. unc. 1.

Pulueris Dyptami albi. drach. 1. Misce, sumatur ieiune, & quamdiu potest superieiunet. Vel bibat aquam decoctionis Abrotani. Et Dyptami. Aqua decocta.

Per hebdomadam bibat, semper in mane haustum.

Puerorum Dysenteriam sine dubio abarcet.

Recipe. Acedulam infusam in Aceto forti, inuolue in stuppis, Aceto intinctis, & coque sub prunis, postea extrahe succum, & da ipsam bibere. Sic quidam curabat omnes Dysentericos. Potus.

Aliud

Potus alius. Aliud pro Pueris.

Recipe. Hepar Bubulum. Aut Arietinum.
Seu Mutoninum. Torrefactum assando, tantum, ut puluerari queat. Detur cum lacte Chalybeato.
Vel in quo flores Verbasci bullierint: Est expertissimum.

Caput. II.

Auricularis Morbi Remedia.

Auriū vitia Licinium. Quorum Aures humectationes obtundunt, easdem lana, ex alumine indita, commode licebit arefacere.

Instillatio. Vel Oenomelite, quod est Vino Mulso, seu lustrico, in aurem instillato, siccare, & eluere.

Alia Instillatio. Nec abs re fuerit, Crocum ex Mero tritum, stillatim irrorare.

Caput. III.

Exitus, Abscessuumq; ani medicatio.

Contra exitum Ani expertum.

Glandes. Liniatur Anus prominens pice liquefacta, & superadsperso puluere Aloes, intrudatur: Et est sæpius expertum.

Ad Apostemata Ani.

Emplastrū. Recipe. Vitellum Oui decocti. i.
Et pistetur cum Tragacantho.
Oleo Rosarum.
Syrupo Rosarum. Fiat Emplastrum.

Aliud

Aliud ad idem.

Emplastrū. Recipe. Summitatum Papaueris albi.
Hyosciami. Portulacæ.
Vitellum Oui. Micæ Panis.
Olei Rosarum. Fiat Emplastrum.

Aliud ut suprà.

Emplastrū. Recipe. seminis Lini. Fœnugreci.
Gummi Arabici. Foliorum Caulium.
Olei Camomælini. q. s. fiat Emplastrum.

Ad exitum Ani, uel intestini recti.

Puluis ad prominētiā Coli. Recipe. Mastyches. Thuris.
Nucis Cupressi. Anthimonij.
Corticum Granatorum. Balaustiorum.
Glandium ana. drach. ij.
Misce fiat Puluis: Et utere, quia bonum.

Alius Puluis ad idem.

Puluis ad idem. Recipe Testarum concharum.
Vitrioli Romani. Albi græci. ana. drach. 1.
Fiat Puluis inspersorius.

Vnguentum ad idem.

Vnguentū. Recipe. Aloes. Thuris.
Bdelij. ana. drach. s.
Thuris masculi, id est Olibani. drach. 1.
Pulueris contra ficus Ani, ut infra. drach. 1.
Cerusæ. drach. ij. Pinguedinis Anatis.
Ardeæ. Olei Rosati. q. s.
Fiat Vnguentum. Addito parum Ceræ,

Ad idem aliud Vnguentum.

Vnguētum. Recipe. Oleorum Camomillæ.

Anethini.

Anethini. Violacei.ana.unc.ſ.
Pinguedinis Anatis.drach.iij.
Vitellorum Ouorum numero.1.ſ.
Thutiæ preparatæ.drach.1. Ceruſæ.
Lythargirij abluti.ana.drach.ſ.
Croci gr.V. Ceræ.q.ſ. Fiat Vnguentum.

Pulueris contra Ficus Ani deſcriptio talis eſt.

Pulnis, ad ſicoſes, & Vnguentum. Recipe. Axungiæ porcinæ antiquæ.
Axungiæ Cerui.ana. Diſſoluantur lento igne, Deinde incorporetur, cum eis puluis Cænobrij. Iungatur expertum eſt.

Ad Exitum Ani.

Vnguētum. Recipe. Sanguinis Draconis.
Terræ Sigillatæ. Aluminis rochiæ.
Tormentillæ. Hypocyſtidos.
Pyrethri. Gallarum.
Atramenti ſicci.
Thuris maſculi.ana.drach.1. Fiat Puluis.
Axungiæ Porcinæ non ſalitæ.q.ſ.Fiat Vnguentum.

Pruritus Ani.

Contra Pruritum, & dolorem Ani.

vnguentum RECIPE. Thutiæ lotæ.
Roſarum. Ceruſſæ.
Plumbi uſti,loti.ana.partem.1. Croci.part.iij.
Vitelli Ouorum aſſi.partem.1.
Olei Roſarum.q.ſ.
Fiat Vnguentum,quo liniatur Locus.

Contra idem.

Saſsio.

Saſsio decoctionis Acetoſæ. Lapatij. Lauacrum.
Maluæ. Violariæ.
Fumiterræ. Meliloti. Et Lupinorum.
Quoniam ſedat, abſtergit, & reſoluit.

Aliud Vnguentum mirabile, ſedans dolorem Ani.

Recipe. Lythargirij. Amydi. ana ʒ viij. Vnguentum
Ceruſſæ. ʒ ij. Ceræ. ℥ iij.
Butyri. Pinguedis Anatis. ana ℥ 2.
Olei Seſamini. q.ſ. Pro Vnguento molli.

Ficus Ani.

PVLVIS Hermodactylorum, Et limatiarum ſuppoſitus ualet. Ficus Ani. Peſſarij Vnguentum.

Contra Ficus Ani expertum Vnguentum.

Recipe. Sepi Cerui. Diſſoluatur lento igne:
Exinde adde Adipem Ardeæ. Incorporetur, et formetur Vnguentum, Applicetur.

CONTRA SYCOSES IN ANO puluis expertus. D.M. Peyſſeri.

Recipe. Gallarum (melius opinor Galle Omphacitidis) q. v. Terantur in Puluerem. adde Oxyrhodini. id eſt, Aceti roſati. Et temperentur ſimul: Superponatur loco dolenti, ubi Sycoſes apparent, & quotieſcunque inaruerit, denuo ex dicto liquore acido rurſum irrigetur, & ſubuuido panniculo exceptum reponatur ſuper locum, ut ſupra. Puluis. M. Peyſſeri.
Quod ſi apertæ fuerint Sycoſes, aridum adponatur medicamen, per modum Hygremplaſtri: Sin apertæ, Xerion emplaſtrum conueniet. Vltimum tandem,

&

& quod sæpius expertum est, iuuamentum est Verrucaria in puerorum ficubus per modum Inspergij usurpata.

Ani Inflatio.

Inflatio Ani Emplastrũ RhaZanum

Recipe. Corticum Granatorum. Coquãtur cum uino cocto uehementer. Deinde distempera eas cũ Oleo rosarum, superpone modo emplastri.

Ani Intertrigo.

Intertrigo Ani. Damiani Cura. Valla.

Intertrigo Ani curatur Cornu Cerui usto, & superposito.

Aliud Vallæ.

Cum ibis uiam, Absynthij pontici surculum, Ano supponito.

Succus Argẽtariæ inditus Ano, Intertrigini medetur.

Anus Cancrenatus.

Vnguentum pro ano Cancrenato.

Anus Cancrenatus. Barthol. Mõtegnanus vnguentum. Virtus vnguenti.

Recipe. Vnguenti de Cerussa. lib. i.
Plumbi usti. ℥. ſ. Thuris.
Myrrhæ ana. ʒ. ij.
Lythargirij dispumati. ℥. i. ſ. Incorporẽtur in mortario, ultima contritione. Valet in cancrosis ulceribus, & ostrachosis, eresypælatosis, & omnibus dependentibus ab humoribus acutis, corrosiuis, & corruptis, Venenosis.

Caput. IIII.

Andiua.

Oleum meũ

Oleum pro doloribus omnibus Puerorum se-dandis

Anodynum exptissimũ.

dandis optimum, & expertum.
Recipe. Oleorum Anethini.
Camomælini. ana. ʒ. vi.
Olei Rutacei.
Styracis aliquidæ. ana. ʒ iij.
Pulueris Cimini ʒ ij. Bulliant omnia una bullitione deinde coletur, & usui reseruetur: Et quando oportuerit, ungatur locus dolorosus; & expertum est.

Vnguentum Anodynum Petri Hispani.

Vnguentum Anodynum Cerusatum, refrigerans, Petri Hispani.
Recipe. Olei Rosarum. Violarum. ana. ℥ ij.
Cerusæ lotæ, cum Aqua Rosarum ℥ i.
Camphoræ ʒ i. Opij Thebaici ℈. ſ.
Albuminis Oui. num. 2. Incorporentur bene, fiat Vnguentum.

Ad ulcera Cancrosa, atque dolorosa, in quacunq; corporis parte. præsertim Tibiarum.

Anodynum expertissimum.

Recipe, Butyri recentis, bene despumati. q. v. Et ita feruide fundatur in Mortario plumbeo agitetur pistillo plumbeo, ad octo horas, stet octo horis in loco calido, in mortario, & iterum agitetur, usq; dum infrigidabitur. Vngantur ulcera dolorosa, Ostrachosa: Et si uis habere in forma Emplastri, adponatur parum ceræ: Est res experta in sedando omnem dolorem.

Aliud Anodynum.

Anodynum aliud æquiualens.

Recipe. Auenæ. partes ij.
Seminis Lini. partem. i. Contundantur optimè in mortario, Deinde optimè decoquatur in aqua, & loco superponatur, in forma Emplastri: Valet contra

Eresypelam, contra apostemata neruorum, & dolorem eorum.

Ad idem ualet.

Anodynum commune. Plantago maior decocta in aqua, applicetur loco.

Emplastrum uel unguentum mollificans ac leniens omnem duritiem neruorum, & iuncturarum, sedansq; dolores in eis, & confortans omnes iuncturas uehementer extenuatas.

Emplastrũ, vel vnguentũ Stockero vsitatißimũ Recipe. Muscilaginis Fœnugræci.
Althææ. Seminis Lini. ana unc. 4.
Medullæ Crurium Vaccæ. unc. 2.
Adipis Porci colati. unc. 4. Olei Lini.
Olei communis antiqui. ana unc. 2.
Ceræ. q. s. Fiat Vnguentum, uel Emplastrum.

Vnguẽtum Anodynum Bartholo. Mõtegnani. Vnguentum mollificans Siphir os, quod sublime est in Apostematibus melancholicis, & alijs duritiebus, mollificans neruos, & iuncturas. Et si uis magis sedatiuũ tunc adde.
Vitella Ouorum num. 3.
Croci. ʒ .i. Si uis extreme penetratiuum, resolutiuum, & etiam mollificatiuum. Adde
Bdellij. Aluminis. Armoniaci.
Dissolutorum in Aceto albo, & acuto. ana. unc. i. s.
Recipe. Oleorum. Sesamini.
Amygdalini dulcis. ana. unc. 4.
Butyri. Medullæ Crurium Bouis. ana. unc. iij.
Pinguedinis Anatis. Gallinæ. ana. unc. i.
Ceræ albæ. unc. 2. Misce, & fiat Vnguentum secundum artem.

Vnguentum

Ad idem vnguentum eiusdem. Vnguentum aliud Anodynum Bartholomæi Montegnani, in Nephritide dolorosa, pectoris uitijs, sedans dolorem membrorum neruosorum, & in quacunque corporis parte.
Recipe. Olei Violarum Citrinarum. lib. i.
Amygdalarum dulcium.
Liliorum alborum. ana. ʒ vi.
Butyri recentis. ʒ iiij. Croci ʒ ij.
Ceræ albæ. lib. s. Olei de semine aneti ʒ ij.
Pinguedinis Anatis ʒ ij. Fiat Vnguentum.
In cuius fine adde. Vitellorum. ouorum num. iij.

CAPVT. V.

Capitalium Adfectionum Pusillis Accidentium Medelæ.

DE SYRIASI, HOC EST CApitis Infantum Ardore.

Syriasis Infantum. Vnguẽtum. Vnguẽtum Aeginetanũ

EIVS remedium est. Oui Hecithos, hoc est rubrum, cum Rosaceo, scyncipiti, seu potius caluariæ, pigmenti specie superimpositum: Sic tamẽ ut aßidua mutatione renouetur. Extat apud Aeginetam, Galenicum Abbreuiatorem, aliud contra Syriases præsidium. Vt uidelicet Hiliotropij (quod Graij Scorpiuron, Romani Solarem appellant) folia, Cucurbitæ ramenta, Cucumeris, atq; Peponum, adaiacentem Carni pellicullam, Solani Hortensis, cum Rosaceo Cremorem Cranio adbibeamus.

Porriginis Medelæ.

Pityriaſis puerorum Vnguētum Ariſtotelicū in porrigine exptißimū.

Vnguentum Ariſtotelicum, ex recitatione Iſaaci: Valens ad Pityriaſin, ſeu Porriginem puerorum.
Recipe. Salis. Fuliginis.
Olei Oliuæ.
Picis liquidæ. ana. partes æquales. Tere, hæc omnia, & fac Vnguentum: Et Tineoſo Capiti, de quo fuerint Capilli extracti ſuperimpone: Et miraberis ſanitatem ipſius, & redundantiam capillorum

Tineæ Capitis. Vnguētū ad Tineas Capitis.

Ad Tineas Capitis.

Vnguētum ad Pityriaſim expertū

Recipe. Pulueris Bryoniæ. Miſce cum Melle, pone ſuper ſcabiem tineoſam Capitis.

Vnguentum æquiualens probatißimum.
Recipe. Olei Roſarum.
Iuniperi. ana. q. v.
Sulphuris. Aeris uiridis.
Stercoris Columbini. ana. q. v. Terantur, & conficiantur omnia ſimul, ad formam Vnguenti: Ex hoc ungatur locus tineoſus, ſtet ad tres dies, & iterum ungatur locus Tineoſus, & perfecte curabitur.

Capitis Dolor in cauſa Calida.

Dolor Capitis. Epithema.

CONTRA dolorem capitis puerorum: Epithimetur frons linteolo madefacto, ex lacte. Caueat à Vino, & rebus fumoſis talis Infans, uel puer. Et attēdendum num habeat ſeceſſum, uel non: ſi non haberet, proritetur aluus, & leniatur ſuppoſitorijs ſaponaceis uel mellitis. Nam adſtricta aluo, fumi ex ſtomacho,

Canon.

Obſeruatio.

macho, & uapores aſcendunt, ad caput, & turbant caput.

Contra dolorem, & Calorem Capitis.

Epithema meū expertum in dolore vehementißimo capitis.

Recipe. Aquæ Roſarum. ℥ 2. uel 3.
Trium Sandalorum. ana drach. ſ.
Camphoræ. Croci. ana. drach. ſ.
Miſce pro Epithemate, & illinatur frons.

Linimētum meum vſitatißimum in Cephalea.

Linimentum frontale, in Cephalea.
Recipe Aquarum Cucurbitæ.
Roſarum ana unc. 3. Aquæ Violarum.
Nymphee. ana. unc. 2.
Miſce cum Albumine Oui. Oleo Roſato.
Et exiguo Aceto, ad penetrandum.
Fiat Epithema: Et infuſa petia in tali liquore, applica fronti.

Inunctio a me multoties in intētißimo calore, & dolore capitis experta

Inunctio contra dolorem, & calorem Capitis.
Recip. Olei Violati. Roſati ana unc. 1.
Aceti unc. ſ. Camphoræ drach. ij.
Bene miſceantur inuicem: Et fiat Oxyrhodium, & applicetur capiti, & fronti, & ſæpius intincto in eo linteolo.

Aliud.
Mucilago Cidoniorum epithemata.

Epithema. Epithema optimum in Cephalea.

Aliud Epithema.
Mucilago Pſyllii infuſa Rhodoſtomate, Et Aceto.
Cum reticulo, uel linteolo fronti applicetur.
Poteſt imponi de Sandalis. Croco. Et Camphora ſi lubet.

Capitis Dolor ex Frigida Causa.

Epithema meum refrigerans

RECIPE. *Olei Spicæ odoriferi* ℥ 1.
Pulueris radicis Rhodiæ.
Violariæ Venetianæ.
Pulueris Caryophyllorum. ana ℈ 1. *Misce, fiat Epithema.*

CAPVT. VI.

Cosmatica Remedia.
Nutritio, Tinctio Crinium.

Nutritio, et Tinctio Crinium.

SI *quis cupit Infantulorum Comas nutrire, atq; tingere, albo, flauo, uel aureo colore: Recipiat Succum radicis arboris Vibicis: Vel aquæ ex ea, in Aprili, aut Maio mense extillantis: Vtatur post ablutionem Capillorum: Valde decorat Crines Infantulorũ, in aureum Colorem, presertim si exponantur Soli.*

Aureum Capillorum efficiunt Colorem.

Lixiuia flauos reddentia Crines.

Flores Tapsi barbati, decocti in lixiuio.
Flores Calithrichi, idem ualent, in lixiuio.
Flores etiam Betonicæ, eodem modo prosunt.

Glabrities.

Glabricies.

Glabritiei puerorum sequens medetur Linimentum.

Recipe. Foliorum Nymphex. Manip. 1. Decoquantur in Butyro recente, optimo: Deinde exprimantur, & pistentur fortiter simul, fiat Vnguentum liquidiusculum, quo unge locum.

Lendines Comarum.

Contra Lendines puerorum.

Lendines Puerorum.

Recipe. Seminis Canabis. Manip. 1. Comburatur, & de Cinere illo fiat Lixiuium, quo Caput albuatur.

Corrosio Crinium.

Corosio Crinium.

Aliud ad idem, ut supra, ualens etiam contra Corrosiones: Liniatur Caput Oxelæo.

Pediculi Puerorum.

Pediculi puerorum.

Liniatur Caput Oxelæo.

CAPVT. VII.

Cardiacæ Puerorum Remedia.

Cardiaca Bertzgesperr. Vnguẽtum. in Cardiaca

Recipe. Olei Amygdalini dulcis.
Butyri. Adipis Caponis. fiat Vnguentum.
Vngantur tales pueri, sequenti Vnguento.
Recipe. Olei Liliacei. Chamomælini.
Et Butyri. Misceantur simul.

Potus ad idem.

Bibant etiam aquam Consolidæ regalis. In qua dissolutum sit Saccharum conditum.

Curaui septennalem quendam Puerum, Cardiaca, seu Tremore cordis laborante.

Mistura.

Mixtura in Tremore Cordis, expertum,

Recipe. conseruæ Rosarum ʒ .i. b.p.
Specierum Cordialium temperatorum. Seu pulueris Cordialis ʒ .i.

Electuarii de Gemmis frigidi. ʒ ſ.
Diamargariti ℈ i. Cum ſyrupo Borraginato.
Et Bugloſſato. Fiat Miſtura:

Doſis Caſtaneæ paruæ quantitas, manæ, meridiæ, & noctæ, poteſt ſumi per ſe, uel cum aqua Meliſſæ.
Vel Roſarum albarum.

Item applicetur Epithema cordiale ſubſequens, calidiuſcule.

Epithema.

Epithema probatiſsimũ

Recipe aquæ Meliſſæ. Betonicæ.
Saluiæ ſyluestris. Marrubii. ana. Parum.
Diſſoluantur in eis. Camphoræ ℈ vi.
Croci ℈ ii. ſ. Theriacæ. Parum.
Miſce, & fiat Epithema.

Cardiacæ multum prodeſt Vnguentum ſequens.

Vnguẽtum a me ſæpenumero expertum, in Tremore Cordis

Recipe. Adipis Gallinæ.
Anſeris. Anatis.
Butyri recentis. ana. ʒ iiii.
Olei Chamomælini. Lilini.
Amygdalini. ana ʒ iij
Medullæ Vitulinæ ʒ ij.

Cum competenti pondere ceræ. Fiat ad modum Vnguenti. Quo pectus, cor, lateraq;, mane, & ſero perungantur.

Infuſio.

Infuſio, in Tremore Cordis.

Fiat Infuſio in aqua Gallitrichi. Imponendo ſpecies Diamoſchi dulcis. Et Diambræ. ana. q. v.
Detur reſpectu ætatis, pueris.

CAPVT.

CAPVT. VIII.

Caloris innaturalis, tam ex Gelida, quàm calida cauſa prouenientis Remedia.

Ex cauſa Calida.

Calor innaturalis, ex cauſa calida Cibus ſit talis

PVERIS mire contra innatum calorem prodeſt ſequens cura.

Potus refrigerans.

Recipe. Acetoſæ. Manip. 1. Bulliat in Aqua Endiuiæ. q. ſ. Cum quatuor Seminibus frigidis. Et inde Potetur. Item edat Diacidoniten.

Iulepum refrigerans, & confortans calorem innatum.

Iulepum refrigerans, et confortans Calidum innatum

Recipe. Aquarum Sonchi: Ideſt, Endiuiæ.
Borraginis. Melliſſophylli.
Roſarum. ana ℥ 4.
Been albi; Et rubei ʒ ſ.
Sandalorum alb. Et rub. ʒ ſ.
Specierum Trochiſcorum de Camphora ʒ ſ.
Specierum Electuarij de Gemmis frigidi ℈ 1.
Sacchari. libram. uel. q. ſ. Fiat Iulepum dilutum.

Vnguentũ Caloris extinctiuum, & refrigeratiuum.

Vnguẽtum immodicum Calorem reſtinguens

Recipe. Olei Roſati. Et uiolati. ana ℥ 1.
Vnguenti infrigidantis Gale. ʒ vi.
Succi Semperuiuæ ℥ iij. Bulliant ad conſumptionẽ Succi.
Poſt addatur Croci ℈ 1.
Camphoræ. gra. 3. Et fiat Vnguentum.

Potus in confortando Calore naturali, & extinguendo

tinguendo innaturali.

Potus

Recipe. Conseruæ Rosarum.
Borraginis. Buglossæ ana ℥.ß.
Misce cum syrupo Violarum. Addito grano 1. Camphoræ. Et Moschi. Et dosis sit, mane, & sero, quantitas nucis Auellanæ.

Calor innaturalis deperditus Epithema Calorificũ,

Calor innaturalis Refrigeratus nimium.

AQVA Cofortatiua, Calore naturali refrigerato, inungenda Pulsibus, fronti, Temporibus, naribus, & cordi.
Recipe. Aquarum Melissæ. Spicæ.
Lauandulæ. Rosarum. ana ℥ 1.
Cinnamomi.
Cariophyllorum electorum. ana ʒ ß.
Croci ℈ 1. Moschi grana 3. Misce, fiat Epithema.

CAPVT. IX.

Cura excoriationis, quæ fit sub Alis, & Coxis Infantium, & Puerorum.

Excoriatio sub Alis, & Coxis, et pedibus

Vnguẽtum contra excoriationem cutis expertissimum.

DETERGORATVR sæpenumero Cuticula sub Axillis Infantium: Aliquando etim inter pedes atteritur. Vnguentum contra Excoriationem.
Ad hoc contundi debent folia Sedi minoris: Crassulã exiliorem uulgo uocitant. Oleoq; Rosaceo.
Laridoq; ex Maiale admisto. Et deinde per Linteolum exprimi, succusq; iste in Vino albo, bonoq;, de-

coquendus erit.
Et admiscendus Mastix.
Olibanum. singulorum ʒ i. Hoc pueris, quacunque Corporis parte excoriati fuerint, illitum, absque dubio (compertissima loquor) opem præstat.

Vnguentum frigidum contra Excoriationem, factam in coxis puerorum, ab acuitate urinæ proueniẽtem, & est Stockeranum optimum. Quo Stocker 9 mirabilia effecisse tradidit scripto.

Vnguẽtum Stockeranũ in Excoriatione quacũque expertissimum.

Recipe. Albuginis Ouorum. num. 1.
Olei Violati ℥ 1. Lithargirij spumificati ʒ vi.
Terantur in mortario plumbeo diligenter, & fiat Vnguentum secundum artem: Valet ad Eresypelam & malam complexionem calidam, in prædictis partibus, & sub Axellis, & labijs puerorum.

CAPVT. X.

Dentientium, & ex Gingiuis Laborantium Remedia, Nec non Labiorum.

Labiorum Fissuræ.

Fissuræ Labiorum.

PORRO si Pusio Labiorum fissuras, uel ob Lactis calorem: Vel nimiam Mamillarum duritiem contraxerit, fiat Epitima subsequens.
Recipe. Lanam optime carptam. Madificetur in succo Plantaginis utriusque, hoc est, latifoliæ, & mucronatæ. Cum aliquantulo Butyri. Vel Axungiæ Gallinaceæ recentis. Ex quibus simul liquefactis fiat liquamen: Quo cum pluma gracili Labrorum fissa perlinantur.

linantur.

Labiorum fissuris medetur, Linimentum sequens.

Linimētum. Varignanæ expertissimum in Labiorum fissuris.

Recipe. Mastiches.q.v. Mollifica cum Albumine Oui crudi. Et appone.

Curaui ego aliquando eundem defectum in pueris sequenti unctione.

Recipe Floris lactis.

Pinguedinis Iusculi à Carne facti, quæ pinguedo adhæret Cochlearijs. ana æquales partes, Et est à me multoties expertum.

Vnguentum ad idem, Variguanianum.

Ad scissuras labiorum.

Cerebrum Anseris domestici.

Cum medulla ceruina inungatur.

Pustulæ Labiorum.

Vnguētum Auicennianum, expertum in pustulis & fissuris labrorum.

Recipe Lythargirij argentei.

Myrrhæ. Zingiberis. ana.

Pulverizentur subtiliter, Et cum Cera Virginea.

Melle. Et Oleo communi.q.s. Fiat Vnguentum.

Prius bene puer madefaciat Labia, cum saliua.

Idem facit, Instillatio sequens.

Instillatio in Pustulis labrorum experta.

Recipe. Fellis Tauri 2. uel 3. guttas. Instilletur, est expertum.

Gingiuarum uitia ex Dentitione.
Abscessus Gingiuarum.

Abscessus Gingiuarū

Ante Denticulorum ortum, quandoque Parodontides, & Parulides (quæ Tubercula sunt iuxta dentes, in gingiuulis nascentia) prorepunt. Quæ solius

lius Crocomagmatis illinitione curantur.

Croco magma curat.

Dolor Gingiuarum.

Dolor gingiuarum. Mesuei cura

Medullam Caballinam dolori dentium summe mederi tradit Mesues; Seq; sæpius esse expertum ait, in scriptis suis.

Apozema in dolore Gingiuarum.

Lauentur gingiuæ, cum apozemate radicis Bedeguar

Si ex Dentitione multum gingiuæ doleant, uel decorientur: Tunc.

Arnoglossæ. Nec non Celsi Corticis cremore. mandibula per uices impinguetur.

Infantium præterea Dentitiones adiuuat. Admisto Melle Butyrum: In quem usum Gingiuæ eo sunt confricandæ.

Prodest eadem Vnctura, priusquā dentire cœperint, gingiuarum etiam pruritibus.

Salsamentū

Eosdem ueteris Salsamenti carnem sedare tradit Aegineta. Vtendumq; suadet Ceromatis, Aut Olei Cerati pigmento.

Cæroma Aegineta. lib. I. Ca. 8.

Cæroma constat ex Oleo crudo, non sine modico ceræ liquefacto. Aegineta. lib. 1. Cap. 8.

Dentium Dolor.

Dentium dolor. Experimentum Petri Hispani, in dolorem dentium.

Pueris si Dentes doleant: Recipiatur Camphora, & in Aceto posita, bulliat modicum: Deinde teneat puer in ore, & cessabit omnis dolor.

Refert Petrus Hispanus, se multoties Dentium dolorem curasse, Appositum herbæ, formatæ ad modum

Dentis:

Dentis: Quæ dicitur Dens Caballinus: Et est expertum.

Rhazes memoriæ tradidit, Dentem hominis mortui Collo patientis suspensum dolorem auferre protinus, & esse Experimentum.

Idem adserit Bernhardus, ita scribens. Quod si Dente hominis mortui, Dens dolens tangatur absque dubio dolor cessabit.

Si dolor Dentium nimis inualuerit, superponatur externe Opium, cum Vitello Oui semicocti distemperatum. Est est res experta.

Hippocrat. particu. 4. Aphor. 53. Dorsi vitia.

Hippocrates. particula 4. Aphorism. 53.

Cum Dentes producuntur, gingiuarum pruritus, febres, Spasmi, Diariæ, & maxime quando producunt Caninos Dentes imminent.

CAPVT. XI.

Dorsi Vitiorum Remedia.

Verrucæ Dorsi.

Verrucæ Dorsi

CVRA à me experta in uerruca Dorsi.

Vnguentum.

Vnguẽtum

Recipe. Vnguenti de Adipibus ℥. 1.
Vnguenti de Mucilaginibus ℥. ß.
Misce, ungatur mane, meridie, & sero.

Emplastrũ. ad idem.

Item superponatur Emplastrum Diachylon, super corio tenui extensum.

Emplastrũ aliud, ad eũdẽ morbum.

Nec non fiat aliud Emplastrum sequens.
Recipe. Radicis Liliorum alborum.
Brancæ Vrsinæ. Brioniæ. Euisci. ana ʒ i.

Fœnu

Fœnugræci. Seminis Lini. ana ℈ 2.
Medullæ ficuum, absq; granis. ℈ 4.
Quæ contrita bulliant in Butyro Oleo Anethino. Chamomælino. ana q. s.
Fiat Vnguentum arte.

Vnguentũ Stockeranũ ad Dorsi uitia.

Vnguentum bonum ad dolorem Dorsi puerorum, & lapsum ex alto, in dorsum.

Recipe. Olei Rosarum, quantum capere potest Testa unius Oui.
Ceræ ad quantitatem auellanæ. Dissoluatur lentissimo igne: Post infundatur super aqua frigida, semper renouando, usque ad albedinem. Curasse se multos scripto prodidit Stockerus, qui conquerebantur de immenso dorsi dolore.

CAPVT. XII.

De Dracunculis, Dracontijsve.

Draconti[j] Dracunculi De hijs Dracuntijs lege Paulum Aegine. lib. 4. Cap. 9.

EXISTVNT in Puerulis subtercutanea quædam animantia uiua, lumbricorum formam præsefrẽtia, Dracontia uulgari appellatione nuncupata. Quæ in musculosis corporis partibus puta brachijs, cruribus, suris plærunque consistunt: Interdum etiam in lateribus sub cute coeunt: Quandoque totum tergũ, aut saltem ipsum Interscapilium occupant. Hoc quicquid est Animalculi, ni consentaneis remedijs extirpetur, uel noxiam Suppurationem inducit, uel Infantulos prorsum tabefacit.

Eiusmodi uermiculos in poris Infantium, ac puellorũ latitantes, hac extinguemus cura. Si non pro minuli

ultro

ultro fuerint, hoc est, adhibito calido fotu, edulcatoq́; (quale Melicraton est) condimento, forinsecus illito. Capitella sua non exertarint, uiolentioribus medelis ad progrediendum foras quatiendi sunt.

Ablutio. Dracũculos perimens.

Accipienda nimirum radix Viticellæ, siue uitis albæ, quantum manu pressa capi potest. Bulliat in lixiuio è Quernis cineribus concinnato: Quo circunfusum hijsce Tineolis Infantile corpusculum perfundatur, & lauetur. Quo facto, progressa Dracontiorum Ora, nouacula præsecentur: Quibus sic obtruncatis, Infans denuo prædicto Diaclysmate, puta Conia balneandus, & abluendus erit, denudataq́;, uel dissecta pellicula Commageno perlinenda.

Epilepsia. Caducus morbus. haustulus

Capvt. XIII.
Epileptici, seu Caduci Morbi Remedia.

Infantibvs Comitialiter ægrotantibus expedit dare nonnihil de Bacciferæ herbæ Glycysidis granis, pulueratum quidem, & cum lacte muliebri propinatum.

Potus.

Eadem affectione correptos liberat Leporinum coagulum, potui datum.

Liquores

Liquores autem extillaticij, Lunaticis accommodi sunt. Aqua destillationis Violarum purpurearum.
Betonicæ. Florum Phyluræ. Prunellæ.
Per se, uel cum exiguo syrupo Glycysitide diluti.

Aquæ aliquot destillatæ.

Aquæ destillatæ Epilepticis salubres.

Aqua Liliorum Conuallium. Aqua Pæoniæ.

Aqua florum Acatiæ, id est, Prunellorum syluestriũ.

Potus à me in Epilepsia expertus.

Potus in Epilepsia à me in puero nobili expertus.

Recipe. Mithridatij. fabæ quantitatem.
Aquæ lauandulæ. cochlear. 1. Misce, da bibere.

Emplastrũ ad morbum caducũ. In Herculeo morbo pot⁹.

Emplastrum ad idem.

Ruta contrita in Aceto, & naribus apposita.

Epithema in Epilepsia.

Ad Epilepsiã Puerorum expertũ medicamen.

Detur de Moscho fino, ex Mero subtili, bis, uel ter in die, parum, & sic perfecte curantur.

Puluis. Aetij, in Epilepsia efficax.

Aliud ad idem.

Recipe. Aquam Vngulæ Caballinæ. Et madefac in ea linteolum, ipsumq́; pueris inuolue, & lecto impone hijq́; perfecte curantur.

Aliud ad idem ualens.

Recipe. Coriandri præparati.
Seminis Sinapis. Nucis Moschatæ. ana. ℥.s.
Seminis Pæoniæ ʒ iij. Dyptami ʒ ij.
Fiat Puluis, detur mane, ad lubitum, respectu tamen ætatis habito, cum uino calido.

Capvt. XIIII.
Elcosis, hoc est, exulcerationis, & Intertriginis Fœmorum Cura.

Inspergium aduersus Intertriginem

Adversvs Paratrimmata, hoc est, fœmorum attrita, & confricata membra, ualet Inspergimẽ:
Ex arida Myrto. Cypero.
Rosisq́; confectum.

Inspergium aliud

Item si propter Vrinæ salsedinem, & Carnium mol-

titiem, patiatur inter Crura mordicationem, uel dolorem, uel in alio loco: Superaspergatur farina hordeacea.

Vel recipe Pulegij craßiuscule puluerati. Et Tragacanti Pollinis: Et inspergito.

Capvt. XV.

Exãthemata Paul. Aegineta, lib. I. Cap. 6. Exãthemata pustulæ. Eruptiones. Abscessus.

Exanthematum, hoc est, Pustularum, Eruptionum, Abscessuum, quæ Puello Oboriuntur Cura.

Si quæ tenello fœtui Exanthemata forsan oboriuntur, tum lauacris, adiecto Myrto, Lentisco, Rosisq; medendum. Deinde ubi pure lautus est Infans. Rosaceo. Aut Oleo Lentiscino. Ceroto'ue: Postulosa Cutis perlinenda, atque leniter ex Nitris abstergenda erit.

Abscessus quilibet.

Abscessus omnis. Vnguentũ.

Pro Maturatione, & sedatione doloris, in apostematibus puerorum, Vnguentum.

Decoque Lentes. Et poma excorticata.

Vsque ad dissolutionem ipsorum. Et post misce cũ Oleo Rosaceo: Et superpone calide.

Abscessus dextri Lateris.

Abscessus dextri lateris. Thermæ.

Contra Apostemata dextri Lateris, Cura sæpiuscule approbata.

Balneum.

Decoctio. Emplastrũ.

Primo balneet puer, uel Infans, in lautulis Sulphureis Secundo bibat decoctionem Ficuum, & Liquiritiæ, ex sero caprino decoctam. Postremo emplastretur

tur locus, Emplastro facto.

Viscerum Abscessus. Cura à me experta. Vnguentũ.

Ex Camomilla.
Maluis. Et Lini semine
Ex Cremore, uel flore Lactis. Vel Butyro recenti decoctis. Superponatur calide.

Viscerum Abscessus.

Viscerum Abscessibus, in Infantibus succurit cura sequens, & est à me experta in bimulo puello.

Primo, ungatur uenter, unguento de Adipibus, in Dispensario descripto mane, & sero.

Secundo pro leniendis uisceribus, utatur Iulepo isto lenitiuo.

Iulepus leniens Aluum. Stomachum. Et viscera cætera.

Recipe. Iulepi Violacei.
Iuiubini ana. ℥ ij.ß.
Aquarum. Maluæ. Betonicæ.
Scabiosæ. ana ℥ ij. uel iij. Dissoluatur in hijs.
Diaprunis simplicis. Electuarij Lenitiui.
De Sebesten simplicis. Diacatholiconis.
Cassiæ fistulæ cum Manna. ana. ʒ i.
Misce, fiat Potus, de quo mane, & sero, Cochlearia. 2. uel 3. uel 4. bibat.

Vsus. Dosis.

Capvt. XVI.

Faciei omnigena vitia.

Faciei Omnigenorum Vitiorum Remedia.

Variolæ Morbilli.

Pulmentum cõtra Vario

Contra grauitates faciei, quæ causantur in partibus faciei, propter Variolas, & Morbillos, pulmentum.

las,& morbillos. mentum.

Recipe. Farinæ Fabarum. Et Lupinorum.
Singulorum bene pulverizatorum ℥ i.
Vrinæ Tauri.q.v. Omnia misce simul, & fac pulmentum,& postea inunge faciem in sero: Et sic dimitte per noctem stare: Et de mane laua faciem cum aqua pura,& in paucis diebus liberaberis, & uidebis mirabilem huius Pulmenti effectum.

Maculæ faciei.

Maculæ Faciei.

Pro Pueris. Vnguētū ad maculas faciei.

Recipe. Butyri recentis ℥ i.
Camphoræ. Thutiæ præparatæ. ana ʒ ij.
Vini Maluatici ℥.ſ. Misce, fiat unguentum secundum artem.

Ad idem Lac Virgineum.

Vnguētum ad maculas faciei.

Recipe. Litargirij. ℥ 2.
Cerusæ. ℥.ſ. Aceti ℥ vi.
Salis ℥ 2. Aquæ pluuialis: lib. i.
Decoquantur quælibet per se, in Ollicula, & stent per horas 4. uel 5. Postea misce, in altera Ollicula. ana. partes æquales, & misce, fiat Lac Virgineum, secundum artem: Acuitate tamen repressa, cum cremore Lactis.

Lac Virgineum, sub alia forma, ad idem.

Lac Virginū ad maculas faciei.

Recipe Aquarum Scabiosæ.lib.i.
Solatri.lib.ſ.
Salis communis ʒ ij. Misce,& fiat decoctio.

Aliud ad idem.

Recipe. Lythargirij. Quart.i.
Radicis Aristolochiæ rotundæ. & longæ. ana. ʒ vi.

Rosarum

Rosarum. Manip. i.
Aceti uini.lib. xvi.
Misce,& fiat decoctio, uel mistura.

Morphæa Faciei.

Morphæa faciei.

Recipe. Camphoræ ʒ i.
Myrrhæ. Olibani.ana ʒ ij.
Sulphuris ʒ iij. Resinæ ℥ i.
Butyri Maialis sine sale ℥ ij.
Misce, fiat Vnguentum arte.

Aliud ad idem.

Aliud ad idem.

Recipe. Sulphuris uiui ʒ ij.
Camphoræ.
Perlarum non perforatarum. ana ʒ i. Pulverizentur subtiliter, & cribrentur: Inuoluantur panno lineo, & infunde Acetum, uel Aquam Rosatam pro delicatis: Et semper stet in illa Infusione, ad mensem: Interea tali pila, uel panno, omni die bis tergatur, & lauetur facies. Præmissa aliqua leui purgatione.

Ad faciem Morphæaticam.

Vnguētum ad idem

Recipe. Sepi, uel pinguedinis Porci recentis, dissoluti in aqua frigida ℥ 4.
Sulphuris uiui: uel Communis, subtilissime pulverizati ℥.ſ.
Terebinthinæ lotæ ℥ i.
Argenti uiui ʒ ij.
Vitellorum ouorum recentium. num. vi.
Pinguedinis Gallinæ recentis ℥.ſ.

Aquarum Plantaginis.
Rosarum. Nymphææ. ana ℥ 1.
Omnibus prius subtilissime puluerizatis, ac dissolutis, misceantur simul, in mortario, longa contritione, & stent ad horas 2. in Aere. post ponantur in pixide, & ungatur facies per tres septimanas. Mane uero abluatur aqua infusionis furfurum, et farinæ fabarũ.

Aliud contra Faciem Morphæaticam.

Recipe. Litargirij abluti.
Puluis. Aluminis usti. ana ʒ ij.
Tuciæ præparatæ.
Lapidis Calaminaris, ana ʒ i.ſ.
Sulphuris, ʒ vi.ſ. Puluerizentur subtilissime, ut Alchol, & fiat puluis, qui inuoluatur denso Sacculo, & ponatur in infrascriptam aquam, & postea ungete in facie.

Aqua autem est talis.

Aqua Recipe. Aquæ Rosarum, unc. 2.
De floribus fabarum.
Liliorum alborum, ana unc. 1.
Aceti fortissimi. lib.ſ. Misce simul.

Clarificatio. Dealbatio. Clarificans faciem unguentum.

Faciei, & Cutis Dealbatio, Clarificatio, & Decoratio.

Ad clarificandam faciem Vnguentum expertũ. Recipe. Sulphuris communis. Combure in Aqua Vitæ. Post misce, cum Medulla Ceruina. Fiat Vnguẽtum, quo ungito faciem.

Ad Dealbandam Faciem Vnguentum expertissimum Isaaci,

Isaaci, Medici clarissimi. — Isaaci consiliumĩ dealbãda facie.

Recipe. Fabarum q. v. Macera in Aceto forti, usque quo pelliculæ cadant: tunc pone sub Solem, & sicca, postea puluerizentur subtiliter, & puluis ponatur in aqua calida, eundo dormitum, & unge faciẽ, est expertum.

Aliud expertum in dealbanda facie, uel alia loca.

Recipe. Fabarum.
Cicerum. Faseolorum. Tempera in aqua tepida, ut amoueantur Cortices exteriores, Deinde recipe. Lupinos qui temperentur cum lacte Asinæ. Albugine Oui. Vel Lacte simplici. Deinde exiccetur sub sole. Et iterum temperetur rebus uiscosis, ut cum Gũmi Arabico, in aqua soluto, uel Albumine Oui.

CAPVT. XVII.

Faucium. Gutturis. Palati. Colli. uitia. Faucium incommoda.

Faucium, Gutturis, Palati, & Colli Vitiorum Remedia.

Faucium Incommoda.

Ad asperitatem, & exulcerationem Faucium apprime confert sequens Cura.

Asperitas. Exulceratio.

Mel Rosaceum.
Diamori medicamentum.
Vel Diacaryon, Dianucum, uel Rob Nucum dictum. hæc singula illinenda sunt, uel lingenda.
Syrupus item Papauerinus.
Iuiubinus. Mastichinus.
Aqua Mororum, in qua maceratæ sunt ficus. — Hæc omnia ualẽt ad

 Aqua

priorem defectum.

Aqua Buglossæ, in qua maceratum sit Saccharum Candi. Diatragacanthum.
Tragacanthum simplex.
Diapenidium. Vel Saccharum Penidiatum.

Gutturis Vitia.

Gutturis morbi.

EADEM quæ prosunt Faucium morbis, prosunt etiam Gutturis incommoditatibus, utpote, asperitati, & exulcerationi, alijsq; morbis, gutturi imminentibus. Quæ Remedia iamiam in faucium discrasiis enumeraui.

Palati Vitiati Remedia.

Palati vitia. Vlcera Palati. Gargarismus.

PRO Vlceribus Palati, ualet ista Decoctio.
Recipe. Corticum radicum Prunellæ.
Et cum melle Rosato. Vel Violato. Fiat Gargarisma, uel Lotio.
Prosunt etiam prædicta pharmaca, in faucium indispositionibus enumerata, palati omnifarijs morbis, quales possunt esse, ulcera, asperitas, & similia.

Colli Morbi Omnigeni.
Botium Colli.

Colli morbi. Botiũ Colli.

IN Botio Colli, & Faucium uitijs, pro Decennali, commode posset esse hæc Cura.

Gargarismus.

Gargarism⁹ in Botio Colli, et Fauciũ vitijs.

Recipe. Aquarum Saluiæ.
Scabiosæ. Prunellæ. ana. unc. iij.
Pyretri pulverizati. Sinapis. ana ʒ ij.

Mellis

Mellis. Quartam i. Aceti. Tantundem.
Facta Bullitione, fiat Gargarismus.

Ad idem Electuarium.

Electuariũ ad idem.

Recipe. Conseruæ Violarum. unc. i.
Mucilaginis Psylij. Cydoniorum. ana ʒ i.
Seminis Cucurbitæ. Lactucæ. Cucumeris.
Papaueris albi, ana ℈ i. Cum aqua prunellæ, & syrupo Iuiubino, & Iulepo Violaceo, fiat mistura subtilis, quæ sæpe adponatur linguæ, & lambendo deglubatur.

Emplastrum ad idem.

Emplastrũ ad idem.

Recipe. Maluarum. Ceparum assatarum.
Farinæ Fœnugreci. ana. unc. i. Frixentur cum s. q. Butyri recentis. & oleo Liliorum alborum.
Fiat Emplastrum.

Canon.

Et si Annos decem excederet puer, posset fieri commode Cucurbitulatio, scilicet sub mento, & in ceruice.

Obseruatio.

Si non iuuerit, fiat phlebotomia sub lingua, sed tamen si sit ultra Decimatum.

Verrucæ Colli.

Verrucæ Colli. Vnguentum Verrucosis in Collo accommodum

Verrucosis in Collo medetur, sequens cura.
Recipe. Vnguenti de Adipibus. unc. i.
Vnguenti de Mucilaginibus. unc. s.
Misce, ungatur, mane, meridie, & sero.

Ad idem Emplastrum.

Superponatur Emplastrum Diachylonis, super Corio tenui extensum.

Empla-

Emplastrum sub alia forma, ad idem.

Emplastrũ aliud ad idẽ

Recipe. Radicis Liliorum alborum.
Brancæ Vrsinæ. Brioniæ.
Euisci. ana ℥ i. Fœnugreci.
Seminis Lini, ana ℈ ij.
Medullæ ficuum, absque granis ℈ iiij.
Quæ contrita bulliant in Butyro. Oleo Anetino.
Chamomælino, ana q. s. Fiat Vnguentum arte.

Synanchis Colli.

Synanchis squinantia.

Emplastrum in Synanchi.

Terra nidi Hirundinum, tumorem, & apostemationẽ faucium, & colli tollit.

Aliud experimentum, ad idem.

Experimentum in Angina.

Inuoluatur tota Gula exterius Lana succida, infusa in decoctione Hyssopi: Et Oleo oliuarum.

Aliud ad idem.

In Causa frigida bulliat in Vino forti, Marciaton, Agrippa, Dialthea, & stupæ ibi inungantur, & inuoluatur Collum: Maturat enim, & est in hoc casu expertißimum.

Emplastrum ad idem.

Emplastrũ in squinãtia

Fiat Emplastrũ exterius, de stercore hominis, recẽti. Fermento. Visco arborum.
Cinerem Thymi combusti, & axungia Cirogillorum.

Regula. Petrus Hispanus.

Hoc maturat, & exterius attrahit, & rumpit Apostemata Squinatica. Diligenter autem caueas, ne exterius utaris repercußiuis: Sed dissolutiuis, attractiuis, & maturatiuis: Melius autem ut re dissolutiua, à principio, & ut repercußiuis: In augmento dissolutiuis, partim Repercußiuis: In Statu Dissolutiuis interius.

Aliud Experimentum.

Scabiosa gargarizata, & bibita, uel emplastrata Synanchen desperatam sanare, certum esse dicit, Petrus Hispanus.

Notandum.

Notio. Petrus Hispanus.

Reuelatum fuit diuinitus, beato Bonifacio, ut daret potui Parochijs suis Synanchicis, herbam, quæ dicitur Morsus Dæmonis, & qui emplastrati fuerãt hac herba, ab ipso Bonifacio sãcto, euasisse tradit P. Hispanus.

Aliud experimentum.

Potus.

Flos Violæ, cum aqua calida bibitus, à proprietate confert.

Aliud in Synanchi.

Gargarisma. Aliud.

Decoctio Ficuum siccarum gargarizata, est ualde utilis medicina.

Aliud.

Cinis Hirundinum.

Aliud.

Tres Hirundinum nidi, cũ Oleo Linino soluti, & Collo emplastri, Infantium tumores, & anginam curant perfecte.

Gargarismus pro Pueris.

Gargarisma

Dissoluatur Caßia fistula, in aqua Coriandri humidi, postea misce totum cũ mucilagine Psyllij, & fiat Gargarismus.

Emplastrum pro Infantibus.

Emplastrũ pro Infantibus in Angina.

Recipe. Stercoris Canis comedentis ossa. Mellis.
Cineris Hordei. Omnium ana Cochleare. 1.
Salis modicum. Fiat Emplastrum. Est autẽ Cochleare. 1. drachma. 1. s.

Canon.

CAPVT. XVIII.
Febrientium Puerorum Cura.

SOLET Infantibus, ardens febricula, uel humoralis primum: Dein ubi inueterauit, in hecticam ut plurimum desinens obrepere: In qua curanda talis fiat progressus.

Canon. Primo ducatur aluus, si sua sponte nihil excernit.

Glandes. Glande Excrementiduca quapiam. Mox potionetur Puer (ni ætatis teneritudo prohibeat) Amuleto tali.

Potus cõtra febres expertus.

Recipe. Aquæ Cichorij. parum.
Pastillorum è Viperis.
Antidoti Mithridatis, ana gran. 1. s.
Syrupi Violacei. Vel Zulapij eiusdem, ana. perexiguum. Misce, Dosis sit à guttis ternis, usque ad Cochlearij dimidium: Habita tamen ætatis ratione.

Canon. In tenellis autem, ubi nihil per Os exhiberi potest, localibus procedemus. Imponendum Furcellæ Pectoris, hoc Emplastrum optimum.

Emplastrũ optimum in febribus.

Recipe. Hordei decorticati, cum mola aliquantulum contriti. Manip. 1. Et ipsam Farinam distempera cum succo Plantaginis, Absynthij. Maluæ, ana q. s. Et fac Emplastrum, quo utere ut prædixi.

Experimentum in febribus uehemẽter æstuosis Chrisma.

Ego complures Infantulos febricitantes, à primo statim paroxysmo curaui subsequenti Chrysmate, præsertim

sertim si febres fuerint æstuantes, & acutæ.

Recipe. Olei Rosacei.
Violacei, ana ℥ 1. Adipis Anserini ʒ vi.
Succi Semperuiui ℥ iij. Bulliat ad consumptionem Succi. Post addatur Croci ℈ 1. Fiat Vnguentum arte. Quo ungantur Renes excalfacti, & Spina dorsalis, in die bis, ter, uel quater.

Vnguentum aliud in febribus æquiualens.

Aliud Vnguentum, ad febres puerorum abarcendas expertum: Quo ungantur Spondyli tergi, hora quietis.

Recipe. Mucilaginis Cidoniorum ℥. 1.
Olei Violacei ℥. s. Ceræ parum, ad inspissandum.

Mulcendus etiam calor febrilis, eiusmodi Zulapio, si æuitatis teneritas tolerari potest.

Zulapium in febribus expertissimum.

Recipe. Hydrosaccharæ. unc. ij.
Vini Punicorũ mesorum. Et Apyrenorum. ana unc. i.
Iulepi simplicis. unc. 1. s. Misce, dosis pro ætatis congruentia: Refrigerat, & sitim reprimit. Peste grassante, diluatur modica Potione acida Citrorum, aut Ribes.

Vnguentum in febrili æstu optimũ. Mistura optima in febribus.

Febrilem præterea Calorem extinguit, succus Artemisiæ, cum Oleo tepido concretus, si puerile corpusculum eo perlinatur.

Cura sæpius à me experta, in nobili quodam puero febricitante.

Recipe. Diaprunis simplicis.
Electuarij de Sebesten simplicis.
Diacatholiconis. ana. ʒ iij.
Casiæ fistulatæ cum Manna. unc. s. Cum syrupo Iuiubino,

iubino, fiat mistura. Dosis eius ʒ iij. uel iiij. ad summum. Exhibeatur de nocte: Sed melius post primum somnum.

Post Purgationem competentem, propinetur ei hoc Alexipyreton, hoc est, medicamen contra febrem.

Haustus bonus, febres quascunque abarcens.

Recipe. Aquæ Cichorij. unc. 8.
Dissoluatur in eis. Theriacæ Diapenthæ ʒ iij.
Syrupi de Eupatorio. unc. 1. Misce pro ternis uicibus, & sint unc. 3. pro una uice, in diluculo, & aliquantulum sudet.

Febrim, ardorem, æstum, & stomachi indispositionẽ, à febre genitam curat, sequens Cura à parente meo, in febrilibus puerorum dispositionibus, experta.

Potus in febribus expertus.

Recipe. Acetosæ. Manip. i.
Bulliat in aqua Endiuiæ. q. s. Cum quatuor seminibus frigidis. Et inde potetur.

Vnguentum.

Vnguentum in febribus. Confortatio

Vngatur etiam uentriculus, cum succo Menthæ & Oleo Spicæ, calido, mane & sero. Edat etiamnum Diacidoniten: Propter Refrigerationem, & Confortationem.

Lac Magistrale, multimorbum, pro infantibus, & pueris febricosis, & calorem febrilem habentibus. Quod parens meus inuenit, & sæpiuscule ordinauit trimulis, & quadrimulis pueris: Et multum effecit.

Lac magistrale, in febribus expertissimum.

Recipe. Aquarum Buglossæ.
Borraginis. Acetosæ.
Scabiosæ. ana. Quartale. 1 ſ. b. p.
Cum quatuor Seminibus frigidis maioribus, & minoribus.

ribus. Cucurbitæ. Cucumeris. Citruli.
Melonum. Endiuiæ. Scariolæ. Lactucæ.
Portulacæ. ana ʒ i. uel ℈ 2. Fiat lac, in quo dissolue.
Loch sani, & experti, unc. 1.
Conseruæ Violarum, Rosarum, ana ʒ iij.
Rob granatorum musorum, De Ribes.
Oxymellis simplicis, ana unc. ſ. Misce, coletur diligenter: Bibat ex eo mane, meridie: & sero haustulum. Interdiu diluatur hæc potio, cum aqua fontana, & bibat ad lubitum.

Cura à parente meo multoties, in quadrimis pueris febricitantibus experta.

Mistura in febribus experta.

Recipe. Conseruæ Nympheæ.
Rosarum. ana unc. ſ. b. p. Manus Christi.
Trochiscorum de Camphora.
Diarrhodonis. ana ʒ i.
Electuarij de Gemmis frigidi ℈ 4. Cum Iulepo Rosarum, fiat Mistura: Dosis eius auellanæ quantitas, sæpius in die administrata.

Capvt. XIX.

Genarum, & Maxillarum Vitia, Genarum, & Maxillarum Tumor, & Dolor, & Pustulæ.

Ad Tumorẽ & dolorem Genarum, & Pustulas Vnguentum

Recipe. Olei Laurini. De uitellis ouorum.
Rosarum. Mastychini.
Terebinthinæ, ana unc. ſ.
Ceræ, ʒ ij. Dissoluatur Cera, cum Oleo Rosarũ, & Laurino, adde cætera, moueatur ab igne, agitetur, quousque,

quousque infrigidetur, reponatur in fictili.
Genarum, & Maxillarum dolor, & Tumor pellitur, & lenitur. Mastiche) mollificata cum Albumine Oui. Et apposita.

Vnguetum ad dolorem & Tumorē Maxillarū. Cataplasma ad Herisipelam expertum. Epithema ad Heresipelam.

Capvt. XX.
Heresipelatis Morbi Remedia.

A d *Heresipelam puerorum expertum Cataplasma.*
Recipe. Boli Armenij.unc.1.uel plus.
Distemperetur cum lacte Caprino. Et simul bene agitentur, tepidum superponatur sæpius, cum petijs.
Ad Heresypelam Tibiarum, & aliarū Corporis partium extinguendam Epithema.
Recipe. Aquæ Solatri unc.6.
Rosarum unc i.ſ. Aceti Vini albi. unc.i.
Camphoræ ℈.ſ. Lithargirij ʒ ij.
Cretæ unc.ij. Pulucrizanda Puluerizа, misce, & fiat Epithema.
Superponatur illa Aqua bene calida, cum petia Lini sæpius.

Aliud Epithema, ad idem.

Recipe. Albuginis Ouorum.
Aceti. Aquæ Rosarum.
Lythargirij subtilißime pulucrizati. Misce diligenter, & intingatur in eis pannus lineus, & exprimatur bene, ne stillet, & superpone loco.

Ad idem.

Recipe. Folia Bardanæ. Aut Blitæ. Et superpone.

Cap.

Capvt. XXI.
Herniæ Remedia Vnguentum ad Rupturas.

Vnguetum ad Herniā.

Recipe. *Pulueris Myrrhæ. Olibani.*
Sanguinis Draconis. Lapidis Hematitis.
Serapini. Opoponacis.
Bdellij. ana. ʒ.ſ.
Tragacanthi. Terebinthinæ.
Sepi Ceruini. Anatis.
Vrsi. ana. ʒ .ſ. Misce, fiat Vnguentum secundum artem.
Vtantur tales pueri Incessu tardo, passu non nimis extenso, leniter spirent, obambulantes identidem residcant.

Obseruationes pro natu grandioribus pueris. Emplastrū ad rupturā.

Cura.

Cura fiat cum Ligatura, uel subligaculo, & plumaces, uel quadrata insuper ponatur.
Secundo, Thus cum Albumine oui recentis, & cum coto, uel Stuppa inuoluatur, et super locum ponatur, & fascietur, aut ligetur, & constringatur.
Et si huic addatur parum Gallarum. Vel Acatiæ.
Vel Psylij, quod melius est. Aluminis. Antimoniæ, Carabæ. Cerussæ.
Emplastrum aliud, in Hernia expertum.
Puer quidam curatus est in tribus diebus, cum Arnoglossa, & Lentibus decoctis, & super locum ligatis.

Emplastrū ad rupturas expertum.

Emplastrum ad Herniam expertißimum.
Recipe. Radicis Aaron. Capillorum Veneris.

G Rutæ.

Rutæ. Saniculæ albæ. ana. Manip. 1. Contundantur, & decoquantur in Butyro maicali. Et Axungia Gallinacea. Et sæpius calide superponatur: Et est res expertißima.

CAPVT. XXII.
Hecticæ, Chachexiæque, id est, Macici Remedia.

Hectica. Macies. Macilentia. Cachexia Phtysis Consumptio Vnguẽtum Impinguatiuum pro pueris.

VNGVENTVM Impinguatiuum, pro pueris dema crescentibus.

Recipe. Axungiæ Porcinæ. Gallinæ.
Ceræ Virgineæ. ana. q. v. Resolue. Et impone pulueris Amydi & in exitu Balnei unge: Et tale Vnguentum mirabiliter reparat substantialem humiditatem.

Clystere in Hectica, & Cachexia salubberrimum

Clysterium pro Hecticis, Phthysicis, & consumptis pueris.

Recipe. Capitum, & Pedum Mutonis. i.
Iuris Cicerum alborum unc. ij.
Ficuum Pinguium. num. x.
Camomillæ. unc. 1. Mellis.
Olei Sesamini. ana. ℥ ij. Olei de Been.
Olei Lumbricini. amborum ℥ ij. Fiat Clystere, ad Quartas. iij.

Aßiccescentium ex Hectica puerorum Cura.

Macritudinis puerorũ Cura.

Emaciatis ex tabifica febre pueris conuenit eiusmodi Nymphæum, ut sequitur.
Recipe. Caput Arietinum, & pedes: Et coquantur in aqua diu, donec carnes separentur ab oßib. Et in tali decocto balneetur infans.

Deinde

Caeroma in Hectica.

Deinde mox à Balneo impinguetur hoc Cæromate.
Recipe. Butyri recentis.
Olei Rosacei Vel Violacei.
Communis. ana ʒ xx.
Pinguedinis Caudæ de Carnibus Ouinis. ʒ xij.
Ceræ candicatæ. ʒ viij. Fiat unguentum arte: Quo totum Puerulorum corpusculum molliter inungatur

Chrysma in Macie summa.

Aliud Chrysma, aduersus maciem infantium.

Recipe. Seminis Papaueris albi ℥ iij.
Conficiatur cum Oleo Violaceo. q. s. Et fiat Linimentum molle: Quo liniatur spina dorsalis, quotidie bis, uel ter: Valet enim contra Hecticam, & siccitatem membrorum.
Hijs, qui Bimatum ingreßi sunt, exhiberi potest parũ subsequentis Eclegmatis.

Linctus pro Hecticis & Monogrammis.

Recipe. Succi Liquiriciæ,
Gummi Arabici
Tragacanthi. Anisi.
Seminis Papaueris albi. singulorum, ʒ .s.
Et cum Serapio Papauerino fiat in forma Loch.

Clystere in Hectica, & Cachesia. Cura in Hectica & Cachexia.

Valde ualet Clystere nutritiuum factum ex Aqua carnis, & lacte, & huiusmodi. Quia Venæ Mesaraicæ trahunt ad hepar, & sic nutrit: Et sicut puer (Teste Arnoldo Nououillano) per Venam umbilicalem recipit Nutrimentum: Ita imaginari possumus per Clysteria similiter fieri.
Cura nouennalis cuiusdam puelle Hecticæ, à parente meo inter biduum sanitati restitutæ.
Primo comedebat sæpius Butyrum. 1

 Secundo

2 Secundo bibebat lac Amygdalinum colatum, cũ aquæ Hederæ terreſtris.

3 Tertio, aliquando hauriebat lac Caprinum.

4 Quarto, edebat ſæpenumero Ficus.

5 Quinto, præparabat Balneum ſequens.

Recipe. Maluæ utriuſque
Brancæ Vrſinæ. Liliorum alborum.
Saponariæ. Morſus Gallinæ.
Hederæ terreſtris.
Camomillæ. ana. Manip. 1. b. p.

6 Sexto, Terantur Pulpæ Gallinarum.

Et tritæ diſtemperentur cum Lacte Caprino. Vel Ouino. Et addantur uitelli ouorum, quibus admiſce parum Polentæ frumentariæ : Alias frumenti, bulliãt ad ſpiſsitudinem, deinde adde parum de Sacchro.

Septimo, bibat potum hunc, de nocte, & mane, calide.

In Hectica medicamen optimum. Recipe. Roſarum rubearum, mundatarum. unc. 4. Ponantur in uaſe uitreato mundo : Et proijce ſuper eas Aquæ Polypodij calidæ. unc. x. ſtringatur bene Orificium uaſis, ſeu uitri. Et dimmitatur ſic in Infuſione per diem naturalem : Deinde extrahantur, & exprimantur ualide, colentur, & proijciatur ſuper eam. Sacchari. ℥ x. Rurſus decoquatur lento igne, donec inſpiſſetur. tunc iterum cola, & ſeruetur in uitreato uaſe, mundiſsimo.

Infantis Bimuli Hectici, & Cachexici Cura expta.

Potus Potus ſit, Lac Amygdalinum, uel Caprinum, bene Saccharatum.

Secundo bibat ſequentem Potum.

Recipe. Aquarum Borraginis. Potus medicinalis.
Bugloſſæ, ana quartale. i. In quo terantur.
Semina Melonum. Cucurbitarum.
Citrulli. Cucumeris, ana ʒ i. uel ij.
Fiat Lac.

Tertio, mane, & ſero ſumat quantitatem Caſtaneæ paruæ, de iſto linctu, uel Electuario.

Recipe. Diatragacanthi frigidi Nicolai. Electuariũ.
Diarhodonis Abbatis.
Diatraſandali, ana ʒ i.
Lohoch de Pino. ℥ ſ. Cum ſyrupo Bugloſſato.
Et Boraginato. Fiat Miſtura.

Quarto, poſt Balneum ungatur Oleo Amygdalino dulci. Vnctio.

Bimuli Infantis Cachexici, & Hectici Cura Parẽtis mei, in puero quodam. Cura Bimuli, in Hectica, & Cachexia.

Primo ungatur uenter Vnguento de Adipibus, in Diſpenſario deſcripto, mane, & ſero. Vnguentum

Secundo utatur iſto Iulepo lenitiuo.

Recipe. Iulepi Violacei Iuiubini, ana ℥ ij. ſ.
Aquarum Maluæ. Betonicæ.
Scabioſæ, ana unc. ij. uel iij.
Diſſoluatur in eo.
Diaprunis ſimplicis.
Electuarij Lenitiui. De Sebeſten ſimplicis.
Diacatholiconis. Caſsiæ fiſtulæ cum Manna, ana ʒ i. Miſce fiat potus, De quo mane, & ſero, Cochlearia 2. uel 3. uel 4. bibat.

Caput. XXIII.
Impetiginis Medelæ.

Impetigo.

Vnctio. *Fiat Alipena, ex Oleo lateritio. Et puluere Sulphuris Optime simul commistis, & utere. Est sæpius expertum remedium. Sanat enim intra trinoctium.*

Alia Cura Impetiginis.

Rasura. Liquor. Enchryston. *Primo fiat Rasura Loci. Dein lauetur locus, cum succo Arantiarum. Postremo applicetur illud Enchryston.*

Recipe. Nitri. ℥ ij.
Sulphuris Apyros: id est, uiui ℥ iiij. Adiectaq; Resina copiosa, fiat ad modum Enchrysti.

Aliud ad idem.

Linimentum. *Recipe. Sulphuris nigri ℥ iij. Teratur: Et cum Rhodelæo, id est, Oleo Rosaceo, quantum satis est, fiat ad modum linimenti.*

Caput. XXIIII.
Iliacæ, (uulgo dramgicht) Remedia.

Iliaca. Inunctio.

Recipe. Oleorum Anethini.
Chamomælini, ana unc. vi.
Olei Rutacei. Styracis liquide, ana unc. iij.
Pulueris Cimini unc. ij. Bulliant omnia una bullitione: Deinde coletur, & usui reseruetur: Et quando oportuerit, ungatur locus dolorosus, & est expertum.

Linimentum. Fomentum. Linimentum *Marrubium album tritum, & in Oliuo coctum, & appositum, mirabiliter Iliacum dolorem sedat.*

Ad

Ad idem ualet, Fomentatio Parietariæ.
Aqua destillationis Morsus Gallinæ potui data, et herba in Oleo Linino frixa, & uentri applicata eidem affectioni summe medetur.

Caput. XXV.
Inflationis, & extuberantiæ Ventris, & aliorum membrorum Remedia.

Quacunque *parte corporis Tumor oritur, sumitates Sambuci, uel Ebuli, in uino albo lixentur: Et in ipsis calidis puer inuoluatur, & detumescet locus. Turgidis etiam confert fomentatio, facta cum Origano. Camomilla. Et Solatro. Semel, aut bis in die facta. At si solus Venter, Pedes, aut Bracchia extuberant:* Fomentũ vel Balneum. Fomentum quo Inflatio deturget.

Diaphoreticum Emplastrum aliquod, turgenti particulæ applicetur. Emplastrũ

Valet in hoc casu Oleum, In quo Ruta fuerat elixa Aut Cyminum. Aut Apij semen. Linimentum aduersus. Emphysema

Pro Puero Trimo, uentrem tumidum habente, Cura per parentem meum experta.

Recipe. Diacatholiconis.
Cassiæ fistularis cum Manna.
Electuarij Lenitiui.
Electuarij de granis Ebuli, ana ℥ ij. ſ. Cum syrupo Violarum q. s. fiat Mistura. Dosis ℥ ij. uel iij. pro uice. de nocte, uel in nocte, cum Sacharo conspersæ.

Vnguentum.

 Vngatur

Vnctio.

Vngatur etiam Venter Oleo Chamæmelino. Vel Liliorum alborum.

Potus.

Potus.

Nec non bibat Lac Amygdalinum. Vel Canabinū.

Mistio.

Cura parentis expertissima, in puero, qui habuit maxime tumefactum uentrem, & stomachum.

Inuentione Patris mei.

Recipe. Electuarij de granis Ebuli. unc. ſ. b. p.

Vnctio.

Cum puluere Tabularum Laxatiuarum ʒ. i.
Cum Aqua fructuum Mesuei. q. ſ. fiat mistio, quæ sumatur Cubitum eundo.

Vngatur etiam stomachus, cum unguento Agrippæ, mane, & sero: Cui parum succi saluiæ agrestis sit adiectum.

Vomitoriū Potus.

Item ante sumptionem mistionis, sumatur Cyathus. i. Olei Lilini uel Linini calidi, loco Vomitorij. pro potu utendum est, Aqua decoctionis granorum Iuniperi.
Seminum, & radicum Fœniculi.
Passularum, ana Manip. i.

Caput. XXVI.

Linguæ uitiorum remedia.

Ancynoglossæ Cura.

Ancynoglossa. Ingenerata Ancynoglossæ cura.

Agnascitvr interdum Proli filū linguæ constringēs, ac ueluti scirpans Ancynoglossum, quod filum uulgariter uocant, uinculum neruosum, non sine subduro ulcusculo, quod nisi in ipsa teneritudine curetur, præpedimentum loquelæ parit.

Hoc genus mali græce Ancynoglossa, latine per periphrasin, fibrarum linguæ colligamen, aut obnexio dicitur.

dicitur.

Eximitur autem hæc ipsa Instrumento Chyrurgico, quod Graij ἀγκυλοτόμον appellant: Melius tamen est eam sensim dissuere, quàm repēte præcidere, qua soluta, exertanda Lingula fœtus est, & Rhodomeli superillinendum. Obstetrices à nixu statim innatū hoc malum nummuli acie disſecant.

Cura.

Canon.

Tumor Linguæ.

Illinatur succo Absynthij.

Tumor linguæ.

Extuberantia Linguæ.

Fricetur lingua cum succo Ribes. & acedine Citri.

Extuberantia linguæ.

Ardor Linguæ.

Fricetur lingua cum succo Ribes. & acedine Citri.

Aliud ad idem.

Mundificetur lingua cum Hydreleo. Id est, ex
Aquæ Saluiæ partibus ij.
Et aceti Rosacei. parte. i. confecto.

Linctus ad idem.

Deinde inungatur lingua, cum Rob de Berberis.
Et cum modico Rhodomelitis diluto.

Linctus ad idem.

Fricatio.

Laudat Auicenna Fricationem cum Corticibus Persicorum factam.

Fricatio.

Vlcerum, & Apostematum Linguæ, præsertim Ranulæ, Remedia.

Vlcera. Absceſſus. Ranula Linguæ.

Ad Abscessus Linguæ.

Fricetur Lingua, cum Persicis humidis.

Cura Abscessuum, & ulcerum linguæ, & præsertim Ranulæ: Estq; à parente meo in puella

Ranu-

Cura experta in Ranula. Ranulosa experta, quæ excedebat decem Annos. Est unum ex secretis, & arcanis Parentis mei.

Phlebotomia. Primo si sanguis superabundat, phlebothometur Cephalica, uel uena sub linguà: Et fiat uentosatio super Scapulas.

Gargarismus.

Postea fiat gargarismus, cum Aqua. Decoctionis Balaustij. Capullarum Glandium. Et aceto.

Venæ sectio Gargarismus ad Ranulam, et ulcera linguæ. Fiat Gargarismus.

Alius Gargarismus ad idem.

Recipe. Salis Armoniaci.
Piperis. Sinapi.
Staphisagriæ. Nitri.
Origani Salis. Nigellæ. Sansuci.
Et Ficuum. In Aqua decoctarum, ana q.v.
Fiat Gargarismus.

Ranula quid Emplastrū. Frictio. Alia Cura ex Varignana, ad Ranulam.

Ranula est nodus, sub Lingua natus.

Hunc morbum sanat Atramētum, si mistum cum Hermodactilis applicetur. In ipsius autem principio, cum Sale Armoniaco: & Gallis fricetur, quod est etiam utile. Si autem inueterata sit Ranula, utaris sequentibus Trochiscis.

Trochisci in Ranula perutiles Recipe. Vtriusque Arsenici Rubei, & Citrini.
Calcis. Gallarum.
Aluminis. Omnium ana partes æquales.

Vsus. Et ex hijs puluerizatis, & cum Aceto mistis, fiant parui Trochisci. Cum autem necesse est, sumatur ex eis,

ex eis, ℈.ß. Et confricentur cum eo Gingiuæ, & sic maneat parum donec purgetur. Deinde Oleum Rosarum, in Ore teneatur.

Gargarismus,

Hyssopus decoquatur in aceto, & fiat Gargarismus: Et aspergatur Puluis floris hyssopi: Et consumit tumorem linguæ, & uuæ. *Gargarismus*

Cura Apostematis, & Ranulæ Linguæ, ex Mesueo. *Cura Mesuei.*

Ordinetur commune regimen Dietæ. Item solutio uētris, si expedit. *Dieta.*

Fiat etiam Ventosatio, sub mento, cum Scarificatione. *Scarificatio.*

Pariter Scalpellatio facta in spacio, quod est inter fontem saliuæ, & dentes. *Scalpellatio*

Valet in hoc casu, ad dissoluendam Phlegma, quod est aggregatum in Lingua, sequens Gargarismus. *Gargarismus in ranula expertum.*

Recipe. Origani. Pyrethri.
Zingiberis. Piperis nigri.
albi. longi.
Salis Armoniaci. Sinapis.
Cinnamomi. Hyssopi. Nigellæ.
Sansuci. Costi. ana q.v.
Confice cum Oxymelle Scyllitico. Et Rob.
Et gargarizetur diebus continuis, cum eo.

Alia in Ranula, parentis mei Cura.

Primo fiat Scarificatio uenularum, in Gingiuis, et parte tumenti existentium. *Cura parentis in Ranula. Scarificatio*

Secundo

Gargariſmꝰ Secundo utatur ſequenti Gargariſmo Conſumptiuo.
Recipe. Piperis. Pyrethri.
Zingiberis. Zedoariæ.
Caryophyllorum, ana ℈ i.
Vuarum Paſſarum, ʒ i.ſ. Ficuum numero 6.
Bulliant ſimul in Vino albo, ad conſumptionem medietatis, & calide gargarizet.

Tertio, fiat Emplaſtrum ſuper Mentum tale.
Emplaſtrũ. Recipe. Stercoris Anſerini.
Mellis, ana unc. i. Coquatur in Vino: uſque ad conſumptionem Vini, fiat Emplaſtrum ſuper locum.

Quarto teneatur in ore, ſub lingua, iſte Puluis.
Puluis ad Ranulam. Recipe Oſsis Sepiæ.
Salis Gemmæ. Piperis, ana ℈.ſ.
Spongiæ uſtæ: quantum de omnibus. Fiat ex hijs puluis.

Corroſiuum domeſticum Stockeranum, pro Gingiuis, & alijs ulceribus corroſiuis, & ambulatiuis, nec non pro Ranula.

Puluis Stockeranus in Ranula. Recipe. Vitellorum Ouorum, decoctorum ad duriciẽ. q.v. Salis Tantundem.
Deinde ponatur in Olla, perlutetur, & ponatur in furnum, & deſiccetur, fiat Puluis: Et utere in ulceribus, ubi neceſſe eſt.

Lapis Calculus

CAPVT. XXVII.

Lapidis Veſicalis, & Renalis Remedia.

Aqua Iringi Oleum. AQVA diſtillationis iringi, pitiſſando ſumpta, Lapillos

Lapillos tam Renales, quàm Veſicales conſumit: Partibus tamen genitalibus prius Oleo Laureo perunctis Et Emplaſtro ſubſequenti iiſdem appoſito.

Recipe. Vitella Ouorum integrorum, coctorum in aqua num. 2. uel 3. Conficiantur cum Oleo Nardino. Et Muſcelino. *Emplaſtrũ.*
Et additis Folijs Enulæ Campanæ.
Parietariæ: Petroſelini.
Saxifragæ.
Puluere item Lapidis Iudaici. Fiat Emplaſtrum.

Aliud.

Recipe. Oleaſtri radices.
Ciminum. Et cepulas, ana q.v.
Terito, & in Oleo coquito, & pone calidum ſuper pectinem. Vrinam enim cit, & Arenam potenter expellit. *Emplaſtrũ.*

Aqua ſublimationis lappæ, cum Vino ſubtili albo ſumpta, manifeſte frangit Lapidem, tam Renalem, quàm Veſicalem. Galen. in Experimentorum libris. *Aqua in Renali, & veſicali Calculo à Gal. in lib. experimentorum*

CAPVT. XXVIII.

Membrorum Male habentium Remedia.

Contra Extenuationem Membrorum.

RECIPE. Herbæ Tenaceti. Manip. 2. uel 3. Coquatur in aqua. Lauetur locus ea frequenter, eſt enim mirabile. *Lotio in Extenuatione Membrorũ.*

Inunctio, ſiue Linimentum.

Reci.

Linimetum. ad idem.

Recipe. Olei Amygdalini amari.lib.ſ.
Croci bene triti, ℥.ſ. Coque, & line membra extenuata, ut ſcis.

Aliud ad idem.

Recipe. Summitatum Iuniperi. Radicum Vrticæ. Saluiæ. Florum Camomillæ, ana Manip.i.
Bulliant in Butyro recenti. Dein optime colentur, cũ expreßione forti, fiat Emplaſtrum.

Aliud ad idem.

Emplaſtrũ.

Recipe. Multos Vermes terreſtres mundatos: Pone in phiala, perlutetur paſta panis bene, & ponantur in Clybano, ſæpe reſpiciendo quando habeat fiſſuras, quæ continue iterum perlutentur, & quando diſſoluũtur cum aqua illa fiat Vnctio, membri tabefacti.

CAPVT. XXIX.

Narium Vitiorum Medelę.

Aduerſus fluxum ſanguinis Narium.

Nariũ morbi. Fluxus ſanguinis nariũ Emplaſtrum

ARGILLAM confice cum Aqua Roſacea, & Aceto acri, fiat Emplaſtrum.

Aliud.

Cinis Ranæ combuſtæ, poſitus ſuper ſanguinis locũ, omnimodam Cruentationem retinet.

Aliud.

Valet etiam in hoc caſu Olibanum.

Aliud.

Sumatur Cinis Cornu Cerui: Vel Bouis. Addatur Acetum, & emplaſtretur, aut naribus attrahatur.

Aliud.

Idem

Idem Facit Cinis Roſarum.

Aliud.

Idem efficit Emplaſtrum ex ſecretis Galeni, Capite de fluxu Ventris.

Aliud.

Succus Arnogloſſæ, & pili Leporis, ſimul miſti, & emplaſtri modo applicata hæc, ſanguinem ſuper omnia ſtringit.

Obſtructio puerorum in Naribus, ex mucis pituitoſis induratis.

Nux Cypreßi teratur cum ficubus, & cum licinio naribus immittatur, ſanat omnes obſtructiones.

Licinium. In ſufflatio.

Aliud.

Lactuca eſt præſentaneum Remedium oppilationum factarum in naribus.

Aliud ſimile.

Euaporatio facta cum Aceto calido, fortiter aperit.

Alia Euaporatio.

Euaporatio alia.

Similiter operatur Euaporatio decoctionis Stæchadis.

Licinium expertum.

Fiat Licinium ex Butyro. Et Oleo Liliorum alborum. Miſce ſimul, fiat Licinium.

Licinium in Narium obſtructionibus expertũ

CAPVT. XXX.

Vlcuſculorum Oris, quæ Vulgus Aphtas Indigitat, Remedia.

INFANS, aut Puellus Oſtocopo, ſeu Cancro, Os infeſtante laborans, Inſperſione ex Ceruini cornu ramento. Et malicorij puluere confecto, ſanetur.

Oſtocopus. Cancer. Inſpergium ſanans

Valet

Carcinomaticos pueru-los

Valet idem Inspergimen in alijs quoq; Cancrosis eorundem Infantium partibus.

Idem haud incommode perunguntur Butyro. Vix enim commodius Popanum reperias, quod ad æque prosit Oris ulceribus in eadem ætate, quas Aphtas dicunt.

Aphtæ.

Oris item ulceri, quam Aphtan Græci nominant, opẽ fert iris, uel cum melle, uel sicca etiam adhibita.

Nomæ. Aphtæ.

Antherum Aeginetanũ

Nomas Oris, & Aphtan sanat, Antherum Aeginetanum. Quod sumit Cyperi. denarios 8.
Myrrhæ, denarios 12. Sandarachæ. denarios. 3.
Floris Rosarum, denarios 2. Croci, denarium. 1.
Crocomagmatis. Aluminis fißi.
Ireos Illyricæ. singulorum. denarios 2.

Eidem adfectui præsidio sunt, Rosarum folia contusa:
Pariter & earundem Flosculi. Item Crocus.
Myrrhæ pusillum. Cicis, siue Galla.
Thus. Cortex Thuris.
Vel simul, uel singulatim melle irrigata, & excepta.
Præterea Mulsum, siue Melicratun, & Apyrenorũ cremor.

Capvt. XXXI.

Pestis, & Intoxicationis Remedia.

Pestis intoxicatio.

Prophylacticon optimum in præcauenda lue pestilenti, in forma morsellorum.
Recipe. Diatria sandalorum 3. ij.
Specierum Diarhodonis Abbatis. 3. ʃ.

Tro-

Confectio.

Loco Gẽmarum, et Margaritarũ põt sumi Diamargariti.

Trochiscorum Dyasphragidos, id est, de Terra sigillata. 3. ʃ. Gemmarum, Margaritarum.
Electuarij Gemmati sine speciebus. 3. ij.
Boli Armenij. 3. ij. Sacchari albi. ℥. xij.
Misce, & cum aqua Buglossæ. q. ʃ. fiat Confectio solida in morsellis, 3. iij. pro singulo morsello. Vel potest illa confectio dissolui in aqua Acetosæ.

Potus. Suffumigia.

In præcauenda Infantium pestilenti Infectione, prætium operæ fuerit Infantulos ter in die odoriferis suffitibus, puta, Trochiscis, uel insuletis suffumigare.

Potus.

Iisdem etiam guttulas aliquot Aquæ Angelicæ, uel Enulæ, seu Pimpinellæ, cum exiguo Theriacæ, uel Mithridatis Antidoti. uel Rectificationis contra pestem infrascriptæ propinare licebit.

Rectificatio contra pestem, in forma Electuarij.

Rectificatio contra pestẽ in forma electuarij.

Recipe Theriacæ finæ.
Mithridatici boni. ana. 3. iij.
Electuarij de Ouo. 3. ij.
Boli Armeniaci præparati. Terræ sigillatæ.
Radicum Dyptami, ana ℈ 1.
Specierum Crodialium ℈ 2. Cum syrupo Betonicæ fiat Mistura, optime simul incorporata.

Nutrix in dies mane, & uespere, sumat exiguum subscripti Pulueris, super pane tosto, cum syrupo Acetositatis Citri irrigato.

Tragea contra Pestem.

Tragea contra pestem, pro Nutrice.

Recipe. Specierum Ellectuarij Liberantis, ℥ 1.
Tormentillæ. Dyptami, ana 3 iij.
Pampinellæ, 3 ij. ʃ. Doronici.

 Cinna-

Cinnamomi. Seminis Citri.
Zedoariæ, ana ʒ ij.
Sacchari ad pondus omnium. Fiat Tragea.

Capvt. XXXII.

Pectoris, Pulmonis, Præcordiorum, Thoracis, & omnium Viscerum male habentium Medelæ.

Mistura in Asthmate, & pulmonis vitijs experta.

Cvra multoties à parente meo experta, in quadrimis pueris, difficultate spiritus laborantib.
Recipe. Conseruæ Nymphææ.
Rosarum, ana ℥ s.b.p. Manus Christi.
Trochiscorum de Camphora.
Diarbodonis, ana ʒ i.
Electuarij de Gemmis frigidi ℈ iij. Cum Iulepo Rosarum, fiat mistura Dosis eius auellanæ quantitas, sæpius in die administrata.

Vnguētum ad Pectus, et Thoracē.

Pro Pectore Vnguentum.

Vngatur pectus Vnguento pectorali Communi.

Mistura pro pectore. Thorace, & visceribus. potus diurn⁹

Mistura pro pectore, Thorace, & Visceribus.

Recipe. Decoctionis pectoralis Communis ℥ i.
In qua dissolue.
Cassiæ fistulatæ cum Manna ʒ i. Detur in aurora, si nihil duxerit reiteretur, dando duplum pondus.
Vtendum pro potu, Lactæ Canabino.

Strictura pectoris

Pectoris Stricturæ medetur, Lac Magistrale, multimorbum, ordinatum pro pueris Trimulis, & Quadrimulis, Cuius descriptionem reperies supra, Cap. 18. de febribus Puerorum.

Aeque prodest Vnguentum Mollitiuum sequens.

Lac expertū

Recipe. Adipis Gallinæ.
Anseris. Anatis.
Butyri recentis, ana ʒ iiij. Olei Chamomælini.
Lilini. Amygdalini, ana ʒ iij.
Medullæ Vitulinæ, ʒ ij. Cum competenti pondere Ceræ: Fiat ad modum Vnguenti. Quo pectus, Latera, & uenter, mane, & sero perungantur.

Cura experta, pro puero quodam Quadrimo, Strictura pectoris laborante.

Strictura pectoris.

Recipe. Mannæ electæ ℈ ij.
Diacatholiconis, ʒ s. Floris Cassiæ, ʒ i. Misce cum syrupo de Liquiritia, fiat Mistura. Detur lambendum sæpius, præsertim noctu, & in ieiunio.

Cura alia experta à parente meo in Peripneumonicis bimulis.

Peripneumonia. Iulepus. Lenitiuus. Mistura.

Primo ungatur uenter unguento de Adipibus, in Dispensario descripto, mane, & sero.
Secundo utatur, sequenti Iulepo Lenitiuo.
Recipe. Iulepi Violacei. Iuiubini, ana ℥ ij.s.
Aquarum Maluæ. Bethonicæ.
Scabiosæ, ana ℥ ij. uel iij. Dissoluatur in eo.
Diaprunis simplicis. Electuarij lenitiui.
Diasebesten simplicis. Diacatholiconis.
Castæ fistulatæ cum Manna, ana ʒ i. Misce, fiat potus, De quo mane, & sero, Cochlearia 2. uel 3. uel 4. bibat.

Pectoris à pituita repleti Cura.

Cura puellæ sexennalis ex pectore laborantis potus

Recipe. Mannæ electæ, ʒ i. b. p.
Sacchari Candi. Succi Liquiritiæ, ana ℈ .ſ.
Diapenidij. Trochiſcorum pectoralium, ℈ i.
Infundantur in Aquis. Cardui Benedicti.

Peripneumonia. Prunellæ. Scabioſæ, ana q.ſ. Stent infuſa

Vnguētum per diem naturalem: Poſtea colentur. De quo detur mane, & ſero, Cochleare. i. uel plus.

Potus. Et interdum pocionetur Aqua fontana, Cui guttæ aliquot iſtius Apobregmatis, ſeu Diluti immiſti ſint.

Ficus aſſatæ Proderūt & ficus aſſatæ, & nonnunquam comeſtæ.

Contra Pectoris plenitudinem.

hauſtulus Recipe. Prunorum.
Tamarindorum. Paſſularum.
Violarum. Liquiritiæ.
Ficuum, ana parum. Bulliant omnia in ſ. q. Aquæ, ſecundum artem. Coletur. In Colatura, cuius ſint. ℥ 4. b. p. diſſoluatur Manna, dum adhuc calida eſt. Et iterum coletur. Poſt liquentur in ea non colanda. Syrupi Borraginati ℥ .ſ.
Mannæ electæ ʒ iij. Caſſiæ fiſtulatæ cum Manna.
Diacatholiconis. Electuarij Lenitiui, ana ʒ i. ℈ .i.
Miſce, fiat Hauſtulus, capiat circa mediam noctem: Diuidatur in duos Hauſtus.

Pectoris obtuſitati medetur ſequens Potus.

Potus pro pectoris obtuſitate. Recipe. Ficuum pinguium. num. 15.
Iuiubarum num. 30. Radicum Fœniculi, ʒ iij.
Succi Liquiritiæ, ʒ .i. Sacchari Candi, ℈ 4. b. p.
Bulliant in mulſo bono, ad conſumptionem unius partis, Coletur, Colaturæ, Recipe, totum. Et adde tantundem

dem Aquæ Polypodij. Bibat mane, & ſero, hauſtulū 1. calide: Interdiu uero cum Aqua fontana lymphatum. Edenoi etiam Trochiſci pectorales. *Trochiſci.*

Omnibus Viſceribus, male habentibus, utpote pectoris, pulmonis, præcordiorum, & Thoracis morbis confert potus ſequens. ſ.

Potus ſalubris in morbis pectoris pulmonis, præcordiorū Thoracis, et viſcerum. Recipe. Ficuum pinguium. num. 12.
Iuiubarum num. 20.
Decoquantur inciſa, in Aqua Borraginis. Bugloſſæ, ana q.ſ. In Colatura diſſoluantur.
Mannæ electæ, ʒ ij. b. p.
Caßiæ pinguis, & bonæ, ʒ iij.
Electuarij Lenitiui, ʒ .i.ſ. b. p. Et fiat Potus, doſis Cochlearia ij. de mane, & ſuper ieiunet duas, uel tres horas: Et detur etiam Cochlear. 1. de nocte: Et Aqua Potus illius fit Decoctio pectoralis infraſcripta, cum Aqua fontana diluta.

Acqua decocta. Recipe. Tamarindorum. Ficuum.
Dactilorum. Sebeſten.
Paſſularum. Hordei.
Liquiritiæ, ana ʒ i. uel ij. Bulliant in Aqua. q.ſ. ſecundum artem. Deinde colentur. Et in colatura diſſoluatur. Oxymelitis ſimplicis Meſuei, tantum, ut fiat ad modum Iulepi miſti. De quo cum Aqua fontana bibat parum pro uice.

Suppoſitoria Vtatur mane, & ſero uno ſuppoſitorio Communi, ſi ſua ſponte Aluus non fuerit cita.

Mel paſſulatum. Mel paſſulatum ad Hepar, & pectus.
Recipe. Paſſularum mundatarum à ſordibus, ʒ . iij. uel

uel iiij.

Aquæ communis. lib. 1. Coquantur simul, usq; ad consumptionem Aquæ. Cui addatur Mellis despumati, duplum ponderis. Deinde iterum coquantur simul, usq; ad necessitatem, & usui reserua.

Electuarium pro Pthysicis Pueris, & Infantibus.

Marasmus Phthysis. Tabes. Electuariũ contra consumptionem corporis.

Recipe. Caudarum Cancrorum fluuialium, præparatarum secundum artem. lib. s.
Seminis Endiuiæ. Acetosæ.
Scariolæ. Lactucæ, ana ʒ i. s.
Nucleorum pineorum mundatorum ℥ ij.
Sacchari optimi ℥ iiij.
Mellis Violacei. Vel Iulepi Violacei. q. s. Fiat Electuarium arte. Dosis Infantulo erui quantitas, in lacte nutricis soluta, puero, ʒ. i. per se.

CAPVT. XXXIII.
Plethoriæ Remedia.

Plethoria. Potus in plethoria.

CONTRA Plethorian Cura, quæ competeret Octennali, nouennali, & decennali.
Recipe. Marrubij. manip. 1. Hyssopi. manip. s.
Melissæ tantundem. Caricarum. num. 7.
Liquiritiæ rasæ ʒ ii. Vuarum passarum, unc. i.
Tragacanthi, ʒ i. Penidiarum.
Candi. ana. ʒ iii. Omnibus incisis & contusis, bulliant simul in Mulso bono. q. s. ad consumptionem tertiæ partis, Colatum dulcoretur cum syrupo Iuiubino, quod satis est. Et fiat potus tepide sumendus, mane, et sero. Dosis eius Puero. uncia 1. pro uice. Adultioribus.

ribus. unc. 4.

Interdiu lymphetur iste potus, cum Aqua fontana pura, & bibatur in modum Zulapii misti. Edat mane, & sero Ficus assatas. Si sedem naturalem non habuerit quottidie imponatur ei Suppositoriũ de nocte. Plethoricis etiam multum cõfert Lac magistrale, multimorbum, Cap. 18. de febribus descriptum. Idq; lac Trimulis exhiberi potest.

Ficus. Suppositoria. Lac.

Vnguentum mollitiuum in Plethoria expertissimum.

Vnguẽtum in plethoria

Recipe. Adipis Gallinæ.
Anseris. Anatis.
Butyri recentis, ana ʒ iiii. Olei Chamomælini.
Lilini. Amygdalini, ana ʒ iii.
Medullæ uitulinæ, ʒ ii. Cum competenti pondere Ceræ, fiat ad modum Vnguenti. Quo pectus, Latera, & uenter, mane, & sero perungatur. Si plura de hac materia desideras remedia, consule Caput de Tussi sequens, & satis fiet.

CAPVT. XXXIIII.
Ad Pyricauta, seu ambusta Medelæ.

Pyricauta. Ambusta.

INFANTVLIS, & pueris quocunque modo per incuriam Nutricum combustis, prodest sequens Vnguentum.
Recipe. Rhodini. Aceti, ana unc. s.
Boli Armenii. ʒ i. Misce cum Aqua Solatri.
Vel Semperuiui. Fiat Vnguentum.

Vnguentum contra Combustionem expertum.

Emplastrum ad idem.

Ad idem

Combustioni peculiariter prodest, succus Lactucæ agrestis,

Emplastrũ.

agrestis, cum Lacte pingui superpositus.

Vnguentum ad Combustionem.

Vnguentũ doloris mitigatiuum, præsertim in principio Combustionis ignis.

Recipe. Olei Rosacei, unc. 2.

Vitellorum Ouorum, num. 6. *Agitentur simul in modum Emplastri. Si uis magis Anodynum. Adde* Croci, gr. 6. *Et fiat Vnguentum arte.*

Linimẽtum

Calx uiua, *Oleo Rosaceo extincta, deinde admisto Cremore Lactis, ad formam Emplastri redacta, illinatur.*

Rheuma. Fluctio.

CAPVT. XXXV.
Rheumatismi, seu Fluctionis Remedia.

PVERIS, & *Infantibus Rheumatismo uexatis, prodest Olfactatio sequentis Pomi.*

Suffitus ad Catarrhum

Recipe. Ladani purißimi, unc. i.

Nigellæ, unc. i. ʃ. Ambræ.

Moschi, ana gra. 3. *Fiat pomũ arte: Prodest etiã fieri Suffumigatio, de reliquiis illius Pomi. Satius tamen mihi uidetur uti prædicto pomo ad odoratũ, quã ad suffumigandum.*

Pusiones Catasmegino, siue destillatione (quam alias Coryzan uocant) infestatos, Melleorum Ecligmatum frequentiore Linctu curabimus.

Linctus. Cura parentis experta sæpius.

Equidem Anno superiori Parens meus, plus duodeuiginti Puellos Plegmatodes, sola Thuris, Mastiches, Sandaracæ, Styracisq;. Suffitu sospitauit.

Odoramentũ ad Rheuma, & Catarrhum.

Complures item, eodem malo uexatos, Odoramẽtum

cx

ex stillaticij liquoris Rosarum: Et admistione Caphurae composito liberauit.

CAPVT. XXXVI.
Raucedinis Medelæ.

Raucedo.

SYRVPVS Iuiubinus, *cum Aqua Tußilaginis lymphatus, eliquatis in eo granis aliquot succi liquiritiæ, postea colatus, & stillatim infantibus irroratus, optimum est pro Pueris, & Infantibus Arteriace.*

Potus. Raucedinẽ curans.

Eorundem quoq; *Raucedini medetur, hæc Potio, cum Aqua Scabiosæ, modice diluta.*

Potio ad idẽ

Recipe. Liquiritiæ mundatæ, rasæ.

Vuarum passularum. ana ℥ ʃ.

Ficuum paruarum. num. 6.

Foliorum Fœniculi ʒ vi.

Foliorum Menthæ. ʒ ij.

Hordei mundi. Manip. 1. *Bulliant simul in Aqua, usq; ad consumptionem tertiæ partis, & fiat potus.*

Pro Pueris uero ualet subsequens Lohoch, uel Eclegma.

Linctus.

Recipe. Dragacanthi electi ʒ. ʃ.

Infundatur in Aqua Rosacea. Deinde

Recipe. *Sacchari Penidiati.* ℥. ʃ.

Amydi ʒ i. Mellis Rosacei colati ʒ ij. ʃ.

Misce in forma Lohoch. *Aliquando addo parum de Sacchαro Condito.*

Canon.

Aliud.

Recipe. *Saccharum Conditum. Dissolue in Flore Lactis.*

Eclegma. Lohoch.

Addito

Addito exiguo mucilaginis seminum Cydoniorum. Et lambeat modicum.

Capvt. XXXVII.
Ramicis Medelæ.

Ramex.

Emplastrum paternum ad Ramicem.

Emplastrũ

Recipe. Vtriusque Consolidæ.
Lanceolæ. Plantaginis.
Corrigiolæ. Restæ Bouis.
Vel Caudæ Equinæ.
Sanguinariæ. Pentaphilonis. ana lib. ſ.
Pulueris Gallarum arabicarum.
Boli Armenij. Sanguinis Draconis.
Cubebarum. Glandium.
Corticum medianorum Castanearum.
Virgæ pastoris. Lenticulæ.
Mastyches. Myrti. Mumiæ ana ℨ v.
Sepi Hircini. Olei Rosarum. ana lib. 1.

Vnguentũ in Puerorũ Ramice exptisimũ.

Misceantur, & fiat Vnguentum, ad lentum ignem, agitando cum spatula, & parum stet supra ignem, sed cum depositum fuerit ab igne, semper cum spatula agitetur, donec sit bene incorporatum.

Vnguentum contra Ramicem crassam puerorum.

Recipe. Vnguenti de succo Enulæ. ℥ 3.
De Elleboro albo. ℥. ſ.
Pinguedinis Porcinæ ℨ x. Incorporentur simul, & fiat Vnguentum, longa contritione, & liniantur ex eo Inguina, & tota bursa. Valet Herniæ aquosæ, carnosæ, & intestinali.

Capvt.

Capvt. XXXVIII.
Stomachi Dyscrasiæ Medelæ.

Stomachus. Ventriculus Potus

Stomachvm frigidum calefacit, astringit, & Indigestionem prohibet potus subsequens.

Recipe. Acetosæ. manip. 1. Bulliat in aqua Endiuiæ q. ſ. Cum quatuor seminibus frigidis, & inde potetur.

Edat etiam Diacidonitẽ aliquãdo pro Confortatione. Diacidonitẽ

Vnguentum ad idem.

Vnguẽtum

Vngatur Stomachus, cum succo Menthæ. Et Oleo Spicæ, calide, mane, & sero.

Puluis cõtra fastidium. Vomitum, nauseam, et reiectionem stomachi ex Varignana. Potus

Puluis contra fastidium, Vomitum, nauseam, et reiectionem Ventriculi expertus.

Recipe. Rutæ siccæ. Partem. 1.
Olibani, partem tertiam. Misceantur, & detur ex eo, secundum quod necessitas postulat. Quandoq; miscetur puluis iste, cum syrupo Rosarum, quandoq; cum aqua, quandoq; cum uino.

Ad idem.

Idem potest à proprietate, Odor Corticum Citri.

Aliud.

Nauseam item puerorũ abscindit, Syrupus de Mẽthæ.

Fastidium Stomachi tollunt sequentia.

Rob Granatorum. Oxymeli. Syrupus Acetosæ.

Fastidium adimunt. Composita hæc.

Debilitati, & Ructibus Stomachi confert sequens potus.

Syrupus Melissæ, ab Auicenna descriptus, in Libello de uiribus Cordis: Dosis respectu ætatis.

Ad

Ad idem.

Iisdem adfectibus medetur Zulapium Melissæ.

Capvt. XXXIX.

Sitim Restinguentia.

Sitis.

Sitim restinguit sequens potus.

Potus cõtra sitim.

Recipe. Acetosæ. Manip. 1. Bulliat in Aqua Endiuiæ.q.s. Cum quatuor seminibus frigidis: Et inde potetur.

Ad idem.

Potus.

Aqua syluestris Endiuiæ, potui data, sitim reprimit.

Ad idem.

Potus ad idem.

Item Rob de Ribes, cum Aqua Acetosæ dilutum, similiter ualet.

aliud ad idẽ

Ardorem præterea stomachi, & uehementiam sitis, compescit, potus Aquæ portulacæ, cum succo Punicorum malorum mistæ.

Capvt. XL.

Singultum Auferentia.

Singultus. Decoctio.

Fiat Decoctio florum Aneti.

Cimini. Serpilli. Sisimbrij.

Seminis Ruthæ. Pulegij.

Omnium generum Menthæ. Absynthij. ana parũ.

Et per modum Cataplasmatis stomacho superponatur, & breui cessabit singultus.

Aliud ad idem.

cataplasma Ad idem

Idem facit Apium aquaticum tritum cum mica panis, & cataplasmatum.

Mastix

Mastix cum Albumine Oui, & Aceto confecta, posita supra furculam, uel Orificium stomachi, idem maxime corroborat, & Vomitum retinet, nec non Singultum amouet. Linimẽtum.

Dolor stomachi, si fuerit de frigida intemperie, Cyperus teratur, & in Oleo bulitus, super emplastretur. Emplastrũ.

Ad omnia stomachi uitia præcipue confert, sequens Emplastrum.

Recipe. Olibani. Succi Menthæ.

Et parum Aceti. Bulliant simul, & emplastrentur in furcella Pectoris.

Aliud ad idem.

Recipe. Mastiches. Cimini.

Baccarum Lauri.ana ℥ i. Tere cum succo Rutæ, & confectum cum stupa, super impone stomacho, & miraberis effectum.

Capvt. XLI.

Sternutationem Sistentia.

Sternutatio Mesuei consilium. OleaSternutationem nimiam sistentia.

Sternvtatio si nimia fuerit, adserit Mesues, Olea frigida Naribus attrahantur, aut Capiti infundantur, aut naribus immittantur.

Sicut est Oleum Rosarum.

Oleum mistum de Salicibus.

Oleum de Cucurbita. Et similia Sternutationem nimiam tollunt.

Aliud Remedium.

Isaachus. Succus Basilici.

Et dixit Isaachus, quod Succus Basilici, Sternutationem à proprietate sedat.

Capvt.

Capvt. XLII.

Spasmus. Tetanus.

Spasmatis, Tetanique Remedia.

Lotio

Ad Spasmum, & Tetanum.

Inunctio.

Convvlsionibvs, & *Tetano Puerorum herba, quam* Heliotropium *Græci, Solarem latini dicunt, aqua elixa subuenit efficaciter, si puerulus eodem decocto quoties neruorum distentio ingruit, inudetur, eoq; magis, si post lauationem, Irino Oleo, aut Cyprino, aut Sicyonio delibutus, tantus, quantus est, incaluerit.*

Illinitio.

Remedia Spasmi, & Tetani per me pluries experta.

Illinitio, facta cum pinguedine Ceruina. Vrsina. Vulpina. Felina. Vel Aerulina. Spasmaticos non puellos solum, sed & reliquarum deinceps ætatum homines maximopere iuuat.

Enchistra quid? Gãgiliũ quid Vnguentũ. Diacõmeos.

Inter omnia Enchistra, hoc est medicamenta liquida, quæ illinuntur, nullum deprehendi magis efficax, in curando Spasmo, Gangilioq;, (quod Nerui alicuius contorsio uerti potest) quàm Vnguentum Diacommeos meum, quod constat.

Ex Olei Muscelini semuncia.

Butyri ℥ ij. Therebinthinæ.

Ceræ, ana ℥ ß. Mastiches.

Styracis. Myrrhæ. ana ℥ iij. Conficiantur simul, & fiat Vnguentum technice.

Capvt.

Capvt. XLIII.

Serpiginis Medelæ.

Serpigo.

Cura Serpiginis.

Fiat *Alipena ex Oleo Lateritio, & Puluere Sulphuris, optime conspersatis, & utere: Est expertissimum remedium. Hac enim Inunctione, puer omnino Impetiginosus est à me curatus.* Inunctio

Serpiginis (quam Græci Herpeta uocant) Cura. Serpigo. Herpes.

Primo fiat rasura Loci serpiginosi. Dein lauetur Locus, Succo Arantiarum. Postea applicetur istud Enchriston. Rasura. Lotio. Linimẽtum.

Recipe. Nitri ℥ ij. Sulphuris uiui ℥ iiij.

Adiectaq; Resina copiosa, fiat ad modum Enchristi.

Aliud ad eundem adfectum.

Recipe. Sulphuris nigri, ℥ iij. Terantur, & cum Rhodelæo, quod satis est, fiat ad modum Linimenti. Linimẽtum

Capvt. XLIIII.

Splenis Adfectionum Remedia.

Splenis *dolorem, Tumorem, & Opilationem sedat, sequens Inunctio.* Dolor, Tumor, & opilatio Splenis Inunctio

Recipe. Foliorum scolopendriæ.

Foliorum Tamarisci.

Corticum radicum Capparorum, ana q. v. Decoquantur cum Oxæleo: Et fiat Inunctio.

Capvt.

CAPVT. XLV.

Scabiei Cura.

Vnguentum

VNGVENTVM contra Scabiem, ſerpiginẽ, uitiligines, Syrones, & omne genus Puſtularum, quæ Infantibus, & pueris contingere poſſunt, expertißimum, Quo poſt lauacrum ad locum calidum ſemper perungatur.

Vnctio

Recipe. Succi Lapacij acuti. lib. ſ.
Olei Nucei Quartam 1. Picis ℥. ſ. Bulliant ſimul, & colentur, & Colaturæ addantur.
Sulphuris puluerati. Tartari, ana ℥. ſ. Miſce, & fiat Vnguentum arte.

Ad pruritum.

Pruritus. Lotio

Lotio facta ex Succo Ebulorũ, Milbeſmo Varignano teſte, tollit Scabiem, & pruritum.

Inũctio

Ad idem ualet, ſi patiens inungatur ad idem, donec ſudet, cum Oleo, Sale, & modico Aceti.

Oleum.

Oleum item de Schænanto inunctum, omnem Pruriginem aufert. Eiuſdem æquiualentiæ eſt Oleum Coſtinum, & Beeninum: Quæ etiam aſpredinem corporis mirifice purgant.

Oleũ aliud.

CAPVT. XLVI.

Tumores Sedantia Pharmaca.

Ad extuberantiam Colis, & Teſticulorum.

Tumor Colis & Genitalium.

Recipe. Olei de uermibus. q. v. Illinatur loco dolenti eſt expertum.

Ad Genitalium pruritum.

Inunctio.

Pruritus Genitalium Lotio

Lauentur Colei pruriginoſi, cum Aqua decoctionis foliorum & ſtipitum Saluiæ.

Contra Apoſtemata, & duritiem Teſticulorũ, Colis, Tibiarum, & aliorum membrorum.

Emplaſtrũ, Membrum virile. Tibiæ Teſticuli. Emplaſtrũ.

Recipe. Fabarum, ʒ x.
Cumini. Coriandri. Farinæ Cicerum. ana ʒ iij. Incorporẽtur cum Melle. q. ſ. & fiat Emplaſtrum.

Emplaſtrum ad Tumefactionem Teſticulorum.

Recipe. Corticum Granatorum ℥ i ſ.
Farinæ Fabarum, unc. ſ. Olei Roſarum. q. ſ.
Fiat Emplaſtrum in modum pultis.
Adde de Amurca Aceti, unc. ſ. Croci, ʒ. ſ.
Decoquantur in Aqua Solatri. Et Plantaginis.

Emplaſtrum conueniens in Apoſtemate Teſticulorum cum duricie, habente etiam malam Complexionem calidam.

Emplaſtrũ.

Recipe. Foliorum Maluæ. Et parum de Roſis.
Coquantur in Aqua, & exprimantur, atq; terantur, Et cum illa Aqua, uel decoctione, una cum Oleo Roſarum, & farina Fabarum. Conficiantur in modum pultis, & coquatur ad ſpißitudinem, & tepide aponatur: Et ſi remaneret Durities, tunc ex radice Euiſci fiat Cataplaſma.

Alia Emplaſtratio ad idem.

Emplaſtrũ

Coquantur Fabæ in urina Pueri: poſt emplaſtretur locus cum eis.

Saccellatio Teſtium inflatorum.

Sacculus ad Testes inflatos.

Recipe. Farinæ Fabarum. Cumini. ana unc. iij.
Camomillæ. unc. i. ß. Fenugræci.
Seminis Lini. ana unc. 1. ß. Farinæ Hordei. unc. ij.
Olei Rutacei. Chamomælini. ana unc. 1.
Aceti parum. Fiat Emplastrum.

Emplastrũ

Sacculus.

Sacculus.

Recipe. Rutæ. Camomillæ.
Fabarum. Fœnugræci. Bulliant in posca, (id est, uino, & Aqua, pariter dilutis) ponantur ad Sacculum, qui loco superponatur.

Inunctio.

Inunctio.

Fiat prius Inunctio, cum Oleo Chamomælino.
Flore Lactis. Et Butyro recenti. Misceantur simul, & inungatur calide.

Emplastrum ad idem.

Emplastrũ

Fiat Emplastrum ex floribus Camomillæ.
Furfuribus. Rosis. Parietaria.
Violis. Carthamo, ana Manip. 1. Decoquantur in Oleo Linino, uel in Oxelæo, & fiat Emplastrum.

Ad idem si sit durities.

Fomentum. Linimẽtum.

Fomentatio cum Malua est expertißima.

Aliud contra tumorem Testiculorum.

Recipe. Farinæ molendini. unc. iij.
Farinæ Fœnugræci. unc. 1. Farinæ Fabarum, ℨ. vi.
Vitella Ouorum, numero iij. Incorporentur cum Oleo Rosarum, uel aliquo alio conuenienti, & adplica loco calide.

Puluis.

Recipe.

Puluis.

Recipe. Pisas albas, & torrefiant super batibulo, seu in furnibulo, uel pala, donec bene nigrescant, deinde mittantur in pilam, & fiat puluis: Quem insperge.

Damiani Cura.

Damianus. Emplastrũ. Vnctio.

Persicaria in Vino decocta, & adiectis uitellis Ouorum, per modum Emplastri calide applicetur.

Aliud.

Recipe. Parietariæ uiridis. manip. 3. In uino coquatur, & adplicetur calide.

Si tumor, & Inflatio adsint.

Potus

Valet media cortex Sambuci, in Vino cocta: Dosis Cochlear. 1.

Emplastrum ad Extuberantiam Virgæ.

Contra Tumorem Emplastrũ

Recipe. Aquæ Maluauisci. Et Maluæ. Cum farina Hordei subtilißima confice. Coque in modum pultis, & superpone.

Capvt. XLVII.

Tenasmi Cura.

Tenasmus.

Contingit aliquando Pueris Tenasmus, qui est continuus appetitus, & conatus ad egerendũ, cum pauco, aut nullo exitu fæcum, quo qui laborat in tantũ angitur, quod sæpe Anus procidat, sentiaturq; ibi intollerabilis punctura.

Cura huius morbi est talis.

Potus

Bibat patiens extillaticium liquorem Verbasci.

Lotio.

Item sedeat in Decocto eiusdem herbæ, & frequenter tergat Anum cum illa.

Fomentum.

Fiat etiam Fomentum Ani, cum Elixatura illius.

Emplastrũ. Supositoria.

Item Ruta bullita, teratur, & super locum emplastretur, saluberrime sanat.

Vrgente uero maxima necessitate, imponatur Ano hæc Glandula.

Recipe. Olibani. Et Ameos, ana ʒ i.
Opij ℈ i. alias ʒ s. Croci. ʒ ij. alias ʒ x. Confice cum Melle, & fac Suppositoria.

Canon vel Obseruatio. Fumigatio.

Quod si propter uehementem dolorem, & nisum excernendi Anus exierit, uel prociderit, digito Intestinum retrudatur, prius ramento Cornu Ceruini combusti resperso.

Fumigatio facta de Terebinthina, posita super carbones, sanat Tenasmonem.

Suffumigiũ aliud.

Alia Suffumigatio.

Ciminum. Anisum. Anethum.
Colofonia. ana parum. Ponantur super prunas, et cum assellat puer, fumus per posteriora recipiatur.

Saccellatio. Fumigatio.

Ad idem ualet, solum Anethum, si torreatur, & saccelletur.

Ad idẽ quoq; ualet fumigatio, facta cum Sarcocolla.

CAPVT. XLVIII.

Tussis Remedia.

Tussis Mellitismus Ecligma.

SICVBI Tussis Infantem impetit, Mellitismis utendum est.

Quod si minus iuuerit, Ecligma fiat. Ex Sacchari Penidiato. Et Syrupo Iuiubino. De quo parum lambendum detur mane, & nocte. Nam Tussedinem momento sedat.

Propinare solent aliqui puerilis obtussientibus, uel Lac: uel Stillaticium liquorem, in quo Sacchar Canden uulgo uocitant, sit eliquatum: Quod si exiguum succi Glycirrhizæ accesserit, continuatæ quoque tussi medetur. Lac. Liquor.

Cura in nobili quodam puellulo tussiente ultra modum experta à me.

Recipe. Aquæ Fœniculi. q. v. Imponatur frustum Mellis Harundinei: Id est Sacchari Candi. Potus

Alia Cura competens Octennalibus, nouennalibus, & decennalibus Tussientibus.

Recipe. Marrubij, manip. 1. Potus
Hyssopi. Melissæ, ana manip. s.
Caricarum, num. 7. Liquiritiæ rasæ, ʒ ij.
Vuarum passarum, ℥ 1. Tragacanthi, ʒ i.
Penidiarum. Candi, ana ʒ iij. Omnibus incisis, & contusis, fiat bullitio in Mulso bono. q. s. ad cõsumptionem tertiæ partis, colatum dulcoretur cum syrupo Iuiubino, quod satis, & fiat potus, tepide sumẽdus mane, & sero. Dosis eius puero. ℥ 1. pro uice: Adultioribus. ℥ 4. Interdiu lymphetur iste potus, cũ aqua fontana pura, & bibatur in modum Iulepi misti.

Edat mane, & sero Ficus assatas. Cibus.

Si sedem naturalem non habuerit, quottidie imponatur ei Suppositorium. Suppositoria

Tussi etiam medentur sequentia Medicamenta. Lac.

Detur ad bibendum Lac Canabinum, in quo Sacchar canditum deliquatum sit. Vel bibat Lac Vaccinũ, in quo Tragacanthum sit inferuefactum. Vel fiat Zulapium.

Zulapium ſequens.
Recipe. Aquæ Fœniculi.
Tuſsilaginis, ana q. v. Miſce, cum ſyrupo Iuiubino, in debita forma.

Lohoch. Ad idem ualet Lohoch contra Tuſsim.

Tuſsi ut plurimum medetur Lac magiſtrale, multimorbum ſequens, & poteſt bimulo, & trimulo exhiberi ſine noxa.

Lac pro Tuſſi. Recipe. Aquarum Bugloſſæ.
Borraginis. Acetoſæ.
Scabioſæ. ana Quartale 1. ſ. b. p. Cum quatuor ſeminibus frigidis maioribus, & minoribus, uidelicet.
Cucurbitæ. Cucumeris. Citruli.
Melonum. Endiuiæ. Scariolæ.
Portulacæ. ana ʒ i. uel ℈ ij. Fiat Lac, in quo diſſolue.
Lohoch ſani, & experti. ℥ i.
Conſeruæ Violarum. Roſarum. ana ʒ iij.
Rob Granatorum muſorum. Rob de Ribes.
Oxymellis ſimplicis, ana ℥. ſ. Miſce, coletur diligenter. Bibat ex eo mane, meridie, & ſero hauſtulum. Interdiu diluatur hæc potio, cum Aqua fontana, & bibat ad lubitum.

Aeque prodeſt Vnguentum mollitiuum ſequens.

Vnguentum pro Tuſſi. Recipe. Adipis Gallinæ.
Anſeris. Anatis.
Butyri recentis. ana ʒ iij. Olei Chamomælini.
Lilini. Amygdalini. ana ʒ iij.
Medullæ Vitulinæ, ʒ ij. Cum competenti pondere Ceræ,

Ceræ, fiat ad modum Vnguenti: Quo pectus, latera, & uenter mane, & ſero perungatur.

Idem poſſunt Trochiſci pectorales, in Diſpenſario deſcripti. Doſis pro lubitu. Trochiſci

Ad idem.

Recipe. Herbarum, & radicum Fœniculi, ana Manip. 1. Decoquantur in Mulſo, & tepide bibatur mane, & ſero. Poteſt addi. Succi Liquiritiæ. ʒ i. Potus

Cura contra Tuſsim, pro nobili ſexennali Puella ordinata.

Recipe. Mannæ electæ, ʒ i. b. p. Potus in Tuſſi ſaluberrimus.
Sacchari Candi. Succi Liquiritiæ, ana ℈. ſ.
Diapenidij. Trochiſcorum Pectoralium, ℈ i.
Infundantur in Aquis: Cardui Benedicti.
Prunellæ. Scabioſæ, ana q. ſ. Stent infuſa per diem naturalem, poſtea colentur, de quo detur mane, & ſero, Cochlear 1. uel plus.

Et interdiu potionetur Aqua fontana, cui guttæ aliquot iſtius Apobregmatis, ſeu diluti immiſti ſint.

Ad Tuſsim.

Recipe. Prunorum. Potus cõtra Tuſsim.
Tamarindorum. Paſſularum.
Violarum. Liquiritiæ.
Ficuum, ana parum. Bulliant omnia in ſ. q. Aquæ, ſecundum artem. Coletur, in Colatura, Cuius ſint ℥ iij. b. p. Diſſoluatur Manna dum adhuc calida eſt, & iterum coletur, poſt liquentur in ea non colanda.
Syrupi Borraginati. unc. ſ.

Mannæ electæ ℥ iij. Casiæ fistulatæ cum Manna. Diacatholiconis.
Electuarij Lenitiui, ana ℥ i. ℈ i. Misce, fiant haustulus, capiat circa mediam noctem: Diuidatur in duos haustus.

Alius Potus contra Tußim.

Potus Aliud. Recipe. Ficuum pinguium, num xv.
Iuiubarum, num. xxx.
Radicum Fœniculi ℥ iij. Succi Liquiritiæ ℥ i.
Sacchari Candi ℈ 4. b. p. Bulliant in Mulso bono, ad consumptionem unius partis. Colaturæ recipe totum. Et adde tantundem Aquæ Polypodij. Bibat mane, & sero haustulum. 1. calide: Interdiu uero cum Aqua fontana lymphatum.

Potus alius Pro Tußi.

Potus Recipe. Lohoch sani & experti ℥ iij.
Dissoluatur in aqua fontana q. s. fiat ad modum Iulepi Addendo Diapenidij, ℥ ij.
Syrupi Iuiubini q. s. pro bono sapore. Bibat quoties sitit de ea.

Alius potus contra Tußim.

Aliud. Recipe. Ficuum pinguium, num. xij.
Iuiubarum num. xx. Decoquantur incisa, in Aqua Borraginis. Buglossæ, ana q. s.
In colatura dissoluantur.
Mannæ electæ, ℥ ij. b. p.
Casiæ pinguis, & bonæ ℥ iij.
Electuarij Lenitiui, ℥ i. s. b. p. Et fiat Potus: Dosis Cochlear. 1. de mane, & superieiunet 2. uel 3. horas

ras, Et detur etiam de nocte Cochlear 1. Et aqua potus illius sit, decoctio Pectoralis infrascripta, cũ aqua fontana diluta. Decoctio pectoralis.

Potus Pectoralis.

Recipe. Tamarindorum.
Ficuum. Dactilorum.
Sebesten. Passularum. Hordei.
Liquiritiæ, ana ℥ i. uel ij. Bulliant in aqua. q. s. secundum artem, Deinde colentur, & in Colatura dissoluantur.
Oxymellis simplicis Mesuei tantum, ut fiat ad modum Zulapij misti. De quo cum Aqua fontana bibat parum pro uice.

Capvt. xlix.

Visus, & Oculorum Defectuum Remedia.

Visus Oculi

Vnctio.

Clara Oui agitata, despumata, & in Oculo posita, ardorem, & punctionem Oculorum tollunt. Ardor. Punctio.

Inunctio.

Vitellum Oui coctum, cum aqua Rosarum, uel Oleo Rosarum confectum, & appositum, dolorem sedat. Dolor

Sacculus.

Rosæ positæ in Sacculo, & bene bullitæ, & appositæ Oculo, dolorem, & tumorem tollunt. Dolor Tumor

Lotio.

Folia Betonicæ, & radices Fœniculi, elixentur, & illa aqua Oculi lauentur, siccabuntur lachrymæ. Lachrymæ. Dolor Lachrymæ.

Aqua.

Aqua.

Ardor. Pruritus Dolor

Aqua in qua psylium steterit una nocte, apposita interius, uel exterius, statim lachrimas, cum ardore, & pruritu stringit, siccat, & sanat.

Inunctio.

Vitellum Oui confectum cum aqua rosarum, & farina, & lacte mulieris, mitigando repercutit.

Vnctio.

Dolor

Omne lac mitigat dolorem Oculorum, maxime cum Vitello ouorum, & oleo rosato emplastratum.

Vnguentum.

Effusio.

Verbena trita, cum albumine oui, nocte superligata, oculis effusionem tollit.

Emplastrum.

Humor Oculorum

Item faba decorticata, et cōfecta cum Albumine Oui, & emplastrata temporibus, humores fluentes ad oculos retinet, uel masticata.

Linimentum.

Linimētum. Hebetudinis Visus.

Adipes Piscium fluuialium liquati, cum Oleo, et Melle misti, Oculorum claritati plurimum conferunt.

Illinitio.

Quibus Oculi cæcultant, hijs prodest succum Coronæ regiæ collo apponere.

Collyrium.

Collyrium. Cæcitas.

Visus obscuritatem emendat, Collyrium factū ex aqua Violarum purpurearum, & stillatim oculis inditum.

Obscuritas. Oculi vitia.

Haud impotentius contenebrata Infantium lumina lucidat aqua rosacea irrorata.

Obscuritas. Collyrium.

Omni præterea Ocularimorbo medetur instillatio aquæ

quæ Consolidæ Regalis, Est enim egregium (in pueris presertim) ὀξυδόκυνον, id est pharmacum ad acuendum Visum. Aequalem in recuperando Visu uim obtinet ὀφθαλμίκα, uulgariter Eufragiæ nomenclatura decantata.

Collyrium ad dolorem Oculorum.

Camphora resoluatur in Aqua Rosacea, & bombax intincta, Oculis cataplasmetur, fiat confectio ex Croco orientali, & uitello Oui, & superponatur sæpe Oculis.

Ad Oculos Cruentos.

Item si ibi esset multum sanguinis collecti, ad modum uitelli Oui, tūc intromitte Collyrium, factum de Rhodosaccare misto lacte mulieris. Possunt addi folia plātaginis, pro Emplastro.

Cruor. Collyrium. Emplastrū. Ophtalma. Vnctio.

Contra dolorem Oculorum.

Si fuerit ægritudo ualde fortis, tunc dissoluatur modicum de Opio, in Aqua Rosacea, uel etiam in Aqua fontali, & distilletur per uices in Oculo. Ex hoc enim penitus dolor tollitur, & calor, & repercutitur tumor.

Aliud ad idem.

Dolorem oculi tollit lac muliebre, alborib. Ouorum adiecto Opio temperatum.

CAPVT. L.

Infantium Nimiæ Vigilantiæ Cura.

Vigiliæ immodicæ. Fomentum. Vnctio.

Si Puer Insomnijs grauetur, fiant Fomentationes

nes herbarum gelu spirantium. Vt puta.

Maluæ. Solani. Plantaginis, tam Platyphylli, seu sessilis, quam quæ fastigiatis emicat folijs.

Et Myracopum Populeon: Et Rhodelæo, uel Violaceo Oleo, singulis priuatim, seorsimq; sumptis, uel mistim coagmentatis, cum succo Mandragoræ.

Portulacæ.

Et Lactucæ.

Epithema — In omnibus hijs intingatur pannus, & fronti applicetur.

Item misceatur Oleum Rosaceum, cum Lacte muliebri: Quo frons epithemetur: hoc enim dulcem conciliat Somnum.

Oxyrhodinum. — Insomnes Puerulos placide sopit, Oxirhodynum noctu fronti, temporibusq;, pro qualitatis morbi exigentia, adhibitum.

Somniferū. — Idem hijs, qui uigorem transiluerunt, hoc est, adoleuerunt iam, adiectis Papaueris lachrymæ granis aliquot, intempestiuas agentes Vigilias, Somnum dulciter inducit.

Emplastrū — Haud minus prodest excubantibus nimium pueris Emplastrum, factum ex semine Papaueris albi, Lacte muliebri, Et Albumine Oui. Circa tempora applicetur.

Potus — Et quidam prebent Pueris pulueres Meconis, cum lacte, ut eo tranquillius dormiant.

CAPVT.

CAPVT. LI.

Vomitum Prolicientia, & Coercentia.

Vomitus.

AD Compescendam Infantium Reiectionem, parare solitus sum, Emplastrum de medulla Panis triticei, assati, sed in Aceto prius intincti. — Emplastrū.

Et Vitelli Ouorum assatorum.

Mastyches. Thuris.

Gummi Arabici. Et distemperentur omnia cū succo Menthæ. Et exiguo Aceto. Quod Emplastrum ponatur super os Stomachi. Et Crusta Panis aßi, naribus admoueatur.

Consueui quoq; pueris ordinare Epithema stomachicum, quod mirifice facit in restringendo Vomitu. — Canon.

Bulliant in Aceto Rosæ, & Cortex quercinus, in quo Decocto Lana mollis imbibita ponatur super Stomachum, uel umbilicum. — Epithema

Aliud ad idem.

Odor Citri, & Pomorum redolentium, mirandum in modum uomitum prohibet. — Odoramēta

Item decoctio Menthæ, cum Aceto, & albore Ouali. prodest uomitioni, ex debilitate uirtutis retētiuæ prouenienti, si Spongia excepta uentriculo applicetur, idq; in frigida dyscrasia. — Epithema

In calida causa ualēt Flores Nympheæ, cum floribus Liliorum, in Aceto decocti & emplastrati: Sedat etiam dolorem Stomachi. Valentius est Emplastrū, contextum. — Emplastrum

Ex

Ex Mastiche. Bolo Armenio.
Albumine Oui. Aceto. Super Orificium Stomachi positum.

Elixatio.

Pro mitigatione doloris Stomachalis utor ego subsequenti Cataplasmate.

Meliloti, dolorem stomachi placat.

Melilotum bulliat in Vino. Vel Oxycrate.
Cum Mentha. Et Absinthio. Et calidum adhibeatur.

Vomitoriũ. Vnctio.

Quod si neceßitas urgeat puero uomitiones prolicere, tutißimum est linguam digito prius Irini Vnctuli liquamine delibuto molliter comprimere. Mirum enim dictu, quantam pituitæ uim ea ratione euomet.

Vomitoriũ.

Expeditum etiam, & innoxium Vomitorium censetur, Cyprinum Oleum, irrigatis in eo digitis, uel pennis, & in gurgulionem, citra tamen læsionem Puerulorum insertis.

Caput. LII.

¶ Eminentiæ Vmbilici Remedia.

Eminentia umbilici. Species Herniæ, & umbilici eminentiæ.

Ad Eminentiam umbilici ualet, Emplastrum scripum in Praxi Petri de argilla: Capite de Eminentia umbilici.

Herniæ (de qua supra, tractatum est) & Eminentiæ Vmbilici species, uidelicet.

Zyrbolis, Intestinalis, Ventosa, Humoralis, Embrisimalis, Sanguinea, propter Crepaturam uenæ alicuius, uel Arteriæ, ibi sanguinem inuadentis.

Causæ harum paßionum, ut plurimum sunt.

Ventositates

Causæ.

Ventositates, Labor, & Clamor magnus, seu uociferatio uehemens, insolita spiritus retentio, ut in pregnantibus, item uagitus, seu ploratus multus, ut in Infantibus, deniq; Saltatio, Luctatio.

Regimen.

Regimen.

Cauendum à Leguminibus, & omnibus rebus inflantibus, uentosis, acerbis, & acutis. Vtendum in Esu, Consolida utralibet.

Ventris Lenitio.

Ventris item lenitio fiat sæpius, uel cum Caßia, si ætas permittat, aut alijs leuibus medicinis, de quibus in Adstrictæ Alui Capitulo, nonnihil egimus.

Cura.

Cura.

Fascietur prominens umbilicus, ligamento ad hoc parato, superposito prius eminenti loco, Dropace sequenti, uidelicet.

Dropax.

Thus. Cum Albugine Oui. Et cum Cotto. Seu Stuppa. Inuoluatur. Ego hijs adijcio plerunq;,
Cicidarum, Acaciæ.
Vel Psylli (quod melius est).
Nec non Aluminis. Anthimonij.
Carabæ. Et psymmiti patrum.

Expermentum paternum.

Cataplasma. Fomentatio.

Parens superioribus Annis, puerum quendam triduo curauit, cum Arnoglossa, & Lentibus elixis, super locum constrictis. Præcedente Fomento Vsneæ, nascentis in arbustis Prunellorum, calefactæ in Vino rubello.

Aliud.

Emplastrũ.

Mentha teratur, cum Albumine Oui, & umbilico super-

perponatur, cum petia panni ueteris, & communiatur, & conficiatur cum Vino bono, & emplastretur super umbilicum, cum fascia ligata super ipsam: Et si non iuuatur, impossibile est, quenquam curari, fiat Cauterio.

Obseruatio. Contineantur Pueri à fletu, clamore, motu, pandiculatione, &c. Resupinatione.

Aduersus flatuositatem, Eminentiam Vmbilici quandoq; causantem.

Cuminum baccæ Lauri. Potus. Ventositatem si qua ibi est, resoluunt, Cuminum, & baccæ Lauri. Scrophularia etiam sola potata, per quatriduum, (de Pueris loquor, qui matum excedentibus) continuum, cum obseruatione reliquorum, omnem Crepaturam, & internam ad Inflationem deturgescere facit.

CAPVT. LIII.

Verminationis Infantium Remedia.

Verminatio Vermes. NOXIA uentris Animalia necat, hoc Cataplasma, umbilico, seu loco dolenti, calide superpositum.

Epomphaliō contra vermes expertū. Recipe. Succi Absynthij. Pulpæ Colocynthidis. Fellis Taurini. ana q. v. Fac Emplastrum, & superpone Vmbilico, uel loco dolenti, quantum calidius pati poterit.

Cura experta in puero quodam quinquennali Verminante.

Inunctio. Primo ungantur uenter, mane & sero, Oleo de Absynthio. ℥ ij. uel iij.

Secundo

Suppositoria. Secundo utendum Suppositorijs ex Melle.

Tertio, recipiendum parum, & pro ætatis respectu, de hac Confectione.

Confectio in Tabulis, pro vermibus. Recipe. Sementinæ probatæ ℈ 2.
Dyptami albi. Farinæ Lupinorum.
Radicis Filicis. Tormentillæ.
Cornu Cerui usti. ana ℈ i.
Sacchari q. s. Dissoluto Sacchero, in aqua Agrimoniæ, uel Artemisiæ, fiat Confectio in Tabulis.

Quarto adhibendum est sequens medicamentum laxatiuum.

Electuariū Laxatiuum. Recipe. Cassiæ fistularis cum Manna. ℥. s. Detur pro duabus uicibus, uel ʒ i. uel ij. uel Castaneæ quantitas, mane, & sero, et superieiunet horas 3. uel 4. sumēs. Dosis in summa respectu ætatis.

Balanus Laridatus contra uermes paruos.

Balani pro Lumbricis. Paretur Suppositorium filatum ex Lardo ueteri salito, Alias ex Carne salsa, crassa. Et immittatur podici. Est enim id gratum illis (ut Auicenna testatur) Illiciū. Nam per eam sic inescati, simul extrahuntur. Idq; fiat post horæ spacium, & tamdiu iteretur, usq; quod Anus mundificetur.

Verminosis pueris etiam multum prodest, sequens Cura.

Zedoaria. Potus. Primo, edat mane Zedoariam, & diu etiam in Ore contineat, post deglutiat. Post utatur hoc potu ieiunus.

Recipe. Aquarum Rutæ.
Absynthij. Abrotani, ana ℥ i.

K Pul-

Pulueris Dyptami albi ʒ i. Misce, sumat ieiunus, & quandiu potest superieiunet.

Potus alius ad idem.

Vel bibat aquam decoctionis Abrothani, & Dyptami, per hebdomadam, semper in mane haustulum.

Decennalibus, & ultra decennium, in Lumbricis, & Vermibus, potest sequens Mistura praeberi.

Mistura.

Recipe. Specierum Hyere ℈ 4.
Agarici Trochiscati ʒ i.
Trochiscorum Albandal.
Trochiscorum de Rhabarbaro, ana ℈ 6.
Pulueris sementinae probatae ℈ i. Omnibus contusis optime, cum syrupo Absynthij fiat Mistura.

Obseruatio.

Dosis circa mediam noctem auellanae quantitas. Oportet ut puer ante sumptionem huius Medicinae, per mediã diem nihil comederit antea, ut Lumbrici Medicinam eo auidius arripiant.

Suppositoria.

Balani.

Et post sumptionem huius Medicinae, super ponatur Suppositorium, ex solo Melle confectum, absq; Sale intinctum. Vel fingatur Suppositorium, complanatum ex Sacchara Penidiato, intinctum Melle, & imponatur Ano.

Vnguentum contra Vermes.

Vnctio.

Recipe. Gentianae.
Dyptami. ana ʒ i.
Pulueris Sementinae probatae.
Aloes Citrini, ana ʒ i.
Cui adde, Butyri. lotones. num. 4. Omnibus simul pistatis, fiat Vnguentum, de quo ponat super Vmbilicum, & expellet Vermes.

Pro Puero natu grandiusculo, Emplastrum

Omphalicon.

Primo superponatur hoc Epithema, quod Lumbricos necat, & secessum proritat.

Epithema.

Recipe. Aloes Succotrini.
Dictami. Gentianae. Sementinae.
Seminis portulacae. Fellis Tauri, ana ʒ i.
Scammonij ℈ i. Omnia cum Butyro incorporentur: Et ex hac Mistura, impleatur Testa nucis, & applicetur Vmbilico, & alligetur. Hoc fiat post mediã noctem, uel de mane. Deinde post horam, uel quando unguen absorptum fuerit, detur hic potus subscriptus.

Apotropeion, idest Amuletum, pro Decennalibus uerminantibus Pueris.

Potus cõtra Vermes.

Recipe. Hyerae Galeni ʒ i.
Rheubarbarici electissimi ℈ i.
Theriacae probatae.
Vel Mythridatis Antidoti ℈ .ß.
Dissoluatur in uino albo, forti, fiat potus.

Notio.

Potest etiam Rhabarbari loco, Agaricus poni.

Emplastrum contra uermes.

Emplastrũ.

Recipe. Foliorum Persicorum. Vel Porrorum.
Cum Aceto, fiat Emplastrum: Ponatur super Stomacho, & patiens sedeat in loco tepido, si reperiatur, uel in Aqua Mellis, statim fugiunt amaritudinem.

Vnctio.

Vnguẽtum.

Vngatur umbilicus cum Amygdalis amaris & Oleo Nucleorum Persicorum, efficaciter interficit Lumbricos.

Alia Inunctio.

Vnctio. Suppositoria. Inungatur Podex intus, & foris, Lacte, & Melle mistis, uel intingatur in hijs bombax, & fiat suppositorium.

Et statim descendunt Lumbrici, ad locum dulcedinis.

Emplastrũ Canon. Lambitiuũ. Supponatur frustum Penidij, & tinctum in Melle, & lacte, statim descendunt, maxime si fuerint data superius amara.

Si Lumbrici lædant Os stomachi, pone fauum Mellis in ore ieiuno, statim accedunt Mel, et exibunt per Os.

Vnguentum.

Inunctio. Recipe. Succi Menthæ.
Arnoglossæ. Crassulæ.
Semperuiuæ. Foliorum persici.
Aceti fortissimi. Fellis Bouini.
Olei Persicorum. Farinæ Lupinorum.
Seminis Apij, ana q.v. Misce, fiat Vnguentum, unge Vmbilicum in circuitu, & omnes morientur.

CAPVT. LIIII.

Vlcera. Vlcerum Remedia.

ERVMPVNT ut plurimum in corporibus, puerorum, & Infantium ulcuscula, ex noxiorum humorum subcutaneorum exuberantia, progenita.

Quorum talis potest esse Cura.

Si ætas patitur, & uirtus constat, ordinetur talis Potio Laxatiua.

Potus laxatiuus. Recipe. Seri Caprini ʒ v.
Infundantur in eo. Myrobalanorũ Citrinorũ, ʒ.s. Fumi-

Fumiterræ. Epithymi, ana ʒ 1. Dimittantur sic per noctem, postea diligenter manibus confricentur, & colentur. De Colatura sumatur pro cuiuslibet ætatis conuenientia.

Potus ad idem. Fit ad idem non inconueniens Potio, ex Absynthio.
Fumoterræ.
Passulis enucleatis.
Myrobalanis Citrinis.
Et huiusmodi sanguinem purificantibus.

Eadem ulcera, si dura sint, & maturatu difficilia, huiusmodi lauacro molliantur.

Lauacrum. Recipe. Violariæ. Maluæ utriusq;.
Camomillæ. Brancæ Vrsinæ.
Barbæ Hyrcinæ. Vngulæ Caballinæ.
Extremitatum Rubi. Florum Carthami.
Foliorum, & radicum Lapacij. ana. manip.s.uel.1.
Fiat Decoctio, in Aqua fontana, uel fluuiali, pro Balneo Tinæ.

A Balneo superponatur hoc Emplastrum.

Emplastrũ Recipe. Rutæ uiridis, si potest haberi. manip. 1.
Idq; in ulceribus simplicibus. Sed si putrefactiones humidæ adsint, syluestris Rutæ tantundem. Misceatur cum pane, uel farina hordeacea, uel frumentacea, & modico melle, fiat Emplastrum. Quibus apertis, & saniе fluere desinente, sorditieq; omni amota, et perpurgata, cum puluisculo radicis Iridis, uel Asphodeli, fiat consolidatio, uel cum appositione Cineris papyri combusti, seu Chartæ concrematæ cum Oxycrato distemperata. *Puluis. Linimẽtum.*

Vnctiones. Vel cum Vnguento Aureo Mesuei, uel Citrino communi, uel cum Emplastro Gratia Dei dicto, uel cum Vnguine superius in Capite de Scabie commemorato.

Vnguentum paternum curans, & sanans omnia Infantium, Puerorum, & Adultorum ulcera.

Vnctio. Recipe. Olui puri Veteris. lib. 1.
Lythargiri. quartam. 1.
Ceræ nouæ Citrinæ. quartam. 1. ſ.
Boli Armeniaci. ℥. 4. uel. 5.
Consolidæ maioris, tantundem.
Tragacanthi electi. ℥. 1.
Ex hijs in Aceto decoctis, fiat Vnguentum, uel Emplastrum artificialiter.

Aliud nobile Vnguentum, quo etiam peculiariter utitur parens meus, in omnibus extimis malis: Quod nō admittit saniem, neque dolorem,

Vnguētum Recipe. Ceræ Virgineæ. ℥. 3.
Colofoniæ. Mumiæ. ana. ℥. 1. ſ.
Mastyches. Olibani.
Myrrhæ. ana. ℥. 1. Rhesinæ.
Picis nigræ. ana. unc. ſ.
Coralliorum alborum. ℥. ij.
Magnetis. drach. ſ.
Camphoræ.
Pinguedinis Aschiæ. ana unc. 1. ſ.
Fiat Vngnentum arte.
Potest addi modicum Styracis liquidæ, & Olei Rosacei, si lubet.

CAPVT. LV.
Variolarum, & Morbillorum Remedia.

Variolæ. Morbilli.

VARIOLAE sunt Pustulæ multæ, in toto corpore dispersæ. Variolæ quid?

Causa.

Causa. Causa Variolarum est quandoq; immundicia sanguinis menstrui, quo Embrio fuit nutritus, Vel quia fœtus fuit conceptus tempore Menstruorum.
Item quandoq; Variolæ sunt Phlegmaticæ. Quandoque Sanguineæ. Quandoq; Cholericæ. Quandoq; Melancholicæ.

Signa.

Signa Variolarum Sanguinearum sunt, Pustularum rubedo, & aliquanta latitudo. Signa
Sed si sunt Variolæ Cholericæ, tunc sunt minoris quātitatis, & acutæ, & earum color declinat ad Citrinitatem.
Si sunt Phlegmaticæ, sunt latæ, & albæ.
Si Melancholicæ, tunc sunt aliquantulum nigræ.

Pronosticatio.

Secundum Auerrhoim, nullus homo euadit Variolas. Auerrhois.
Item Variolæ Sanguineæ magis sunt salubres.
Item quanto uelocius erumpunt, & maturantur, tanto citius sanantur.
Item quāto rariores, seu pauciores, tāto securiores.

Cura

Fiat purgatio cum leuibus Medicinis, utpote cum Ca- Cura. Aluus ducatur.

sia fistulari, Prunis, Tamarindis, Violis, Suppositorijs etiam, non cum fortibus a medicinis: Quia ut plurimũ sequitur istum morbum Dysenteria.

Diæta.

Dieta. Et debet esse eorum Diæta frigida, sicut est.

Hordeatum. Auenatum.

Lac Amygdalarum. Lētes coctæ in Aquis duabus, quibus proiectis, coquantur in tertia, demum festinandum est ad extrahendum Variolas.

Recipe. Ficus siccas.

Decoctum. Et Farinam Lentium mundatarum, ana ℥ x.

Croci. Tragacanthi, ana ʒ ij. Coquantur in quinq; libris, cum dimidiata Aquæ salientis, usq; ad excoctionem. 1. libræ: Residuum coletur, detur ad bibendum ante dormitionem, tam diu, donec omnes eruperint.

Aliud Decoctum ad idem.

ApoZema. Recipe. Ficuum. unc. 1. ſ.

Lentium excorticatarum, unc. 3.

Tragacanthi. Seminis Fœniculi. ana unc. 2.

Croci ʒ ij. In alijs Codicibus legitur, unc. 1. sed perperam ut arbitror. Bulliant in binis libris Aquæ, usq; ad consumptionem dimidij, & coletur. Propinetur mane, & uespere haustus.

Alia medicina Variolas extrahens.

Aliud. Liquor. Recipe. Succi Marathri.

Apij, ana q. v. Tepefiant illi succi simul, & intingatur pannus lineus in eis, & inuoluatur totum Corpus. Sic enim cito trahetur materia ad exteriora.

Acq;

Aequè conducit totum Corpus inuoluere in Aqua decoctionis Lentium. Nam hoc pacto, permaturæ etiam expelluntur Variolæ. Sed enim Variolæ quandoq; inuadunt Oculos, præseruandi sunt frequenti instillatione, & embrocha aquæ rosaceæ, & lactis muliebris. Liquor. Embrocatio

Ad idem quoq; ualet egregie Collyrium, ex succo Verbenæ, cum albumine Oui confectum, & oculis guttatim irroratum. Collyrium.

Item si manserit ibi aliqua macula, crebriter immittatur Candi Puluerizatum. Puluis.

Et ad præseruandum Nares, unge eas, subinde, cum Aceto, uel cum Aqua Rosacea. Inunctio.

Item ad præseruandum Pulmonem, utatur syrupis, uidelicet. Syrupi.

Papauerino. Oxalydito.

Rosaceo. Puniceo.

Violaceo. De fructibus Rubi Idæi.

Nenupharino. Et hijs similibus.

Item facta maturatione, & apertis Variolis, fiat Curatio ulcusculorum illorum, cum. Puluis.

Lythargiro. Cerussa. Et cum carie Lignorum.

Item ad faciendum Cicatrices pulchras, fiat Inunctio cum unguento Cerussato. Vnctio.

Præcauendum deniq; sedulo, ne uel infans, uel puer, hijsce pilulis inclinatus, faciem manu contrectet, nam quotquot postulas fricando ruperit, tot concauitates, & maculæ, uel tuberositates suboriuntur. Quandoquidem à me sæpius animaduersum est, infantes, & Obseruatio. Canon.

pueros

pueros, antequam Variolæ, & morbilli appareant, *Signa* pessimis, & ancipitibus symptomatibus infestari. Libet hic, quo magis parentes huiusce adfectionis præsagium prædiuinare poßint, signa præcedentia hic inserere. Sunt autem ea, dolor Capitis in initio, non sine febricula, rubor, & tumor faciei, Turbulentia Oculorum, cum lachrymis, grauitas capitis, & totius corporis, tremor manuum, sternutatio, oscitantia, syncopis, pectoris asperitas, panicus, & timor in somno, raucedo Vocis, punctio in Thorace, præcordijs, & Hypochondrijs, non secus ac si acus ibidem essent infixæ.

Canon. Cum uero Variolæ, seu Morbilli sese iam exerunt, Aer calefaciendus erit, et infirmus cum pannis calidis, (et si fieri posset Scarlateis, siue purpureis) coopertus maneat. *Obseruatio.* Et eorum expulsio iuuetur eiusmodi Apozemate.

Apozima. Recipe. Ficuum. Passularum.
Lentium excorticatarum.
Dactylorum. ana q. v.

Coquantur in Aqua, et colentur, & ex ea multotiens sumatur in die: *Variolas exiccantia.* Et si febris non plurimum molestat, addatur ex Semine Fœniculi, & lactucæ, ana q. v. cum alijs.

Cura. Cum autem omnes egreßi sunt, & maturi, tunc exiccentur, & iuuat in decoctione eorum, Aqua salsa, cũ ipsa lauentur, & superadspersio pulueris Rizi, aut cum radice Cannæ, aut cum farina Milij. Quæ exiccant ueclociter, quando conficiuntur cum aqua Rosarum,

rum, & liniuntur, aqua decoctionis ficuum, & salis, Furfuris, & Rizi ualent.

Cum autem sicci sunt, et cortex factus est, tunc sæpius in die ungantur cortices cum Oleo tepido, cum Cotto, donec omnes Cortices cadant. *Vnctio.*

Quod si ex principio morbilli uel Variolæ, appareãt nigræ, uel uirides, uel liuidæ, & duræ, abstinendum ab hijs, quia mortales sunt. *Prognosticatio*

CAPVT. LVI.

De Vrinandi Nimietate, & Defectu. Et Primo de Diabete.

DIABETICA paßio, est nimius, & inuoluntarius Lotij effluxus. *Diabetes quid?*

Causa eius est, excessiuus Calor Renum, impotentius attrahens aquositatem sanguinis. *Causa.*

Signa sunt.

Immoderatus, et innaturalis fluor urinæ, imò, quicquid bibitur, cito exit, ita crudum, estq; frequenter urina alba, & clara, propter eius cruditatem, & indigestionem. *Signa.*

Pronosticon.

Iste morbus inducit maciem uehementem, et nisi tempestiue succurratur, timendum est de Hydropisi, et morte. *Prognosticatio.*

Cura.

Lac paratum ex Auellanis recentibus contusis, cum Aqua urinalis Herbæ confectum, Diabeticis omnibus mire prrdest. *Cura. Lac.*

Laudatur à Galeno, Aqua hordei, potui data. *Galenus.*

Et Rob Fructuum.

Simplicia. Inter simplicia uitis extremitates.

Mala Cidonia. Punica.
Comæ Salicum. Portulacæ.
Virgæ Pastoris. Semperuiui.

Singulatim, uel mistim, tam per modum Apozematis, quam Fomentationis, uel lauacri usurpata.

Emplastrum ad idem.

Emplastrū. Recipe farinæ Hordeaceæ, unc. 3.
Infundantur in Oleo Rosaceo. q. s.

Addi possūt. Et modico Aceti. Possunt etiam addi.
Semina Portulacæ. Rasura Cucurbitæ.
Et Solatrum. Adiectis Seminibus frigorificis, tam minoribus, quam maioribus, mundatis, à suis Corticulis, et fiat Emplastrum arte.

Vnguentum ad idem.

Vnctio. Recipe. Ceræ. Thuris.
Mastyches, ana ʒ i. Olei Rosacei q. s.
Misceantur pro linimento, et fiat inunctio.

Inunctio. Vel Recipe. Olei Cidoniorum, unc. 1. s.
Calami Aromatici.
Nucum Cypreßi, ana ʒ. s.
Trochiscorum de Terra Sigillata.
Trochiscorum de Spodio.
de Karabe, omnium ∋ 4.
Aceti Rosacei, ʒ i.
Ceræ albæ, ʒ ij. Fiat unguentum molle, et lauetur cum Aqua sublimationis Arnoglossæ, decoctionis Antheræ, et Sumachij.

De

De Stranguria, & Dysuria.

Stranguria. Dysuria. cataplasma

INFANTIVM urinam prouocat, Radix Meu trita pectini eorum superponitur.

Aquæ destillatæ. Aqua Destillationis Centinodiæ, cū radicibus, sublimatæ. Aqua itē Hipposelini, Apij, et Chamelæōtis albæ. Necnon Trifolij in paucißima quantitate propinatæ, in ciendo lotio permultum sunt efficaces.

Emplastrū. Expertus quoq; sum in ægro, & proprie in Infantibus parietariam, si frixetur, præpotentem esse in prouocatione urinæ.

Potus. Expertus etiam sum, Destillationem Philipendulæ radicis, modice potui datam, summam habere urinæ prouocandæ uim.

Experientia deniq; certa didici, ad idem efficaciter ualere, si sumatur Cucurbitæ, quæ est antiqua in retinēdo Oleum, & calefiat aqua feruenti, ita, quod aqua nō ponatur in ea calida, per os ipsius Infantis, ponat uirgam: Et calorem retineat.

Datur aliquando in Potu, aqua decoctionis Acori, quæ mire urinam prouocat.

Emplastrū. Item fiat Emplastrum de Axungia Gallinacea.
Anserina.
Cyrogrillina.
Lithospermate.
Saxiphraga.
Et Sanguine Hirci præparato.

Emplastrū ad idem. Præterea Centum capita cocta, in Oleo Chamomælino, & emplastrata calidiuscule, Stranguriam, & Dysuriam

furiam sine dubio solui.

Potus Pueris, & Ephebis, prodest uinum decoctionis Iringorum, cum Saccharo potui datum. Lotium enim potentissime agit.

Elixaturæ Similiter operatur Decoctum Senationum, cum carnibus Castratinis elixatorum.

Potus Nec minus ad hoc potens est, Aqua decoctionis Cicerũ, mane, & sero, pro ætatis congruentia propinata.

ΤΕΛΟΣ.

DEO GLORIA.

ENCO=

ENCOMIASTICI GENERIS BREVICVLÆ

Concio, versans in saluberrimæ artis Medicæ, necnon celeberrimi Gymnasii Professorum in omni scientiarum genere excellentissimorum laudatione,

Ingolstadij 11. Augusti publice habita per D. Georgium Khufnerum iuniorem.

DVRAS me equidem partes subijsse mihi uiderer, Illustriss. Principes, Magnifice Rector, Generosi Comites, Barones inclyti, Doctores in omnifaria professione famigeratissimi, & ornatissimi, necnon Venerabiles Magistri, multijuga eruditione clari, uos deniq; titulo quocunq; decori, ingenui, ac studiosi Musarum alumni, quod uidelicet ego, nulla pene linguæ gratia, nec oris ubertate prædutus, & quod lõge grauius est, pubertatem uixdum supergressus Tyro, in tanta celebritate, tantoq; præstantissimorum, ac disertissimorum uirorum globo, (ut sic dicam) sermones ausus sim ædere, ni certo præsagiret animus, uos pro uestra modestia, natiua mansuetudine, et

affabi=

affabilitate, susceptioneris mei urgentem necessitatē
potius, quàm inculti sermunculi mei stylum obserua=
turos. Hoc uno fretus metui parcam, & ὁπωσοῦν
rumpam silentium, obnixe uos orans, ne demissis auri
bus, nec abducta fronte, sermocinaturo mihi pro ue=
stra incredibili humanitate præstetis audiētiam, quin
& gratiam faciatis homini Amusotero, haud secus ac
Anseri inter Olores obstrepenti. Quo circa ne tædiū
Auditorio inferam, breuiloquus exordiar.

Primo, licet permulti antehac, & exquisite de
præcellentia, & laudibus Medicinæ disseruerint, ac
prædicarint, ita, ut nihil ferè subsecuturis Encomia=
stis reliquum fecerint, nihilominus adnitar, hāc ipsam
cœlestem Artem, si non digne, merenterq́;, tamen cras
siore Minerua, ac uelut Corydalus inter Luscinias
stridens, mea quantumlibet exigua prædicatione cele
brare, dum ad astra ferre non sit opis meæ, eam ex in
numeris quibus commendari potest, quam succinctis=
sime condecoratus, ab honesto scilicet necessario, &
utili.

Principio, quid hoc ipso Medicationis studio hone
stius, quid decentius, ac laudabilibus? Quod uel omni
potens ipse Deus, in sacris literis tantopere cohone=
Eccle. 38. stauit, confirmauit, extulitq́;, per Ecclesiasticum Gno
mologicum illum Sophon præcipiens: Ne defraudes
honore Medicum: propter necessitatem etenim illum
creauit altissimus: A Deo est omnis medela, & à Re
ge accipiet Donationem: Disciplina Medici exalta=
bit Caput illius, & in conspectu Maximatum collau=
dabitur.

dabitur. Altissimus creauit de terra Medicinam, et Idem.
Vir prudēs non abhorrebit illam. Vult idem Solomō,
ut locus detur Medico subiungens causam: Etenim
(inquit) illum Dominus condidit & non discedat abs Gen. 20.
te, quia opera eius sunt necessaria, Est enim tempus,
quando in manus illorum incurras. Iussit item Domi=
nus in Exodo, Medicis stipem meritam adnumerari Exod. 21.
debere cum ait. Si qui compugnauerint, uel mutuis i=
ctibus sese contuderint, & alter proximo damnum in
tulerit, tamen citra uitæ discrimen, percussor eate=
nus sit immunis, quatenus operas eius, & impensas in
medicos restituet. Nec reprobat Dominus, ac serua=
tor noster, IESVS CHRISTVS, Medicorum
conditionem, imò statuminat magis in Euangelio, cum
inquit. Non egent qui sani sunt Medico, sed qui mor Matth. 9.
bis grauantur. Hanc Diuus Paulus tanti pendit, ut Mar. 2. & 5
ipsam inter diuina χαρίσματα recensuerit: Vni= Luc. 5.
cuique (inquiens) datur manifestatio spiritus, ad utili Rom. 12
tatem. Alij quidem per spiritum suppeditatur sermo 1. Cor. 12.
sapientiæ, Alij gratia sanitatum: Et iterum. Et quos= Eph. 4.
dam quidē posuit DEVS in Ecclesia: primum Apo= 1. Cor. 12.
stolos, secundo Prophetas, tertio Doctores, agentes quasi in fine
diuinæ uoluntatis Præcones ad populum, Deinde uir=
tutes, exinde gratias curationum. Hoc donum non A=
postoli solum largiti sunt inter homines, quin &
CHRISTVS ipse Protomedicus, & unicus morta
lium Soter, uniuersis indiscriminatim impertijt. Id
quod expresse sacra tradunt uolumina. Exempla bre
uiter oculis subijciam: CHRISTVS IESVS,

in terris peregrinatus, spirituali plerunq; medicina, hoc est, diuini uerbi efficatia, animæ languenti remediatus est, Nonnunquam etiam adhibito Topico corporalem ægrotantibus salutem præstitit. Testantur hoc Euangeliographi, qui gesta illius prodidere scripto. Nonne lumine cassum à natiuitate, lutulento, & puliginoso Collyrio saliuauit. Nunquid non complures Alipsi, hoc est, Oculari Illinitione, oculis orbi, non uerbo solum, sed eodem modo, pharmaci uice esse potuit, uisum receperunt? Nonne Lõginus Decuriæ, salutari scaturie transuerberati sacerrimi CHRISTI lateris promanante, & luminibus irrorante, obtutũ recuperauit? Nonne Dominus IESVS CHRISTVS Chyrurgicem exercuit, cum abscissam Malcho auriculam tactu rursus adglutinauit? Item cum semineci homini, a Viarum obsessoribus uita fere spoliato, de Hierusalem descendenti Hiericum, saucio iusserat infundi, & irrorari Oenelæon? Proditum quoque literis est, Dominum conuocatis Discipulis, et ad erudiendum populum ad pietatem amittendis copiam fecisse sanandi infirmos, quod quidem imperatum illi probe fecerunt. Legimus .n. Diuum Paulum, Eutychum adolescentem sopore oppressum, se concionante, & ex ædito loco præcipitatum, Vitæ restituisse. Eundem etiam Lystris redunco, & ex utero matris suæ claudo, ad recte gradiendum, expediteq; ambulandum, adminiculo fuisse. Præterea imposita manu Publij patrem febribus, et Dysenteria uexatum sanasse. Hãc item sanandi prouinciam suscepit Diuus Petrus.

Mat. 20. de 2. cæcis illuminatis Iericho.
Math. 27.
Marc. 15.
Luc. 23.
Ioh. 18.
Luc. 10
Act. 3.
Act. 9.
Act. 20. 26
Tabitha.

cum

cum Aeneam Paralyticum octennem illum CHRISTI IESV nomine sospitauit. Idem maius miraculum ædidit in Tabitha, quam ipse ab emerita uita resuscitauit. Constat & inter primæuos, Esaiam Euangelicum Vatem illum, instinctu prophetico percitum, egisse Medicum, dum adhibito Ficulneo Cataplasmate sanaret saucium. Aut ulcere laborante Eszechiam. Esa. 38.
Liquet etiam Angeli Raphaelis ductu, et consilio, Tobiam à Dæmoniacis tendiculis, & incursione, liberatum esse: Percontanti nanq; Tobiæ, quo pacto Dæmonium abigere posset, respondit Angelus: Exentera hunc Piscem, Labracem aliqui fuisse autumant, & Tob. 6.
Cor eius, & fel, & iecur repone tibi: Sunt enim hæc necessaria, ad medicamenta utiliter. Rursum interrogante Tobia, ad quid hæc reseruata conducerent, Cordis (inquit) eius particulam, si super Carbones ponas, fumus eius extricat omne genus Lemurum, seu malorum geniorum, siue à uiro, siue à muliere, ita, ut ultra non accedat ad eos. Et fel ualet ad ungendos Oculos, in quibus fuerit Albugo, & sanabuntur. Ipsa autem nocte incenso iecinore piscis, fugabitur Demoniũ. Sic Moses diuinitus admonitus, remedium adinuenit, aduersus ignitorum serpentium morsus, nempe cum Aeneum Anguem directum in propatulo poneret, ex cuius aspectu Venenati redderentur Num. 21.
immunes ab internetione. Sic etiam Thau, Signaculũ fuit pestilentiosis, à mortifero contagio, haud secus, ac sumpto Bezoartico Alexicaco liberandis. CHRISTVS deniq; inter alia signa, quæ in se credituros Ezech. 9.

 subse=

Mar. 16. subsecutura forent, χειροδεσιαμ quoq; recensuit. Su
per ægros (inquiens) manus imponent, & bene habe
bunt. Hanc noluit negligi Paulus in Timotheo: Nec
1. Tim. 4. etiam temere, & præcipitanter fieri in quouis. Te=
statur idem Paulus. Lucam quoq; ueracem Actorum
CHRISTI Conscriptorem, medendi artem calluis
se, & aliquando tractasse. Extant & alia complura
sacrarum scripturarum testificantia Elogia, nõ Apo=
stolos duntaxat, imo multesimam partem Diuorum, et
optatorum Dei, (ut ex illorum Actis, & Martyro=
logijs manifeste deprehendi potest) morbida paßim cu
rasse Corpora. Adeoq; miraculosa Sanatione sua, nõ
nimium ornamenti Medicæ facultati peperisse. Por=
ro quum DEVS ipse, quo nemo superior, tali hono=
re Medicinam dignatus, & quodammodo sacrauit,
quis (obsecro) tam uesanæ mentis sit, quis Nymphole
tus adeo, Vacerraq;, qui non æternũ laudis illius præ
conium, admirabũdus undiq; decantet, ac buccinetur?
Siquidem ea ipsa diuinitus nobis data, Sanitatem tue
tur, eandem nostrapte culpa per luxum Sybariticum
à symmetria digressam, ac diuaricatam restituit. Imo
uitam hominis (qua nihil optatius, chariusue in terris
esse potest) ad constitutum usq; terminum protelat.
Hæc (inquam) diuina scientia, Medicamentaria uideli
cet, eos, qui cum morbis conflictati, iam animum despõ
derunt, & omni prorsus spe exciderunt, refocillat.
Hæc etiam moribundos persæpe uindicat ab interitu:
Hæc adfectiones quaslibet aufert, Cruciatus lenit, mœ
rores etiamnum inconsolabiles placat, omnia deniq;
corporis

corporis incommoda, quæ nos hinc, atque illinc exa=
gitant, amolitur. Haud igitur immerito Medicina pri
mas, inter cœteras Artes sortitur. Quam uero ne=
ceßarius sit pharmacorum usus, norunt inualidi, &
quibus aliquando cum Medicis res fuit, aut qui pro=
fligata quondam ualetudine consternati, Medicam ex
adhibita diligenti Curatione senserunt opem: Inde li=
quido constat, quam secura sit Iatria ipsa, aduersus
etiam contumaces ægrotationes tuitio, portus, et re
fugium, addam etiam solatium. Hæc tam sunt euiden=
tia, ut nullam recipiant tergiuersationem. Quisnam
igitur (nisi uecors, & blax omnino) Aesculapicum
dogma, non reliquis scientijs anteferendum fatebi=
tur? Huicq; non primas tribuet? Quum singularum
aliarum facultatum Cultores, ope illius indigni sint,
illiusq; adminiculis uelint nolint niti cogantur. Non=
ne (ut rem in arctum cogam) omnes aliæ artes, o=
mnis potestas, quantucunque sublimis, illius seruitio
subiacet? Nonne quisq; suæ saluti diffisus, opem me=
dicam quæritat? Cumq; iam omni salute desperat, ad
communes mortalium neceßarios recurrit? Huc (in
quam) enim negari non potest, ἄρχων, id est, sum=
mus Magistratus uterq;, si quando inualetudo obre=
pit, uelut ad sacram ancoram confugit. Huc Reges,
Principes, Dynastæ, Nobiles, superiores pariter &
inferiores, satis adacti sese recipiunt. Ad hoc Asylũ,
omnes liberalium doctrinarum insigniti, si grauior
morbus increuerit, solent appellere: Medicorum tã
dem opitulantem prece, simul & pretio exambien=

 tes

tes. Summa, tanta ueneratione, collaudatione, & ap
plausu digna est Medicinalis Sophia, ut nō iniuria uer
siculus ille in eam quadret.

Arte Machaonia, nil prius Orbis habet.

Postremo quæ commoditas, quis fructus, quodue
emolumentum hæc ferat, licet omnibus in professo sit,
tamen Ciceroni peculiariter: Qui Sulpicio scribēs,
his uerbis commendat Medicum quendam, Asclapio=
ne (inquiens) Patrensi Medico utor familiariter,
eiusq; tum consuetudo mihi iucunda fuit, tum etiam
ars, quam ipse sum expertus in Valetudine meorum:
in qua tum mihi ipsa scientia, tum etiam fidelitate be-
niuolentiaq; satisfecit. Excresceret fortasse longius
Oratio nostra, si Medicam hanc artem, quā pro digni
tate, ne laudare quidem quisquam satis commode pos
set, altius attollerem. Proin satis nunc sit, pro inge
nij mei hebetis tenuitate, ex multis, & penè infinitis
hæc obiter percensuisse.

Restat ut reliquum propositi mei compendiose,
quo ad fieri potest expediam. Etsi non ignoro Pa=
tres Amplissimi, Florentissimam hanc Academiam,
(in qua mediocriter me profecisse non inficias eo) ma
gnificis laudibus esse prosequendam, ego uero nō spe=
ro me naturali facundia parem illius laudi fore. Ni=
hilominus ad ingenij uires periclitandas, conabor es=
se, si non idoneus, saltem beneuolus acclamator, atq;
utinam liceret etiam laudator. Neq; enim quisquam
est tam auersus à Musis, qui non sacerrimum omnis
honestatis, doctrinæ, & pietatis contubernium hoc,
dignis

dignis euehat Encomijs. Sed in tam spacioso laudum
campo, unde initium sumam, quæ quibus ante feram
nescio. Ne autem longis ambagibus aures uestras de
tineam, perexili Lituo Classicum canam. Magna Mi
neruæ dignatio Athenis olim erat, sed maior studio=
rum cultus hic uiget, in tantum, ut cum Cicerone Ro=
mani eloquij authore primario, uidere mihi uidear
hanc urbem, Lucem Orbis terrarum, atq; Arcem gē
tium, utpote, quæ inclytis ingenijs merito sit inclyta.
Vbi tantus est omnimodæ professionis literatissimorū
uirorum prouentus: Vbi etiam Musæ ipsæ bonis præ Ingolstadien
sident studijs: Vbi deniq; Delius, & Pallas, unà cum ses Professo-
magno Tespiadum comitatu, perpetuum fixerunt ten res Musarū
torium, sedemq; sibi delegerunt impermutabilē: Suos Vicarij.
quælibet habens subsortitos Antistites, qui uices earū
susceperunt, Sophiæ dona Studiosis ministrando.

Nonne Euterpe, concentus, suauitas, siue Tibici= Euterpe.
naria latine nomenclata, Theologicæ doctrinæ mistis
suum demandauit ministerium, in celeberrimum sacræ
Theologiæ Doctorem Leonardum Marstallerum, Gy
mnasij huius almi uicecancellarium dignissimum con=
stituendo?

Ecquid Clio, quod gloriam, uel celebritatem sonat Clio.
Doctori Ioanni Agricolæ Hammonio, & Ioanni Vel=
dtmillero, qui primas in optimis Studijs, celebritatem
sibi suo quodam iure uendicarint. & ob egregia moni
menta ædita doctrinamq; incōparabilem, per omniū
ora uulgati sunt, in docendo Physicen, Medicinam, &
Philosophiam, suas commisit partes?

Thalia. Nonne Thalia, hoc est uiriditas, corona, festiuitas, læticia, Iuris prudentiæ Professores optimos, celeberrimosq;, Magnificum Rectorem, Doctorē Euuerhardum, & Doctorem Hungerum sublegauit?

Vrania. Nunquid Vrania, quasi dicas cœlestis, Mathematices, Astrologiæq; professores (inter quos ptincipatū obtinet Apianus) uicarios adsciuit?

Calliope. Num non Calliope, id est bona uox, Tatium insignem Poetam, tam uersu, quam prosa celebrem, sibi subrogauit? Vt uidelicet in hoc diuino Musæo Poesin, Oratoriam, Retoricen, Hystoriographiam, humaniores deniq; Literas publice profiteretur.

Polyhimnia Nonne Polyhimnia multitudo Hymnorum interpretanda, totum Magisterio liberalium Artium decoratorum Agmen, in suum sufficit locum?

Melpomene. Nonne Melpomene, Cantum significans, Græcæ literaturæ Prælectoribus, Lorichio uidelicet, & alijs suas delegauit uices?

Terpsichore. Ecquid Terpsichore, choreis exultans, quæ & Citharistria dici potest promiscuos aliarum disciplinarum prufessores, Grammaticos, Arithmeticos, Geometras, priuatosq; Pædotribes substituit?

Erato. Nunquid Erato ab amore dicta, Musices sibi præfecit Cultores?

Mnemosyne An non Mnemosyne, id est Memoria, mater Musarum, prædictis omnibus natarum suarum successoribus, in Authorum quorumlibet, interpretatione, disciplinarum omnifariarum traditione, ingeniorum denique formatione, & in gerenda erudiendis admonitione

ne auxiliatrix adest promptißima?

In medio residens complectitur omnia Phœbus.

Quo sit igitur aliò concedendum, bonarum literarum studio inaugurandis, equidem non uideo? Præsertim cum sit hic cuiusuis disciplinæ promus largißimus, adeoq; fons, (ut uerius dicam) Oceanus omnigenæ literaturæ. Huc huc adproperet ætas Puerilis, huc cito gradu comeent Adolescentes, huc acceleret omnis iuuentæ flos, ad hunc studendi locum arripiant cursum omnis ætatis homines.

Si puer es Elementarius, (ut ab infimis ordiar) priuatos accede Gymnastes, quos affatim alit Schola hæc Panathenacia, plane rei Literariæ peritißimos, quorum eruditione diligenter hausta, dubio procul una ætatis incremento, ad sublimiorem assurges gradum. Priuati Gymnastes.

Si quē discendæ Latinitatis desyderium tenet, Consummatißimi Palladis Præsulis, eloquij Lautialis nitore conspicui, Tatij uidelicet Lectorum frequenter celebret. Hunc illius doctrina, non solum disertum, sed & uere Latinum potest reddere. Est enim quod exploratum habemus, egregius alegantiæ magister, uates insignis, Orator haud hercle ignobilis, Rhetor itē mira sermonis festiuitate præditus. Tatius.

Auet aliquis se applicare ad Theologiæ studium, adsunt diuinæ scripturæ interpretes perspicißimi, Doctor Marstallerus nempe, cum Collega, qui sacrorum Voluminum, & Christianæ Philosophiæ misteria, ad liquidum explicant, Viri digni profecto, quos Orthodoxorum, Zionicorum Centuriæ suis dignentur sedibus D. Marstallerus.

bus, hij poterunt impios ad uiam Domini componere, & abdita Theologorum suis Auditoribus propalare.

D. Ioan. Agricola. D. Ioan. Veldtmillerus.

Expetis esse Medicus, uel Physicus, Ioannis Agricolæ, & Ioannis Veldtmilleri, Dominorum, & Præceptorum meorum colendißimorum sis auditor, qui in utrauis arte nulla inferiores sunt: Sunt enim illi, præter artis Medicæ, aliorumq; liberaliũ dogmatum perfectam noticiam pulchre eruditi.

D. Fabius. D. Euerhardus. D. Hũgerus Apianus.

Qui uero ad Forenses actiones se conferre desiderat, Iuris utriusq; consultißimos, Dominum Gymnasiarcham nostrum, cum reliquo Collegio audiat, & indubitanter uoti compos reddetur.

Adfectas profiteri Astronomiam, disciplinasq; Mathematicas, sub Apiano mœreri te non pigeat: Est enim in hijs ueteranus miles, qui suos Palestritas optime scit imbuere.

Si quis Disputatoria, seu Arte differendi capitur, Dialecticos Doctores, tam priuatos quam publicos consutat, & satisfiet sine dubio.

Musici.

Si Musices studium amplecti fert animus, Lectiones Melicorum, quos φωνασκους Græci, quasi uocis præceptores, qui uocem regant, exerceant, et doceãt, nomẽclare solent, studiosis frequentare licebit.

Excellentia Ingolstadiẽsis Academiæ in omnibus scientijs

Quid multis? Floret hoc publicum, ac celeberrimum Studium, clarißimis literariarum omnium facultatum Professoribus, per omnem Coronarum distributiones Ordines, suas Laureas adeptis, quibus ut utamini Magistris, illorumq; sermoni intente inhietis,

uos

uos feruenti studio uersantes in Literis, peramice moneo. Præcipue tamen omnes hortor ad nunquam satis laudandum Hippocraticum dogma. Ad quid autem hoc ualeat subscriptum declarabit Metrum.

Aut Rhazen, Galenum, Hippocratem lege.

Versiculi Medicinæ laudatiue.

Qui possunt loculos tendere, qui dabunt,
Ostro quo niteas, diuitijs quoq;,
Consors legittimi bellula quo thori
Ducetur tibi, quæ prole beet patrem,
Et longæua domus stet, tua Nomina
Det factis reuirere alta perennibus.

Cogit me temporis angustia, iam finem facere uestri adhortandi Adolescentes honestorum studiorum amantißimi: Sed quid hoc grauor? Cum uosmet (sic existimo) Præceptorum uestrorum audientes dicto, uel absq; alieno monitore exequimini liberalium Iuuenum officia.

Sed quo tandem rapior, Amplißimi patres, instituti mei penè immemor?

Petitio Licentiæ ad doctoratũ, ad D. Marstallerum uicecancellariũ dignißimum.

Superest adhuc uobis recensere, qui me ad prodeundum in suggestum perculerit, nempe præcipuus bonorum studiorum amor, simulq; ut mei facerem experimentũm, te præstantißimum uirum, Dominum Leonardum Marstallerum, sacræ Theologiæ Doctorem, & Gymnasij nostri Vicecancellarium dignißimum, supplex rogem, ut mihi non dico debitam, sed gratuitam ad impetrandam Medicinalem Lauream decernas Licentiam. Hoc paternitatem tuam (inquam) sic oro, ut maiore studio, magisq; ex animo ro

gare

gare non poßim, quod si feceris humanitati tuæ polliceor, atq; confirmo, me quod modo ætatis immaturitas denegat, temporis progressu, intentißima cura, et sedulitate, uigilantiaq;, ad assem olim depensurum, & exequaturum: Summa dabitur à me opera, ut cũ per ætatem integrum fuerit, tua honorificentia, qua me tanto honore, adeò solenniter, & honeste condecorasti, ad hominum profluat. Dixi.

IN

IN CELEBERRIMVM Actum, quo & humanitate, & eruditione singulari Ornatißimus Iuuenis, Georgius Khufnerus, Insignia Doctoratus recepit, Congratulatio

IO. LORICHII Hadamarij.

Si bene magnifica cœpit cum laude coronam,
 Si pretio nomen clarius ille tulit.
Quisquis in Elæo meruisset puluere palmam,
 Seu lucta, aut curru, seu pede uictor erat.
Halticus, & Pyctes, Dromeus, gladiator, Aliptes,
 Præmia uirtutis promeruere suæ.
Ornabant alij flauos Iouis arbore crines,
 Nonnullis merces splendida Laurus erat.
Victores Apio redimibat Achaia diues,
 In Nemæis Pinus gloria summa fuit.
Quis positas statuas, Auri quis pondera multa,
 Nesciat egregijs dona fuisse uiris.
Iure igitur decus hoc tribuit tibi Cæsia Pallas,
 Et caput insigni uincit honore tuum.
Iustius hæc ueniunt tibi præmia docte Georgi,
 Quam cinxit fortis tempora clara Milo.

Tam

Tam iuste nullus titulum sortitur Athleta,
Tam nulli pugili gloria digna uenit.
Pancratij dextris, & solo corpore certant,
Hoc quis opus tandem uilius esse neget?
Omnes Musarum tu culto pectore dotes
Hausisti, quoniam munera Dia tenes.
Hæc grauior longè, magis est ornanda palestra,
Viribus ingenij quæ superare solet.
Vicisti omnigenos infracta mente labores,
Nec piguit cura tædia multa pati.
Otia, blandicias, Venerem, mala pocula, luxum,
Vnus es è paucis qui fugienda putet.
In dubio positum est an uincas moribus artes,
Artibus an mores par ab utrisq; decus.
Doctrinas uno quæ coniunguntur in Orbe,
Prima tibi puero discere cura fuit.
Hinc nostri Latios recte proferre lepores,
Barbarie expulsa uerba diserta loqui.
Tum ualide tua dicta probas, conuincere doctos
Turbam, quæ technis utitur, atq; strophis.
Cuncta etiam lepidis potes illustrare figuris,
Flexaminæ Pithus dulcia uerba tenes.
Hæc ubi sunt studio fundamina iacta fideli,
Conatu aspiras ad grauiora cito.
Intima sacratæ Sophiæ penetralia lustras,
Cuius pars morum facta decora docet.
Altera naturæ inquiris mysteria uafræ,
Artificem è factis comprobat illa Deum.
Talia complexu primis documenta sub annis,

Culmina mox celeri tendis ad alta gradu.
Verus, & humani generis seruator Apollo,
Nil medica melius præstitit arte Deus.
Illa tuo placuit diuina scientia Cordi,
Hanc tibi perpetua sedulitate paras.
Omnia Pergamidæ uoluis præcepta Galeni,
Hippocratis Coi dogmata sana teris.
Morborum magno cognoscis acumine caussas,
Vt cunctis addas Pharmaca docta malis.
Herbarum succos, certa & medicamina nosti,
Quo magna infirmos dexteritate bees.
Sed magis hoc mirum primo sub flore iuuentæ,
Te res complecti tum potuisse graueis.
Cum tibi uix tenera niteant lanugine malæ,
Lustraq; sint nondum quinq; peracta tibi.
O quales fructus producet serior ætas,
O (superi uitam dent modo) quantus eris.
Ornabis patriam, cunctos ornabis amicos,
Quorum te cultum fecit utrumq; satis.
Hinc tibi purpurei decus hoc insigne Galeni,
Defert pierij turba sacrata chori.
Applaudit studiosa cohors, assurgit eunti,
O quantum laudis dat tibi læta dies.
Prouenient charis & gaudia quanta propinquis?
Quanta in lætitia uiuet uterq; parens.
Quod sene de Rhodio ueterum monumēta recesent,
An ne tibi mirum quod uideatur habet?
Tres pater hic habuit præstanti robore natos,
Pancratio hic clarus, sed pugil ille fuit.

Tertius in lucta consueuit uincere, Lustra,
Cum sua Pisæo sunt celebrata Ioui.
Totaq; spectauit solennes Græcia Ludos
Pignora, & huc genitor chara secutus erat.
Tempore tres iuuenes uictores uidit eodem,
Vna qui Lauarum promeruere die.
Qui patris in gremio meritas posuere Coronas,
Brachia circundant, oscula blanda ferunt.
Lætaturq; simul populus tum floribus ornat,
Festiuis Cœlum plausibus usq; strepit.
Tanta in lætitia, tantoq; in honore sedentis,
Inclusere animam gaudia summa senis.

Io. Khufnerus. D. Medicinæ.

At tu clare parens iuuenis lætare beati
Nomine, tum multos, & bene uiue dies.
Suscipite hunc proceres, clarißima lumina regni,
Quos habet augustus Rex in honore uiros.
Plaudite nunc uestro (sic poscit tempus) amico,
Dignus erit tali nemo fauore magis.

Zotthius sereniss. Regi a consilijs. Dominus Ambros. Morbauuerus. D. Erasmus Haidereich. Georgius. Hippius. utriusque Iuris Doctor.

Zotthius hoc faciet, cunctos clarißimus inter
Nestora, qui suasu uincit ubiq; suo.
Et Mornauueræ nitidissima gloria gentis,
Omni qui regnum sedulitate iuuat.
Haidenreichigena de stirpe insignis Erasmus,
Omni uirtutum munere cultus homo.
Iusticiæq; sciens, & consultißimus æqui
Hippius, eloquij non minus arte ualens.
Per quorum floret uirtutem Curia Regis,
Cuius sustentat sceptra beata DEVS.
Posthabitis proprijs qui regia commoda tractant,

Præcipua Cura, præcipuaq; fide.
Non alios uellet prudens optare Darius,
Dum munerat sumptis punica mala Cibis.
Sunt in consilijs Regi, quod Zopyrus illi,
Vnum qui coluit pro Babylone uirum.
Nec consultores alios quæsisset Atrides,
Vnum dum peteret, negligeretq; decem.
Illi gaudebunt tantis succeßibus omnes,
Fortunamq; uolent amplificare tuam.
Sit licet ampla satis, per eos tua gloria crescet,
Ex Khufnere tuus non morietur honos.

Io. Agricola Medicinæ Doctor, & Professor. Dominus Io.

Tu quoq; gaudebis multum Clarißime Doctor
Agricola ô medicæ maxima fama Scholæ.
Te studio, atq; opera sic instruxisse fideli,
Discipulum, de te prædicat ipse libens.
Phyllirides Puerum sic informauit Achillem,
Atq; Machaoniæ tradidit artis opem.
Mox & Amynterides iuueni præfectus eidem,
Monstrauit factis iungere dicta bonis.
Tu quoq; res pulchras docuisti, & uerba, uoluptas
Nunc erit ex illo grata labore tibi.
Deniq; nemo potest hæc tristi cernere uultu,
Cuius non nimius pectora liuor habet.
Nunc precor ut (sine quo nihil est fas fidere nobis.)
Cuncta Deus clemens cœpta secundet. Amen.

ORNATISSIMO IVVENI, Georgio Khufnero Rotamõtano, in Medica professione Doctoratus Insignia recipienti, Carmen Congratulatorium

Sebastiani Solidi Rhoeti.

TEMPVS erat Tartesiacis quo mersus in undis,
Tytan, & stabant astra serena Polo.
Fessaq; iam passim cunctis animalia terris,
Mulcebat serpens molliter alta quies.
Non auis, aut pecudes optata silentia turbant,
Iamq; ager, & saeui iam maris unda silet.
Interea leni perfusum membra sopore,
Curarum domitor, me quoq; somnus habet.
Templa sacri uideor me lucida scandere Phoebi,
Siue fuit fictae, seu simulachra rei.
Mons illic bijugo contingens uertice Coelum,
Opposita festus parte Citheron erat.
Nam licuit certis illud dignoscere signis,
Fiebant solito Bacchica sacra modo.
Dispicio tacitus quid & amplius ipse uiderem,
(Huius tam fuerat magna cupido rei.)
Pingere quae cerno natura uenustius ipsa,
Tam nequit, intuitu mens stupet ipsa suo.
En Phoebus solio residens uenerandus amaeno.
Argutum solito Pectine tangit Ebur.

Ausculto sitiens artis, dulcedinis huius,
(Mens prona in rebus ceu solet esse nouis.)
Amota dextra plectrum iam sistit Apollo,
Mox & Apollineas iussit adesse deas.
Concurrunt omnes, suspensisq; ora Camaenis.
Protinus ex alto sic ait ille loco.
Magna Iouis soboles, uos o mea gloria Musae,
Qui uestri dicor duxq; paterq; chori.
Nostrum opus est (scitis) lepidos effundere Cantus,
Et superis doctos adsimilare uiros.
Nostrum est natum praecingere tempora Lauro,
Laetus ut exornet Pampinus usq; comas,
Venerit & quisquis nostras bibiturus ad undas,
Perpetuum uiuens sentiat ille decus.
Quare agite ô gratis, charos tueamur alumnos,
Sitq; illis nostro numine tuta salus.
Laudibus at digni multo maioribus illi,
Qui duplici studio munera nostra colunt.
Quem cupio Iuuenem Cythara, ut decoretis amicum,
Hic fuit & Medici sedula cura cadi.
Inuentum (scitis) nostrum Medicina putatur,
Hinc nostri cupidis praemia ferre docet.
Ite igitur dulces Iuuenem obseruatae puellae,
Et partim nostro ferte labore decus.
Plura Deis cupiens ego carpere uerba loquentis,
Sed uigor externis sensibus ipse redit.
Nox depulsa Polo, Coniunx Tithonia surgit,
Et religat roseis tempora flaua comis.
Clara dies homines opera ad consueta reducens,

Horatur lepido membra leuare thoro.
Sic postquam pulso melior mens reddita somno est,
Quæ uidi uacua somnia mente puto.
Et tamen infictis animum iuuat esse moratum,
Quæ uidit, repetit mens simulachra prius.
En Iuuenis turba ucheris stipante Georgi,
It tecum effusus ex Helichone chorus.
Ad sacra te docte conducunt Templa Mineruæ,
Pierijs iunctus qua fluit ister aquis.
Ingolstadij duo Collegia Qua uere gemini parnasii culmina surgunt,
Cecropijq; patent, pulpita docta gregis.
Hic capis in studijs perpessæ præmia Curæ,
Hic ornant teneras turba nouena comas.
Io. Agricola Medicus ex cellētissim⁹. Hammonius (uerè Medicorum Iuppiter Ammon)
Hic offert Medicæ Laurea signa rei.
Qui quantum reliquos Phœbæa uincit in arte,
Phylliridem mistis æquat & ipse cadis.
Tantum plus uere credas accedere laudis,
A tanto ueniat quod tibi tantus honos.
Gratulor idcirco susceptæ nomina famæ
Grator, tam lætum te tetigisse diem.
Pergas pæonijs nunc tradere Pharmaca succis,
Perge salutifera Pocula ferre manu.
Faxit cœlestis Medicinæ inuentor Apollo,
Talia succedant prospera cœpta tibi.
Tu nunc ô Misomuse uomas, non esse Poetis
Numen, nec Phœbum sensa futura loqui.

DE MVSARVM PROEMIIS
Doctori Georgio Khufnero Ratembergē si, apud florentißimum Ingolstadium, 2. die Augusti collatis, Carmen

Valentini Butzlij Vuangiani.

CARMINA finxerunt (nam fingunt multa) Poetæ, Musarum varia loca.
Innumeras sedes, nec loca certa Deum.
Ardua Pimplæi sacrare cacumina montis,
Pars uoluit Musis: pars Helycona dedit.
Verticibus celsum bifidis qui tangit Olympum.
Parnasum Musis pars facit esse domum.
At pars Aoniæ fontes dixere Camœnis,
Placatas sedes, tuta uel esse loca.
Confert tecta domus Musis sacrata Cytheron,
Peieriæ sedem dant nemorosa iuga.
Sanguine progenuit Cæsa Ceruice Medusa,
Gaudia Pierijs Bellerophontis equum:
Pegasei ut fodiat gelidum pedis ungula fontem,
In quo Castalides candida membra lauent.
In quo considеat Lauro redimitus Apollo,
Pegasidum uoluat sceptra regenda manu.
In quo Pierides poßint celebrare Choræas,
His dum concinnat doctus Apollo lyra.
Tot loca finxerunt Musis nec certa Poetæ,
Astrigeri quot sunt lumina clara Poli.

At si dicendi uestra de sede Camœnæ
Ingenium,calamus,linguaq; docta foret.
Et si Mellifluis condiret Carmina uerbis
Euterpe: & caneret Cynthius illa Deus.
Carmine narrarem montes, fluuiosq; sonoros,
[Inuocatio] Acceptas sedes, & loca grata, breui.
[1540.] Adsitis lepidæ dulci rogo Carmine Musæ,
[Carolus Cæsar inuictiss.] Vt loca carminibus dicere uestra queam.
Tercentum, semel atq; semel, cum mille solebant,
[Ferdinãdus] Annos Christicolæ connumerasse pij.
[Rex serenissimus] Lustra semel,ter terq; semel iunxisse uolebat,
Huic numero summi chara caterua Dei.
[Ratispona, vrbs Imperialis] Cæsaris & quum conuentus Fratrisq; caterua,
Vrbe Ratispona relligiosa foret.
[Susẽbrotus.] Tunc qui Grammaticos inter non ultima laude
Ingenij potuit commeruisse loca.
Susembrotus erat, capiens sua gaudia uitæ,
Inuida nec filum fata tulere suum.
Artibus ingenuis mentes puerisq; doceret,
Moribus & regeret pectora nuda bonis.
Inter quos primos tibi non postremus habebar,
Susembrote parens spes studijq; mea.
Dogmate cum tandem coluisses pectora nostra,
Pierides uideam mittis ut ipse Deas.
Sic tua iussa sequens, loca quam sinuosa pererro,
Castalides quæro Tesqua per hirta Deas,
Quo me cunq; fero uideo placidissima nusquam
Musis barbarie sed loca plena graui.
Tantundem contingens celebris confinia rura

Vlmæ,quam rapidis alluit Ister Aquis, [Vlma, vrbs imperialis.]
Hinc mea Danubij noti toto orbe fluentis, [Ister.]
Vnda uehit ualido languida membra gradu. [Danubius]
Norica cum tandem uidissem mœnia,ripis [Noricum.]
Anglipolim resonis Istridis unda fluit.
Hic dum mansissem, cum nox obscura tenebat
Terras,iam somno lumina fessa iacent,
Omnia quæ semper uigilanti mente reuolui,
(Accidit ut somno) somnia nostra ferunt.
Aonides aderant florentia serta capillis,
Cingentes flauis, pulchra decora suis.
Has facies,oculi, pomosæ in Corde papillæ,
Ornabant Musas, blandiduleæq; genæ.
Dependent albo pretiosa Monilia Collo,
Candida purpurea corpora ueste rigent.
His arguta sonant suaui Psalteria chorda,
Cantica concinnit dulcis amica Chelis,
Mellifluas uoces tantas de gutture promunt,
Vt superent Lygiam, Leucasiamq; sono.
In medio Cytharædus adest Tegeæus Apollo, [Apollo.]
Carmine Thespiadum qui regit usq; chorum.
Concentus facilem somnum dissoluerat iste
Obstupui,uocem lingua referre nequit.
Ordine stant circum dextra læuaq; Camœnæ,
Conijciunt risu lumina nota leui.
Ora tenent tacitæ, iam dulcia plectra silebant.
Delphicus accedens protulit ista Deus.
Excute Corde metus, non Musas, plectra timebis,
Quas placuit rigido quærere monte tibi.

Hic retincto pedes per montes, saxa, per ignes
  Defessos, hic est sæpe petita salus.
Et si sint alijs (tamen sic gratißima sedes)
  Quæ capiant Musæ gaudia multa locis.
Anglipolis.
Hoc facit Anglipolis, populus, loca, flumina, Reges
  Relligio, pietas, docta Caterua uirum,
Vrbs antiqua facit, iam multos firma per annos,
  Quæ potuit longa consenuisse die.
Danubius.
Danubius rapidis toti notißimus Orbi,
  Alluit hanc undis, mœnia tuta facit.
Circumfusa ruunt spaciosi iugera campi,
  Obstant nec syluæ, mons nec anchelus adest.
Incola fortis amat fortunam Martis, & audet,
  Hosti belligero conseruisse manus.
Boiaria.
Boica cum tellus bello uicina periret,
Anglipolis, Laus. & encomium Boiorum Guuilhelmus, vtriusque Boiariæ, Dux, & Comes Palatinus.
  Ausa est Anglipolis Martis obisse mala.
Hic quoq; (ut est toto consistens maxima Regno
  Boiorum) pietas, relligioq; fides.
Et populo tanto celebris stat gloria Regni.
  Vita Ducis populo relligiosa patet.
Principibus claro ter magnus stemmate natus.
  Guuilhelmus plebem hanc relligione regit.
Emporium statuit Musis, quo prœmia largo.
  Anglipoli cornu docta corona ferat.
Digna uolunt Musæ hic studij cognoscere fructus.
  Prœmia Palladijs propria ferre uiris.
Munera depromunt doctis suauißima cornu,
  Hic studijs æqua prœmia lance ferunt.
Hic est uera domus, Musis gratißima sedes,

Hic

  Hic poteris doctas excoluisse Deas
Delphicus ista Deus dixit: Tunc omnis imago,
  In umbras uisa est euanuisse leues.
Interea cum mente mea sic uoluo sopores,
  Tunc aurora suos rubra colorat equos.
Eripior lecto: Studiosam quæro cateruam,
  Colligo Mœonijs munera multa Dijs.
Sic ubi præterijt triplex mihi fertilis annus,
  KHVFNERVM Musæ condecorare suum.
Huius ut ornata tituli Medica arte celebres,
  (Certarunt Musæ) conspicui esse queant.
Munera confusio confundunt ordine cuncta,
  KHVFNERVS meus est: Ora nouena ferunt.
Vna comas comit, pictas facit. una coronas: *Nouem Musarum officia.*
  Tertia fert flores, Puniceasq; Rosas:
Vt semper blandis spirarent floribus Aræ,
  De Calathis uiolas spargere quarta solet:
Annulus exornat, superans spetiosa Metalla,
  Articulos manuum, quem sibi Quinta dabat.
Arte laboratas uestes dat Sexta sororum,
  Dependent humeris Ostra corusca suis:
Aurata lumbos Zona nunc Septima cingit:
  Octaua & Capiti iam Diadema dabat:
Doctoremq; nouum deducit Nona Dearum,
  Ad uirides hortos: Talia uerba facit.
Carpemus sociæ uos ô dulcißima Poma,
  Carmine lætemur, blandidulisq; iocis.
Tu Cythara Cytharede ueni, fidibusq; sonoris,
  Doctori Carmen pandito dulce nouo.

Sed

Sed saltum primus Cytharædi ad plectra GEORGI
Ducito, me presit cum tua iuncta manus.
Ordine deducat sic saltus quæq; sororum,
Accrescatq; leui blanda Choreæ pede.
Exhylarant animos, cognoscunt gaudia, cunctis
Concentum, risum, frons sibi læta tulit.
At cum solis Equi properant se tingere uasto
Oceano, quæuis oscula Musa dedit.
Et longum dixisse uale: dextramq; præmere
Optat, & exoptat multa beata uiro.
Quæ tibi Rex Cœli, Terræ, conferre Georgi
Dignetur, uitam dirigat atq; tuam.

AD ORNATISSIMVM IVVE nem, Georgium Khufnerum Trochoreũ Medicinæ Doctorem, Carmen Gratulatorium.

Vitalis Gmelichij Salisburgensis.

SI mea cum multis ualuissent uota Georgi,
Cui doctum cingunt florida serta Caput.
Gaudia nunc animi plena, & perfecta uoluptas,
Hæc foret, ut mittam cætera quæq; libens.
Nanq; tui laudes cupiebam nominis, atq;
Ingenij dotes enumerare bonas.
Sed qui Carminibus uenam largitur Apollo,
Non uoluit cæptis mitis adesse meis.

Nam

Nam calamo postquam conabar scribere sumpto,
Sume tuis dixit uiribus apta magis.
Propterea merito Iuuenis Doctissime tristor,
Irrita tam iustæ uota fuisse rei.
Addere pauca tamen libet, & quæ suggeret illa,
Quæ capit à placido nomen amore sibi.
Partim quo nostrum tibi confirmemus amorem,
Qui nunc ex isto tempore maior erit.
Partim quò uideas me, qui grauiora petebam
Auxilio Musas destituisse pio.
Principio longum te iam superasse laborem,
Lætor, & ut soleo prospera multa precor.
Quodq; tuis spirat felicior aura Camœnis,
Quas per arenosas Ventus agebat Aquas.
Quod uelut emeritus per tela per omnia miles,
Vicisti, & statuis læta trophœa semel.
Gratulor, & mentis lætissima gaudia pando,
Sufficiat pectus, si minus ista loquor.
Te tua conspicuo Virtus decorauit honore,
Crede satis tanto munere dignus eras.
Dignus eras quoniam celebri pro nomine fesso
Sæpe labor somnum sæpe fugauit opus.
A superis illud, qui non pia uota recusant,
Quos iuuat exiles sustinuisse, peto.
Hic uirtutis honos qui nunc tibi cessit habendus,
Vt tibi sit faustus perpetuoq; tuis.
Et quoniam ante annos animum retinere uirilem,
Diceris, auspicio perfice cuncta bono.
Vtere concesso diuina munere sorte,

Ne

Ne uacuum iaceat ceu sine mente domi.
Te medicam patriæ, simul & seruabis amicis,
Et quos ægroto Corpore languor habet.
Frigidus infecto cum turbat ab æthere mundum,
Saturnus, populos exitioue premit.
Tempus erit, præstet miseris tua dextra leuamen,
Sentiat auxilium morbida turba tuum.
Scis bene quod Medicum tristes auertere morbos,
Et deceat uires arte parare nouas.
Et quo plus prodest, tanto quoq; maior habetur,
Crede mihi, similem se facit ille Deo.
Namq; Deum ueteres ista ratione uocarunt
Vt qui seruaret nomine, req; suos.
Causa quidem propior Deus est, curatio certa:
Scilicet in cunctis ipse ministrat opem.
Sed tamen, ut fiant sibi quæ facienda uidentur,
Hic instrumentis utitur ille suis.
O nimium fœlix, & ter, quater usq; beatus,
Cui datur à summo gratia tanta Deo.
Te quoq; fœlicem, te (si placet) asserere faustum,
Ante fores etenim sunt ea dona tuas.
Sæpe ad te luctu uenient de nocte grauati,
Perdita si morbis membra leuare queant.
Te surgente die, te decedente reuisent,
Hic æger requiem, cætera quæret inops,
Nota domus cunctis, eris & notissimus Vrbi.
Ad sedes current plebsq;, patresq; tuas.
Illic consilijs, illic ratione ualere
Proderit, & Medicos euoluisse bene.

Forsitan

Forsitan occultas etiam disquirere caussas,
Non erit officij pars negligenda tui.
Hinc bene perspicies quo sit Medicina paranda,
Aut quo sint ægris Pharmaca danda modo.
Hæc quia peruigili didicisti cuncta labore,
Iure tenes dura dona petita uia.
Nam studij testem, pretium, solatia, longi
Doctoris titulum non sine laude geris.
Sic hodierna dies patriæ, clarisq; propinquis
Te notum reddet, conspicuumq; satis.
Gaudeat ipse pater, qui te iuuenilibus annis
Doctorem Doctor cernere rite potest,
Quid magis exoptet quam quod tua nomina tandem
Audit nominibus consociata suis?
Ergo age prodi, ne dubites, imitare parentem,
Exemplo poteris uix propiore frui.
Incipe, conserua miseros, solare dolentes,
Sedulus arte iuua, consule, speq; foue.
Non res exigua est sæuos depellere morbos,
Hinc nunquam pretio, nec quoq; laude caret.
Conualeant opto qui se ad tua limina uertunt.
Auspice succedant omnia rite Deo.
Ipse tuum fortunet iter, dux, author Apollo,
Atq; sua doctas instruat arte manus.
Sic tua post uitam durabit fama superstes,
Inq; sinu longæ posteritatis erit.
Interea ardenti nos uoce precabimur omnes,
Vt sana possis uiuere mente. Vale.

IN

IN HVMANISSIMI Doctiſſimiq́; Iuuenis Georgij Khufneri actum Carmen Congratulatorium

Adolphi Occonis Auguſtani.

QVAS referam laudes, aut quæ præconia dicam,
 Nomine quæ tanto te quoq; digna forent.
Nunc precor hæc adſit noſtris induſtria Muſis,
 Poſſit ut elogijs digna referre tuis.
Sed mihi deficiunt Verſus, laudes quoq; iuſtas
 Vllo non poterit dicere Muſa modo.
Attamen experiar num poſſit noſtra Camæna.
 Promere de ſtudio paucula uerba graui.
Tempore quos notum eſt te ſuſtinuiſſe labores,
 Non paruo, haud aliquis commemorare poteſt.
Ergo tibi primum teneros ut egreſſus es annos.
 Ingenium, ac artes docta Thalia dedit.
Succeſſu fauſto poſt auſpicijsq́; ſecundis,
 Mox ſua Pierides dona dedere tibi.
Acceſſit poſtquàm Puero tibi grandior ætas,
 Atq; ea ſunt animo condita rite tuo.
Mox tua cura fuit Medicinæ dogmata ſancta,
 Diſcere, quo morbis certa medela foret.
Quid namq; hoc ſtudio melius, ſeu dignius uſquam,
 Quod parat immenſum, conciliatq; decus?
Nam medicina ſuo nunquam priuatur honore,

 Laus hanc perpetua, & non moritura manet.
Hæc fert auxilium miſeris, ſæuosq́; dolores
 Eijcit, atq; ægris Corpora ſana facit.
Hac patriam potes ipſe tuam, carosq́; parentes,
 Seruare à multis, perpetuisq́; malis.
Hactenus arte tuum pectus medica excoluiſti,
 Omnes quæ morbos cum ratione fugat.
Nunc ergo expectant pulcherrima proemia dignum,
 Cultorem, & magnus te comitatur honos.
Mox & Apollineæ Doctor celeberrimus artis
 Diceris, nomen quid ſine fine manet.
Dum tua conſtabunt in corpore membra uenuſta,
 Dum reget hos artus ſpiritus, atq; uigor.
Permanet interea laudandum in corpore nomen,
 Tanta etiam tua laus perpetua eſſe ſolet.
Quas modo delicias, immenſaq́; gaudia prebes,
 Huic tibi qui propius, ſanguine iunctus adeſt.
Delectant patrios hæc uerè gaudia uultus,
 Delectat matrem gloria tanta tuam.
Fortunet cœptum ſummi fabricator Olympi,
 Omnia qui nutu temperat, atq; regit.

FINIS.

N MORBO-

MORBORVM CVRATIONVM, in Epithome contentorum Elenchus, Alphabetico ordine digestus.

Cadu=

 Femo=

F.

G.

H.

I.

L.

Labiorum

M.

N.

O.

P.

Pestis

R.

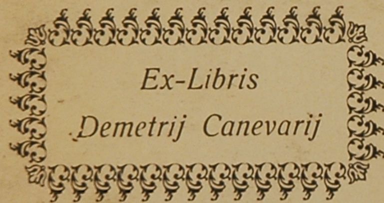
S.

T.

Tho=

V.

CIVICA BIBLIOTECA
C
A.200
BERIO

Ex-Libris
Demetrij Canevarij